

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 24
Birželio-June 15, 1979

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Popiežių Joną Paulių II Lenkijoje sutiko šimtai tūkstančių žmonių. Savo kalbose popiežius buvo santūrus, tačiau daug kartų nevengė pasisakyti už žmogaus teises ir religinę laisvę, pabrėždamas, kad žmogus negali savęs suprasti be Kristaus, ir kad todėl Kristus negali būti išjungtas bet kurioje pasaulio daly.

Prez. Carter pareiškė, kad jis nenumato atšaukti Rodezijai taikytų sankcijų, nors ir jaučia, kad senatas yra už jų panaikinimą.

Nikaragvoj stiprūs sandanista partizanų daliniai atnaujino puolimus prezidentui Somoza nuversti. Kovos su vyriausybės kariuomene vyksta Leon mieste. Vyriausybė paskelbė krašte apsiausties būklę, įvedė cenzūrą ir suvaržė kai kurias žmonių teises.

Salvadoro teroristai paliko jų prieš kurį laiką užimtas Prancūzijos ir Venecuelos ambasadas ir paleido įkaitus. Teroristam buvo leista išvykti į Meksiką.

Palestiniečiai teroristai nužudė Gazos ruože islamo religinį vadą šeičą Hashami Huzandair už tai, kad jis rėmė Egipto vedamą politiką. Esą šis nužudymas nebūsiąs paskutinis.

Irano tautinio demokratinio fronto vadas Hedayatollah Matin-Daftari, atviru laišku apkaltino Ruhollah Khomeini valdant kraštą diktatūrinėmis priemonėmis.

Izraelio ministerių kabinetas, neatsižvelgdamas į JAV nuolat kartojamus pareiškimus, kad žydų kolonijų steigimas okupuotose arabų žemėse yra nelegalus, nutarė steigti naują koloniją prie Nablus miesto ir leido tam reikalui nusavinti arabų žemių. JAV vyriausybė šį žygį apgailestavo.

Mauritanijos prezidentas Mustapha Ould Salek atsistatydino. Jo vieton buvo išrinktas plk. ltn. Mohammed Mahmoud Ould Luly.

Italijos parlamento rinkimuose krikšč. dem. partija surinko 38.3 proc., o komunistų — 31.5 proc. balsų. Palyginus su turėtais duomenimis, abiejų partijų dabar surinktų balsų skaičius smuko: krikšč. dem. — 0.6 ir komunistų — 2.3 proc. Laimėjo smulkiosios partijos.

P. Afrikos prezidentas John Vorster, apkaltintas įsivėlimu į politinį ir finansinį skandalą, atsistatydino.

Irano vyriausybė painformavo JAV vyriausybę, kad jos paskirtas ambasadorius Iranui Walter L. Cutler Iranui yra nepriimtinas. JAV atsiskė jį pakiešti.

Ganos karo aviacijos karininkai, vadovaujami karo lakūno ltn. Jerry Rawlings, nuvertė karinę gen. Fredrick W. K. Akuffo vyriausybę, kuri toleravusi korupciją.

Kanados naujasis min. pirmkas Joe Clark buvo prisaukintas ir pradėjo eiti pareigas. Valsitybės sekretore jis paskyrė parlamento narę Flora MacDonald.

Sirijos prez. Hafez al-Assad ir Irako prez. Ahmed Hassan al-Bakr numato susitikti abiejų valstybių galutiniam sujungimui užbaigti. Abu prezidentai sudarys prezidentūros tarybą. Be to, bus viena bendra ir atskiros valstybių vyriausybės. Gynybos, informacijos ir užsienių reikalų ministerijos būsiančios sujungtos.

Vietnamo pabėgėliai tvirtina, kad centrinėse aukštumose vis dar tebevyksta ginkluotas pasipriešinimas prieš komunistinę vyriausybę.

KODĖL IŠRINKTAS NAUJAS VALDYTOJAS?

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 37

1969 m. pradžioje Vilniaus arkivyskupijos valdytojas mons. Česlovas Krivaitis raštu "atsiskė" nuo savo užimamų pareigų, ir Vilniaus arkivyskupijos patarėjai kun. A. Gutauskas, K. Gajauskas ir J. Morkūnas paskubomis "išrinko" nauju valdytoju Šv. Teresės parapijos kleboną kun. Algį Gutauską.

Paviršutiniškai žiūrint, viskas atrodo normalu: vienas panorėjo dirbti pastoracinį darbą parapijoje — ėmė ir atsiskė, o antras — buvo išrinktas.

Tikrovėje "atsisakymas" ir "išrinkimas" vyksta diriguojant KBG "stebuklingai lazdelei". Todėl savaime kyla klausimas, kodėl saugumui prisireikė naujo Vilniaus arkivyskupijos valdytojo?

Buvęs Vilniaus arkivyskupijos valdytojas buvo visiškai praradęs autoritetą ir nebeturėjo jokių galimybių, kad kada nors

Apaštų Sosto būtų paskirtas vyskupu. O Vilniaus arkivyskupijos soste sovietinė valdžia la-

bai nori turėti naują vyskupą, bet ne vyskupą-tremtinį Julijoną Steponavičių.

Išrinkus naująjį popiežių Joną Paulių II, KGB suvokė, kad reikia Vilniaus arkivyskupijai naujo valdytojo, kuris turėtų daugiausia galimybių ateityje tapti vyskupu, o gal net ir kardinolu. Tokiu kandidatu ir buvo kun. Algis Gutauskas, turįs Lenkijoje daugybę pažįstamų kunigų, galinčių jį rekomenduoti kandidatui į vyskupus. Be to, kun. A. Gutauskas nėra susikompromitavęs moraliskai ir pakankamai bailus bei klusnus sovietinei valdžiai. Vilniečiai neatsižvelgėdavo, kaip uoliai jis šalinavo iš procesijos vaikus, nes šito neleidžia sovietiniai įstatymai; lygiai taip pat uoliai jis gynė KGB bendradarbių — klieriką Jakutį (apie tai yra plačiai rašiusi Kronika).

Kadangi Vilniaus arkivyskupijos kunigai neabejoja, kad nau-

jasis valdytojas kun. A. Gutauskas seniai yra įkliuvęs į KGB spąstus, todėl tvirtai tikima, kad popiežius Jonas Paulius II niekada jo nepaskirs į katalikų Bažnyčios hierarchus.

Mes nevieni!

Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė! (Ps. 45.2)

Nežiūrint dešimtmečiais užsitęsusių persekiojimų, mes, Lietuvos katalikai, esame pakankamai stiprūs ir ryžtingi kovoje už Dievą, Bažnyčios gyvybinę egzistenciją ir pagrindines žmogaus teises. Mes stiprūs, nes nevieni, — Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė! Su mumis "Rytų Popiežius", kalbąs tylinčios Bažnyčios lūpomis, o Lietuvos persekiojamai ir kovojančiai Bažnyčiai paskyręs pusę širdies. Mus stiprina Vatikano radijas vis naujomis žiniomis, — mūsų skausmas ir kova randa vis pla-

(nukelta į 2 psl.)

Isteigtas Demokratijos Internacionalas

Washingtonė balandžio 28 įvyko pirmoji Demokratijos Internacionalo konferencija. Tai nauja organizacija, jungianti "disidentus ir opozicijos vadus iš kairiųjų ar dešiniųjų diktatūrų ir demokratijų piliečius, mėginančius kukliais ir praktiškais būdais padėti diktatūrose gyvenantiems žmonėms, kurie siekia demokratijos".

Vienas organizacijos pirmininkų yra Pavel Litvinovas, buvęs Sacharovo bendradarbis. Narių-steigėjų sąrašė randam Ceo Cherne, International Rescue Committee pirmininką; žymų disidentą istoriką Andrej Amalriką; rumunų rašytoją Paulių Gomą; buvusį Cekoslovakijos ūkio ministrį Eugenijų Loebį; jugoslavų disidentą rašytoją Michailo Michailovą; ir daugelį kitų pavardžių.

Informacijos ir įstojimo į organizaciją reikalais rašyti Theodore Jacqueney, Coordinator, The Democracy International, c/o Wilkie Memorial of Freedom House, 20 West 40th Street, New York, NY 10018. (Elta)

AR 15-TAS KARDINOLAS KARTAIS NĖRA LIETUVIS?

Jau prieš kokį mėnesį laiko per laikraščių redakcijas sklido žinia, kad popiežius dar prieš savo kelionę į Lenkiją paskirs eilę naujų kardinolų ir kad tame skaičiuje gali būti ir lietuvis.

Dabar viso pasaulio spauda, paskelbusi kardinolų paskyrimus, spėlioja, kas gali būti tas 15-tas kardinolas, popiežiaus paskirtas — in pectore — jo širdyje, vadinamas, slaptoje. Ir New York Times ir visa kita spauda mano, kad tai gali būti lietuvis.

AP agentūra paskelbė ir daugiau, kad pagal lietuvių egzilių sluoksnius, tas kardinolas "in pectore" esąs vyskupas Julijonas Steponavičius, Vilniaus vyskupas, kuriam valdžia neleidžia eiti pareigų ir laiko ištrėmė Žagarėje.

Jeigu taip būtų, jeigu iš Lietuvos vyskupų pasirinko Julijoną Steponavičių, tai rodytų, kad popiežius, gerai pažindamas

Lietuvos padėtį, pasirinko kovotoją dėl žmogaus teisių bei religijos. Popiežius nuolat pareiškė savo susirūpinimą Lietuvos tikinčiaisiais, ir dabar parinkimas tokio kardinolo dar labiau patvirtintų jo pažiūras.

Kaip dabar sužinosime, kas yra tas 15-tas kardinolas? Tai priklausio nuo popiežiaus, ar jis paskelbs, ar ne. Popiežius Jonas XXIII 1962 buvo paskyręs tris slaptus kardinolus. Po metų jis mirė ir taip liko jų vardai paslaptėje. Pop. Paulius VI 1969 romuną Juliu Hossu buvo paskyręs kardinolu "in pectore", bet jis mirė prieš viešai paskelbiant, kad jis yra kardinolas. Tas pats popiežius Paulius VI 1969 ir 1976 buvo paskyręs dar tris slaptus kardinolus, du Čekoslovakijoje ir vieną Vietname. Jų pavardės buvo paskelbtos metai po paskyrimo.

Laikui bėgant, iškyla vis naujos aplinkybės, kurios tvirtina spėjolimus apie lietuvišką kardinolą. Newsweek žurnalas birželio 11 dienos numery pastebi, kad Šv. Tėvas Jonas Paulius II tuoj po išrinkimo popiežium savo kardinolišką skrybėlę pasiuntė Vilniaus arkivyskupui Julijonui Steponavičiui.

JAV katalikų savaitraštis National Catholic Register birželio 10 d. laidoj irgi labai plačiai puslapį, Anglijoj pranešta per BBC radijo stotis, kad popiežius paskyręs Vilniaus vyskupą Julijoną Steponavičių, 68 metų amžiaus, kardinolu. Pirmasis lietuvis kardinolas po 400 metų."

Anglijoj leidžiamas lietuvių savaitraštis Europos Lietuvis birželio 5 d. pirmam puslapy taip skelbia: "Bespausdinant šį puslapį, Anglijoj pranešta per BBC radijo stotis, kad popiežius paskyręs Vilniaus vyskupą Julijoną Steponavičių, 68 metų amžiaus, kardinolu. Pirmasis lietuvis kardinolas po 400 metų."

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Lietuvos spaudoje paminėta dramos aktorės veteranės Petronėlės Vosyliūtės-Dauguvietienės 80 metų amžiaus suakktis. Per ilgą savo teatrinę karjerą P. Vosyliūtė yra sukūrusi apie 300 ryškių vaidmenų. Ji yra gimusi 1899 gegužės 30 Marijampolėje. Gimnaziją baigė Voroneže, dramą studijavo Maskvoje, paskiau baigė A. Sutkaus dramos studiją Kaune. Valdino Tautos ir Vilkolakio teatruose, paskiau iki 1942 vaidino Kauno valstybiniame teatre. Karo pabaigoje buvo pasitraukusi į Vakarų, tačiau 1947 grįžo į okupuotą Lietuvą ir buvo priimta aktore į Vilniaus akademinį dramos teatrą. Suteiktas jai ir nusipelnusios Lietuvos artistės vardas (1954).

—Vilniaus pedagoginiame institute veikia etnografinis ansamblis, rūpestingai puoselėjęs lietuvių liaudies dainą. Gegužės pradžioje institute vyko festivalis, pavadintas "Dainuokime liaudies dainas". Festivalis užbaigtas šventiniu vakaru. Ansambliai vadovauja doc. M. Baltrėnienė. Atostogų metu instituto studentai surenka nemažą tautosakos, ypač dainų.

— Garsėjanti Lietuvos operos solistė Nijolė Ambrazaitytė Vilniaus filharmonijos salėje gegužės pabaigoje turėjo savo šimtąjį recitalį. Dainavo tik lietuvių kompozitorių kūrinus.

— Maskvos kompozitorių sąjungos namuose neseniai buvo suruoštas XX-ojo amžiaus muzikos koncertas. Buvo atlikti ir lietuvių komp. V. Barkausko "Penki eskizai".

— Turkmėnijoje, Ašchabado mieste, įvykusiame kino filmų festivalyje dalyvavo ir Lietuvos kino studija su trimis jos gamintais filmais: M. Giedrio "Nesėtų rūgų žydėjimas", V. Starošo "Aš myliu direktorę" ir L. Lazėno "Laikas gyventi, laikas".

— Latvijoje neseniai išleista lietuviškų novelių antologija "Duonos valgytojai". Knygoje yra 31 novelė. Įvadą parašė lietuvis kritikas A. Zalatorius. Redaktorius ir pagrindinis vertėjas yra A. Sukovskis. Jam talkino dar trys vertėjai.

— Dainuojamosios poezijos vakarai plinta Lietuvoje. Juos praėjusiais metais pradėjo Vytautas Kernagis. Jį pasekė visas būrys pramoginės dainos kompozitorių ir dainininkų. Kaunietis Alfredas Kukaitis dainuojamosios poezijos koncertą surengė Vilniuje. Jo dainavimui pritarė specialūs orkestrėlis. Vilnietis Marijus Šnaras savo kompozicijas yra įrašęs į juostas. Jo dainose žymu džiazo elementų. Vilniuje koncertavo ir šiauliečiai to žanro dainininkai Edmundas Petrovas ir Artūras Kelpša. Spauda teigiamai vertina ir Almio Vilkončiaus to žanro kompozicijas. Į dainuojamąją poeziją jungiasi ir dainininkės Vilija Grigonytė ir Rita Juodelytė. Kritika pastebi, kad labiausiai patraukia dėmesį tos dainos, kurios sukurtos gerų poetų eilėraščių, silpnesnės esančios pačių dainininkų improvizacijos.

— Vilniaus miestas jau kuris laikas pastoviai kultūrinėje srityje bendrauja su Rytų Vokietijos Erfurto miestu. Pasikeičianti vaidinimais, koncertais, parodomis. Bet štai gegužės pradžioje Vilniui Erfurte atstovauti pasiūvė Vilniaus rusų dramos teatras, nuveždamas tris vaidinimus. Nepasitenkino vien vaidinimais. Vadinamosios "pergalės" šventės progą (geg. 9) buvo sakomos politinės prakalbos, prie rusų žuvusiems kariams patatytų paminklo padėtas gėlių vainikas. Keista, kad rusas režisierius I. Petrovas pažadėjo Erfurte pastatyti lietuvių K. Sajos dramą "Devynbėdžius", o Erfurto teatras atvešias į Vilnių W. Goethės "Ifigeniją Tauridėje". Suprantama, kad vokiečiai vaidins vokiškai, o kuria kalba rusų teatras vaidins lietuvišką dramą?

— Partiečiai susirūpino dabartiniu Lietuvos romanu. Po J.

Avyžiaus ir L. Jacinevičiaus romanų, paskelbtų "Pergalėje" (J. Avyžiaus romanas "Chameleono spalvos" išleistas ir atskira knyga), apstulbę partiečiai pradėjo nerimauti dėl paliestų problemų. Buvo pasisakymų spaudoje, o gegužės 15 buvo sušauktas specialus Rašytojų sąjungos valdybos posėdis. Pirminkas A. Maldonis savo įžanginėje kalboje pažymėjo: "... "šiandien būtina reiklia ir šeiminkiška akimi pasižvalgyti po lietuvių romano tematikos ir problematikos lauką, tuo labiau, kad yra nemaža prieštarų vertinamų naujų mūsų literatūros faktų. Literatūrai pribendo laikas naujai pažvelgti į aktualias gyvenimo problemas. Reikia kritiškai įvertinti atliktą darbą ir suformuluoti naujus uždavinius, atsižvelgiant į Komunistų partijos CK nutarimą Dėl tolesnio ideologinio, politinio auklėjamojo darbo gerinimo" (Lit. ir Menas, Nr. 20). Kitame to savaitraščio numeryje busias paskelbtas Rašytojų sąjungos valdybos nutarimas, kuriame esą nubrėžti tarybinio romano uždaviniai. Taigi, rašytojai, nedirskit pakelti galvų ir laisvai pasidairyti po nusisintą aplinkos gyvenimą! Partija budi ir turi rankose kieta lazda neklausdų galvoms!

— Gegužės 24 Vilniuje prie S. Nėries paminklo iškilmingai pradėtas tradicinis "poezijos pavasaris". Toliau susitikimai su šventės dalyviais vyko dviejose Vilniaus vidurinėse mokyklose, mokslininkų rūmuose, dviejose gamyklose. Gegužės 25 iškilmės perkeltos į Palemoną prie buvusio S. Nėries namelio ir į Kauną — Literatūros muziejų, į Mokslo tyrimo institutą ir į kelias dirbtuves. Dalis šventės dalyvių tą dieną atsidūrė ir Panevėžyje. Literatūriniai vakarai numatyti ir kitose vietose. Išleistas ir tradicinis almanachas "Poezijos pavasaris 1979".

— Balandžio pabaigoje kompozitorių namuose įvykusioje kūrinių, perklausioje susipažinta su šiais naujais lietuvių kompozitorių kūriniais: J. Domarko 3 pjesės klarnetui ir fortepjonui (atliko P. Narušis ir A. Bružienė), J. Gaizausko 3 romansai ir Mačernio žodžiais (atliko D. Juodikaitytė ir H. Znaidzilauskaitė).

— Tarp okupuotoje Lietuvoje leidžiamų periodinių kultūrinių leidinių Kultūros Barai yra pats rimčiausias, patikimiausias. Čia išspausdinama ir visai objektyvių straipsnių, rimtai svarstomos kultūrinės problemos. Štai šių metų Nr. 3 išspausdintam Domo Kauno straipsnyje pripažįstami nepriklausomos Lietuvos nuopelnai Klaipėdos muzikiniam gyvenimui. Teigiamai vertinama St. Šimkaus įkurta muzikos mokykla, jos dėstytojai lietuvių ir kviestiniai vengrai ir čekai. Apdaria St. Šimkaus, J. Žilevičiaus, I. Prielgauskos, J. Karoso, J. Bertulio, ypač Jeronimo Kačinsko muzikinė veikla, Jokūbo Stikloriaus sugebėjimas organizuoti kultūrinį gyvenimą. Jau anais laikais Klaipėdos muzikai pajėgė pastatyti dvi operas — "Faustą" ir "Traviatą". Dabar muzikinį Klaipėdos gyvenimą judina Lietuvos valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetai. Mėgėjai neseniai pastatė operą "Traviatą".

— Tame pat Kultūros Barų Nr. 3 išspausdinti net keli straipsniai teatrinėmis temomis. Įdomiausia yra KB anketa, kurioje ir tris duotus klausimus apie dramaturgą ir režisieriaus santykius atsako keli dramaturgai ir keli režisieriai: rašytojai — Juozas Grušas, Saulius Šaltenis, Kazys Saja ir Juozas Gliniskis, režisieriai — Henrikas Vancevičius, Irena Bučienė, Gytis Padegimas ir Elmuntas Nekrošius. Klausimai ir atsakymai yra dalykiški, problemos ribojasi literatūros ir teatro meno plotmėje, be jokių ideologinių ar politinių priemaišų.

(nukelta į 2 psl.)

Savaitės įvykiai

Egipto prez. Anwar el-Sadat pareiškė, kad jis susitarė su Kinija dėl ginklų teikimo Egiptui. Jis taip pat pareiškė prašysias JAV suteikti Egiptui leidimus moderniem ginklam Egipte gamintis.

Kinija ir Vietnamas vėl pasikeitė sužeistais ir sergančiais belaisviais.

Kanados min. pirm-kas Joe Clark pažadėjo Kanados ambasadą iš Tel Aviv perkelti į Jeruzalę.

Ayatollah Ruhollah Khomeini įspėjo islamo kritikų pakeisti savo nusistatymus, nes kitaip jie būsią sunaikinti.

Sov. S-ga asiūlė Kinijai pradėti derybas santykiams išlyginti.

Palestinės išlaisv. org-ja nutarė pasitraukti iš pietinio Libano ir Tyre miesto, kad Izraelis neturėtų pagrindo šias sritis puldinėti.

Prez. Carter ir V. Vokietijos kancleris Helmut Schmidt bendru pareiškimu susirūpino augančia Sov. S-gos grėsme ir nutarė paskubinti NATO karinių pajėgų modernų apginklavimą.

Sri Lanka vykstančioji neutralių valstybių konferencijoj Vietnamas griežtai užprotestavo prieš Kambodijos buvusios Pol Pot vyriausybės atstovų dalyvavimą konferencijoj.

Mao Zedong (Mao Tse-tung) iki šiol niekur neminėta antroji žmona He Zizhen, buv. prezidento Liu žmona Shaogi ir rašytoja Ding Ling buvo paskirtos į jokių įtakos neturinčių Kinijos liaudies politinę patariamąją konferenciją.

Rodezijos vardas oficialiai buvo pakeistas į Zimbabvę.

JAV, Britanija ir Sov. S-ga atnaujino pasitarimus atominiam sprogdinimam erdvėj, požemį ir jūrų dugne uždrausti.

Britanijai pradėjus kalbėti apie sankcijų panaikinimą Rodezijai, Nigerija staiga panaikino su Britanija sudarytą sutartį Lagos uostui patobulinti.

JT priėmė rezoliuciją, reikalaujančią saugumo tarybą imtis prieš P. Afriką baudžiamųjų priemonių. Vakarų valstybės nuo balsavimo susilaikė.

Prekybos d-to eksporto administracijos direktorius Lawrence J. Brady pareiškė, kad vyriausybės sistema eksportui reguliuoti nepajėgia užtikrinti, kad Sov. S-gai parduodama moderni technologija nebus panaudota karo reikalams.

Sov. S-ga pagrįsino, kad, iškylus ginkluotam konfliktui tarp Pakistano ir Afganistano, ji neliksianti tik stebėtoja.

Naujosios Zimbabvės vyriausybės pasiūstį karo lėktuvai ir kariuomenės daliniai puolė Mozambike įsitvirtinusias partizanų bazines.

Portugalijos min. pirm-ko Carlos Mota Pinto vadovaujama vyriausybė atsisakė. Tuo tarpu nežinoma, ar bus bandoma sudaryti naują vyriausybę, ar gal bus skelbiami naujo parlamento rinkimai.

JAV LB delegacija komercijos departamente

JAV LB delegacija (krašto valdybos pirm. Alg. Gečys, visuomeninių reikalų tarybos pirm. Aušra Zerr ir tarybos nariai kun. K. Pugevičius ir Linas Kojelis) gegužės 18 lankėsi JAV komercijos departamente Washingtone. Vizitu siekta atkreipti JAV administracijos dėmesį į aukštus muitus, kuriuos sovietai ima už siunčiamas dovanas į Pabaltijo valstybes.

LB delegaciją priėmė komercijos departamento pasekretoriaus Stanley J. Marcuss. Jam buvo įteiktas memorandumas, kuriame, šalia aukštų muitų klausimo, taip pat buvo paliesti okupanto varžymai lankant Lietuvą, vizitus ribojant penkionis dienomis ir draudžiant laisvai judėti. Prašyta imtis priemonių iš sovietų išreikalausiti nuolaidų, ypač dabartiniu metu JAV administracijai planuojant peržiūrėti su Sov. Sąjunga turimus prekybinius santykius.

S. Marcuss nuoširdžiai domėjosi LB atstovų iškeltais klausimais ir pažadėjo jiems teikti deramą dėmesį, sudarant darbotvarkę artimu laiku prasidėsiančiom derybom dėl prekybinės sutarties atnaujinimo. Dar prez. R. Nixono laikais su Sov. Sąjunga pasirašyta prekybinė sutartis baigsis 1980. Nors šios sutarties pilnutinis vykdymas buvo suvaržytas Jacksono-Vaniko įstatyminio priedo, iš Sov. Sąjungos pagausėjusi žydų emigracija neabejotinai sudarys palankias sąlygas naujos prekybinės sutarties pasirašymui 1980.

Valandą laiko su S. Marcuss trukusio pokalbio metu LB atstovai iškėlė svarbą tinkamai indoktrinuoti į Pabaltijo valstybes vykstančius amerikiečius prekybininkus, kad nebūtų pažeistos JAV teikiamas sovietinės aneksijos nepripažinimas. Pagaidaut, kad šiuo klausimu komercijos departamentas paruošė informacinę medžiagą į Pabaltijo valstybių teritoriją vykstantiems prekybininkams. Savo ruožtu S. Marcuss LB atstovams patarė kontaktuoti šiuo tikslu JAV — Sov. Sąjungos prekybos ir ekonomijos tarybą New Yorke.

Kun. K. Pugevičius pasekretorių supažindino su Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos veikla. Tenka paminėti įdomią aplinkybę, kad S. Marcuss yra JAV

JAV 78.5 t erdvės tyrimo stotis Skylab nukris į žemę tarp liepos 4 ir 28 d., bet greičiausiai liepos 16.

Anglijos bažnyčios galva ir Canterbury arkivyskupas dr. Donald Coggan numato pasitraukti iš pareigų sausio mėn.

Prez. Carter patvirtino naujos tarpkontinentinės MX raketos gaminimą, tik dar nesąs nusprendęs, kaip ši sausumos raketa turės būti išdėstyta.

administracijoj aukščiausiai iškilęs Amerikos lietuvis. Augęs jis Hartforde, kur lankė lietuvių Švč. Trejybės parapijos mokyklą, vadovaujamą šviesaus atminimo prel. Amboto. Ilgalaike ir artima pažintis jį riša su lietuviu teisėju Pranu J. Monchunu, vienu iš JAV LB inkorporatorių Connecticut valstijoj. Monchuno patarimu LB atstovai S. Marcuss ir kontaktavo. Marcuss šiltą nusiteikimą lietuviškam reikalui pavaizduoja jo LB atstovams užsiminimas apie turėtą burlaivį, kurį, būdamas JAV laivyno akademijoj, jis buvo pakrikštijęs vardu "Sveikas". "Turėdavau daug paklausimų, ką tai reiškia", prisipažino besišypsas S. Marcuss.

LB Inf. (AGČ)

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.)

— Tačiau bešališkumo pasigendama to paties žurnalo Nr. 3 straipsnyje apie Vilniaus universitetą. Čia universiteto suklestėjimo nuopelnai priskiriami komunistų partijai ir valdžiai. Be abejonės yra tiesa, kad universitetas yra vienas svarbiausių Lietuvos kultūros ir mokslo centrų, kad jame šalia mokymo dirbamas ir tiriamasis mokslinis darbas. Tačiau nutyliama, kad per universitetą okupantai stengiasi įgyvendinti ir savo ideologinius ir politinius tikslus.

— Vilniaus akademinis dramos teatras, gastroluodamas Kaune, pastatė Balio Sruogos vieną žymiausių dramų "Kazimieras Sapiega". B. Sruoga šį veikalą pradėjo rašyti 1938, bet baigė tik vokiečių okupacijos metu (1941 pabaigoje). Karo sąlygose tokio stambaus ir sudėtingo veikalo neįmanoma buvo pastatyti scenoje. Taigi dabar rampos šviesą "Kazimieras Sapiega" Lietuvoje išvysta pirmą kartą. Veikalą režisavo pagarsėjęs režisierius H. Vancevičius. Scenografiją sukūrė dail. V. Idzelytė, muziką sukomponavo komp. V. Barkauskas. Pagrindinį — Kazimiero Sapiegos — vaidmenį pakaikomis atliko Laimonas Noreika ir Juozas Rygertas. Marysenkos vaidmenį pakaikomis atlieka žymiosios ar-

Stanley J. Marcuss, JAV komercijos departamento pasekretoriaus, aukščiausiai iškilęs lietuvis JAV administracijoj.

tistės Lidija Kupstaitė ir Monika Mironaitė.

— Lietuvoje jau ruošiamasi žymiojo mūsų kalbininko Kazimiero Būgos 100 metų gimimo sukakties minėjimui. Jubiliejei komisiškai vadovauja K. Koršakas. Rengiamasi išleisti kalbininko prof. Z. Zinkevičiaus knygą apie K. Būgos gyvenimą ir mokslo darbus. K. Būgai skiriamas specialūs numeriai periodinių leidinių "Lietuvių kalbotyros klausimai" ir "Baltistica". Iškilmingi minėjimai numatomi Vilniuje, Kaune, Dusetose ir K. Būgos tėviškoje Pažiegėje. Minėjimai būsią ir mokyklose. Kalbininkas yra gimęs 1879 lapkričio 6.

— Valstybinei Lietuvos filharmonijai jau penktą kartą paskirta sąjunginė "Raudonoji vėliava". Ta sovietinė malonė skiriama už koncertus kaimui. Filharmonija per metus esanti surengusi 1300 koncertų, į kuriuos atsilankę net 380,000 žmonių.

— Gegužės mėnesį Maskvoje buvo tradicinis "žvaigždžių festivalis". Jame dalyvavo ir Sauliaus Sondeckio vadovaujamas Lietuvos kamerinis orkestras ir mergaičių choras "Liepaitės". Lietuviai surengė du koncertus. Jų programoje buvo Vakarų klasiškų kūrinių.

Pr.N.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

tesnį atgarsį pasaulyje. Štai JAV vyskupų generalinis sekretorius vysk. Tomas Kelly, išgirdęs Amerikos Lietuvos vyčių prašymą (garbė mūsų jaunimui išeivijoje!), paskelbė vasario 11-ją maldos diena už Lietuvą.

Todėl mes, Lietuvos katalikai, Bažnyčios ir Tėvynės vardu širdingai dėkojame už maldą ir

gerą žodį JAV vyskupams, kunigams, tikintiesiems ir visiems geros valios žmonėms, apie kurių pastangas galbūt ir nežinome. Dėkojame JAV valdžios, žmonėms ir Vatikano radijui, perdavusiam Lietuvos vyčių atsisveikimą į pasaulį įvairiomis kalbomis.

Tegul Dievas atlygina visiems darantiems gerai! O mes, savo ruožtu, ir toliau ištvėrmingai kovosime, siekdami, kad Kristus viešpatautų mūsų Tėvynėje!

Lietuvos katalikai

ŠV. TĖVAS DĖKOJA UŽ SVEIKINIMUS

Valstybės sekretoriatas, Vatikanas, 18 gruodžio 1978. Gerbiamas Tamsta,

Jo Šventenybė Jonas Paulius II su dėkingumu priėmė tavo ir kitų devynių lietuvių kunigų Jam telegrafu pasiųstus sveikinimus Jo išrinkimo į Šv. Petro sostą proga.

Už šį vienybės ir meilės pareiškimą Šventasis Tėvas su meile dėkoja ir, melddamas Dievą visokio gero Jo labai mylimai Lietuvos Bažnyčiai, tau ir kitiems kunigams, kurių pavadės pažymėtos telegramoje, suteikia Apaštališkąjį palaiminimą, kaip ypatingo palankumo ženklą.

Nauduosi šia proga ir aš išreikšti tau pagarbą ir nuoširdžiausius savo linkėjimus.

J. Caprio, Subst.

N.B. Padėka atsiųsta kun. Muk. Buožiaus vardu.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENES SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldajamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Siuntinių bei kitais reikalais kreiptis tel. 268-1594, adresas: 69-40 Fleet St., Forest Hills, NY 11375.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296, Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsiamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzmuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojates ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Floridoj ANGELE E. KARNIENĖ Broker-Realtor 3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706 Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738 Rezidencijos-Moteliai-Sklypai Apartmentai-Kondominiumai Nuomavimas — Notary Public	
--	--

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojų kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7-8 v.v. 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ. Fasolino MEMORIALS 66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS Phones: 326-1282 326-3150 TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — — GAUSI PARODŲ SALE	KVEČAS JONAS 1933 + 1976
---	--

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA ● LĖKTUVAI ● LAIVAI (CRUISES) ● TRAUKINIAI (AMTRAK) ● AUTOBUSAI ● NUOMOJAMOS MAŠINOS ● VIEŠBUČIAI ● IDOMŲ VIETŲ LANKYMAS ● GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE 2129 KNAPP STREET BROOKLYN, N.Y. 11229 TEL.: (212) 769-3300
--

Istorijos pamoka Maironio lituanistinės mokyklos 8-tame skyriuje. Dešinėje mokytojas Jurgis Oniūnas. Maironio lituanistinė mokykla mokslo metus baigia birželio 10 iškilmingu aktu Kultūros Židiny. Nuotr. P. Bivainio

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA. LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Tautos genocido dienos

Birželio mėnuo mum visada primena didžiąsias deportacijas į Sibirą. Jos prasidėjo 1941 birželio 14 naktį. Daugiausia buvo išvežta tą naktį iš 14 į 15. Dar tęsėsi kelias dienas po to.

Buvo suplanuoti dar keli tų metų išvežimai, bet birželio 22 prasidėjo sovietų-vokiečių karas. Lietuva buvo greitai okupuota vokiečių.

Nauja okupacija irgi kraštą spaudė. Ir vokiečiai taip pat gaudė žmones, vežė juos darbam į Vokietiją. Kišo ir į koncentracijos stovyklas.

Kai antrą kartą Lietuvą okupavo sovietai, vėl bent kelis kartus masiškai buvo vežami gyventojai. Vežami į Sibirą sunkiem darbui, vežami į vergiją. Kai po antrojo pasaulinio karo visur tautos išsilaisvino, tai Lietuvoje nauji kolonistai gaudė žmones, grūdė į gyvulinius vagonus ir išvežė į Sibirą. Ir kiek ten tūkstančių lietuvių vargo Sibiro plotuose.

Bolševikai, nuvertę carą, visgi pasinaudojo caro papročiais — tremti žmones. Rusija labai mėgo ištremti į Sibirą, į katagą, sunkiem darbui. Tai carų politikos išradimas kankinti tautas, palaužti jų dvasią. Jau XIX a. pradžioje rusai vykdė deportacijas iš Lietuvos. O kiek ištremė po 1831, po 1863 metų sukilimo. Kiek išvarė knygnešius!

-o-

Prisimindami 1941 metų deportacijas, drauge prisimename ir kitus trėmusius, prisimename mūsų tautos genocidą. Lenkiam galvas prieš ištremtuosius, gyvenančius ir gyvenusius nežmoniškose Sibiro sąlygose, ten žuvusius. Prisimename ir aukas nacių kalėjimuose, koncentracijos stovyklose.

Prisimindami ir pagerbdami juos, turime ryžtis nuolatinei kovai už pavergtų tautų laisvę, už Lietuvos laisvę. Kaip vieną

Nekaltųjų žmonių aukos šauktė šaukia mus ir įsako budėti ir garsinti juos.

Nors pagal Tarybų Sąjungos ir Lietuvos Konstitucijas Lietuvos Bažnyčia atskirta nuo valstybės, tačiau civilinė valdžia kišasi į pačias smulkiausias Bažnyčios veiklos sritis. Be valdžios leidimo kunigas negali pasikviesti savo kaimyno kunigo į atlaides.

Paskutiniai jų planai sugriauti Bažnyčią aiškėja iš 1976 liepos 28 įsako Nr. IX-748, kuriuo norima visiškai suparalizuoti religinę veiklą. Iš parapijos vykdomųjų organų reikalaujama sudaryti naujas sutartis; jose įsipareigojama nesipriešinti, kai bus uždaromos bažnyčios. Ateistai nori, kad, nepaisant esminių Bažnyčios kanonų, parapijas valdytų iš pasauliečių išrinkti vykdomieji organai, į kurių sudėtį brukami net KGB kolaborantai.

Lietuvos ateistai siekia visiškai paimiti į savo rankas bažnyčios finansus. Jų tikslas — pasipelnyti iš tikinčiųjų aukų ir finansiskai sužlugdyti mažesnes parapijas. Tokiais atvejais ateistai įveda apmokamus vykdomojo organo pirmininko, kasininko ir t.t. visai nereikalingus etatus. Algas turi mokėti religinė bendruomenė. Jei jos pajamos mažos, ji turi susilikviduoti. Tai naujas būdas pasityčioti iš tikinčiųjų. Jie turi savo pinigais išlaikyti ateistų pareigūnus, varžančius Bažnyčios veiklą. Panašiai parapijos yra verčiamos skirti pinigus taikos fondui, t.y. propagandinei, ateistų vadovaujamai politinei organizacijai. Tokiais metodais buvo naikinama ir Rusijos Pravoslavy Bažnyčia.

Naujasis Religijų reikalų tarybos įgaliotinis Petras Anilionis pasisakė esąs nusiteikęs per pusantų metų "sutvarkyti", ką buvęs kulto įgaliotinis Kazimieras Tumėnas pagadinęs per

NEDRISK BE LEIDIMO MELSTIS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Krinikos Nr. 36

penkerius metus, t.y. nesunaikinus "LKB Kronikos" ir nepajėgęs dezorganizuoti parapijų veiklos.

Iš šių faktų matyti, kaip Lietuvos katalikai ir kartu su jais visi Tarybų Sąjungos katalikai bei tikintieji kovoja žūtutinę kovą su ateizmu. Kad ji būtų laimėta, reikia mums Apaštaly Sosto ir brolių katalikų efektyvios paramos.

-o-

Lietuvos religiniam gyvenimui labai kenkia paskyrimas vyskupų, be saiko nuolaidžiaujančių ateistams. Mūsų sąlygomis vyskupas turi būti kunigams ir tikintiesiems tvirta atrama ginant tikėjimo laisvę ir Bažnyčios teises. Mums ypatingai didelė nelaimė, jei didvyriškai kovojančios tautos ir dvasininkijos vadas, vyskupas, be saiko nuolaidžiaudamas ateistams, žlugdo savo tikinčiųjų kovingumą. Tai labai pesimistiškai nuteikia tikinčiuosius ir kunigus, sukelia nusivylimą iki pasipiktinimo tais, kurie tokius silpnos valios asmenis, ar nežinodami, ar mūsų neatjausdami, rekomenduoja į vyskupo sostą, ir tais, nuo kurių priklauso vyskupų paskyrimas.

Mes džiaugiamės, kad pagaliau Apaštaly Sostą pasiekė mūsų balsas ir dabar Tarybų Sąjungos ateistams nepavyko praveisti jų siūlomų kandidatų. Dar labiau mus pradžiugino pasiekusi žinia, kad naujasis Šventasis Tėvas nesirengia skirti naujų viešų vyskupų Lietuvai, kol nebus valdžios leista eiti savo

pareigas vyskupams tremtiniams — J.E. Julijonui Steponavičiui ir Vincentui Sladkevičiui. Šv. Tėvas atspėjo mūsų lūkesčius. Naujų vyskupų paskyrimas į ištremtųjų vyskupų vietą būtų lyg pasmerkimas J.E. vysk. Julijono Steponavičiaus, gynusio Bažnyčios teises, ir J.E. vysk. Vincento Sladkevičiaus, paskirto be ateistų valdžios sutikimo.

Kai kurie Lietuvos Ordinariai yra kunigams ne atrama, o greičiau pasipiktinimo priežastis. Visai Bažnyčios veiklai didelė nelaimė — kelių Lietuvos hierarchų nesuprantamai ištikimas ateistinės valdžios instrukcijų vykdymas.

Mes esame tikri, kad dabartinis Šventasis Tėvas gerai supranta liūdnas mūsų dvasininkijos susiskaldymo priežastis ir padarys visa, kad mes vieningai pajėgtume ginti Bažnyčios laisvę ir teises — įspėdamas klystančius ir padrasindamas uoliuosius.

Religinį tikinčiųjų ir kunigų entuziazmą žlugdo ir religinių poaukščių teikimas valdžiai patikaujantiems kunigams.

Apie 600 lietuvių kunigų yra buvę Tarybų Sąjungos kalėjimuose ir lageriuose. Iš jų nė vienas už kančią ir ištikimybę Bažnyčiai nėra atsidėkotas jokių poaukščių. Monsinjurų garbės titulai suteikti kunigams Česlovui Krivaičiui, Povilui Bakšiui, Broniui Barauskui, Juozui Staškevičiui, tikinčiai liaudžiai žinomiems kaip Tarybų Sąjungos ateistų politikos pataikūnams.

-o-

Dažnai mums nepajėgia padėti ir mūsų broliai, esantieji užsienyje. Jie skundžiasi, kad jų pastangos dažnai atsimuša į kokią užburtą nejaudrumo sieną. Būna dar blogiau, — norėdami padėti, ima ir pakenkia, užtartinėdami vertai Lietuvoje kritikuojamus įvairaus rango dvasininkus.

Dar vienas liūdnas mūsų klausimas. Vilniaus ir Kaišiadorių vyskupijų valdytojai metų metais savo elgesiu ir veikla piktnauižiausio ir Lietuvos tikinčiuosius. Vyskupijų valdytojai neteko pasitikėjimo. Argi Katalikų Bažnyčioje nėra jėgos, kuri pagaliau užkirstų kelią tiems papiktinimams, su kuriais kovoti ar nemato reikalo, ar greičiau nepajėgia pats Ordinarių kolegijos pirmininkas?

-o-

Argi diplomatai neturi imtis žygių, kad pagaliau baigtųsi Maskvos ateistų vadovaujamas įžūlus tikinčiųjų dusinimas. Jeigu net ir dabar Maskvos aerostuose nuo turistų kaklo nuplėšiami kryželiai ir medalikėliai, jeigu rūpestingai kratoma ištisas valandas jų lagaminai, kad neįvežtų į Tarybų Sąjungą Šventojo Rašto ar kito religinio turinio knygos, ką bekalbėti apie tolimų Sibiro užkampių tikinčiuosius, kurių pagalbos šauksmas negali pasiekti nei Romos, nei Lietuvos tikinčiųjų! Ir dabar jie tebegriauja tikinčiųjų pastatytas bažnyčias, sodina į kalėjimus katalikiškos spaudos platintojus, grūdina psichiatrijos ir venerinės ligoninės už išdrįsimą be leidimo melstis...

Ir tai vyksta toje valstybėje, kuri skelbiiasi turinti pačią "demokratiškiausią konstituciją", pagal kurią jos piliečiai, esą apsaugoti nuo religinės diskriminacijos, kur užtikrinta kulto laisvė — kur pasirašyta Visuotinė žmogaus teisių deklaracija ir Helsinkio konferencijos Baigiamoji Akto susitarimai, kur labai réksmingai šaukiama dėl žmogaus teisių pažeidinėjimo kitose valstybėse.

Ko vertos tos kalbos ir paraišai? Kai jiems prikišama dėl tikinčiųjų varžymo ir persekiojimo, jie užprotestuoja, sakydami, kad tai kišimasis į jų vidaus reikalus. Tuo tarpu kai jie kišasi į daugelį kitų valstybių ir net į smulkiausias Bažnyčios reikalus, laiko tai leistinu dalyku.

(Bus daugiau)

New Jersey tautinių šokių grupė Liepsna prie Kultūros Židinio. Grupė dalyvavo Židinio pavasario šventėje. Nuotr. P. Bivainio

Antanas Vaičiulaitis

ŽVEJŲ DUKTĖ BANGUOLĖ

3

Banguolė kalbėjo savo vaikams:

— Kur baigiasi šisai aukso takas, tenai dunkso mažas žvejų kaimelis. Jame aš gimiau ir augau ir buvau laiminga, bėgiama ma po kopas.

Vėl prabilo vyresnysis sūnus:

— Mama, kai mes užaugsim ir būsim dideli, paimsim tave už rankų ir šiuo aukso tiltu vesime aplankyti tavo namų ir tavo tėvų.

Ji prisiglaudė vaikus prie savęs ir grįžo atgalios, dar sykį žvelgdama į jūrą ir į tyvuliuojančius, kaip aukso juosta, vandenius.

Kai Sigurdas parplaukė, jinai šnekėjo jam:

— Tujen pakeli bures ir lankai tolimus kraštus. Ar nepasodintumei į laivą manęs ir mano vaikų ir ar nenuvežtumei į Šventosios uostą, kad galėčiau nusilenkti savo tėvui bei motinėlei ir parodyti savo genčiai mudviejų sūnus ir dukrą mažėlį...

— Tujen pati būnais esi motina, — užsirūstino jiai, — ir sakyki, ar tau ko trūksta mano rūmuose ir mano menėse!..

Jinai mąstė savo širdyje: Taip, man trūksta anų trijų pušų ant marių krašto, ir vakarinės žvejų dainos, ir švelnaus motinėš paglostymo, ir tų tėviškės smilčių, kurios, risdamosios, tyliai šiukena, kai vėjas padvelkia.

Tada jinai pakėlė akis į savo vyrą Sigurdą ir paklausė:

— Ar tu supranti, kad man būtų gera, jei žinočiau, ar mano motušė dar sėdi prie ratelio verpdama, ir kokias dainas ji dainuoja?

Tai pasakiusi, Banguolė apsiskuto ir nuėjo viena sau liūdėt.

Slinko dienos, ir ji vis labiau menko. Vyras sušaukė garsius daktarus, bet jie nenutuokė, kaip Banguolę gydyti. Lankė ją didelė Sigurdo giminė ir stebėjosi, ko jinai vysta, kaip žolė, kada ją pakerta dalgio ašmuo. Sušaukė žiniuonius ir būtininkus. Jie virė žoles ir šakneles, kalbėjo kerėtojų žodžius, o Banguolė nykte sunyko: jos veidai buvo balti, akys įkristusios, ir jos žvilgsnis klajojo kažkur toli, labai toli.

Vieną dieną ji visai atgulė ir jau daugiau nekėlė. Tyliuose na-

muose, kur visi šnekėjosi pakuždomis, ji išlėję tarp mezginių ir šilkų, žiūrėdama į langą, pro kurį buvo matyti jūra, ir kartkartėmis krutindama lūpas, lyg ką sakytų. Bet niekas negirdėjo, ką jinai ten šnabždėjo. Ji nusigiedrydavo tik tada, kai pas ją atvedavo jos sūnu du ir dukrytę. Ji susisodindavo vaikučius ant lovos, glostydavo jų plaukus ir žandukus ir pasakodavo jiems, kaip ji, maža būdama, bėgdavo į tėviškės miškus rinktis aviečių, kaip bitės tenai medų neša į drevės ir kaip laumės vakarais besimaudančios upių vandenys. Ilgai ji jiems šnekėdavo apie debesis, ir perkūnius, ir apie žibutės žiedą, kuris pirmutinis prasikala po žiemos speigų. Ir ji dar bylojo, kaip miela ir gera klausytis, kada svirtis vakare girgžda prie šulinio, ir kaip karvės mūkdamos grįžta iš lankos, — tada visas žvejų kaimas kvepėte kvepia pienu. Kvepia ir šienas, kada ji dažnai pradalgėse, o tau viršum galvos čirena vyturėlis. Banguolė sekė jiems tėvų pasakas ir dainavo dainas, kurių ji buvo išmokusi iš savo gimdvės, kai ji prie ratelio sėdėdavo, sūnėla traukdama.

Vieną kartą, kada jinai šnekėjo savo dukrelei ir sūnams, ore suskambejo daina. Banguolė pakilo guolyje ir klausėsi, lyg užburtą: gatvė tenaiėjo vyrai ir dainavo jos namų dainą — apie juodą laivą, kuris išbėgo iš žvejų kaimelio, ir mairių putą ir jūrų veršiukėlį, apie jaunąją se-

selę ir žalią rūtą po pirkios langais.

Daina vis artėjo ir artėjo, kas kart skardesnė ir gražesnė. Banguolės širdis pašoko iš džiaugsmo: ji pažino, kad tenai žengė ir dainavo josios broliai ir mažų josios dienų draugai. Linksmai ir garsiai lalėdami, jie priejo prie namų ir sušuko:

— Mes atkeliavome savo sesers Banguolės aplankyti. Dugel žemių apvažiavome, kolei patyrėme ją čia aukštoje pilyje gyvenant, sūnus ir dukterį auginant.

Drąsūs ir linksmi, žengė jie per menes pas savo seserį, o į jėgą sustojo ir didžiai nustebo.

Atitokę, jie teiravosi:

— Kas tau yra, mūsų sesuo Banguole? Mes tikėjome, tave rasią smagią ir skaisčiais veideliais, o tujen guli, kaip žolė pavytus...

Jinai atsakė:

— Jūsų aš ilgėjaus dieną ir naktį ir klausinėju paukštelį, grįžtančių pavasarį, ar nepralėkė pro Šventosios miestą ir žvejų kaimelį, ir ar motinėlei jiems nesusakė žinios dukteriai Banguolei, kuri svečioj žemėj mini brangų jos vardą.

— Nebėra jau motinėš. Nežitiu jinai palypėjusi ant kopos, ar jos sūnūs grįžta iš marių. Gelta smiltele užberėm jos akis, — ji mirė neištūrėjus, kada tave žuvėdai išvogė.

Sudejavo Banguolė ir kalbėjo savo broliams:

— Kas nūn paguos mane, kai jau nė mintimi negalėsiu nubėgti pas savo motušę ir pasiklausyti jos žodžių... Nėra man nei motušės nei kopų smiltelės...

Atsakė jai broliai:

— Jinai liepė tau paduoti šią saužą žemės, jeigu kada rastume tave: paėmė tau ją iš mūsų kopų.

Banguolė priglaudė savo tėviškės žemę prie krūtinės ir pakuždėjo:

— O, šilainės grumsteli, man būnais bus lengviau mirti, tave prie širdies turint.

— Tujen nemirsi ir gyva būsi, — guodė ją broliai, — o jei nori, mes tave paimsime, tave ir tavo vaikus ir, pakėlė bures, parvešim į žvejų kaimą, kur maža bėginėjai ir kur viksva kopose tyliai šiukena.

— Mielai sėsičiau ir jūsų juodą laivą ir per marias bėgčiau prie gimtinio slenkščio, jeigu jėgų turėčiau. O, kad nors mirusią kas mane paguldėtų tėvų žemėj, tenai, kur jūra dieną ir naktį ošia ir dainuoja, ir kur seni mūsų dievai po ažuolais rymo.

Septynias dienas ir septynias naktis broliai vienoje pas savo seserį Banguolę ir pasakojo apie žvejų kaimą, apie žmones ir apie tai, kaip pušys siūruoja ir kvepia, kada vasaros saulė jas glamonėja. Jinai klausėsi jų šnekos, ir jos dvasia lyg gaivėjo, o širdis jai didžiugės ir gyviau tvakėjo krūtinėje.

Kai išaušo aštuntas rytas, jie atsisveikino seserį ir tarė jai:

— Paliekame tave guvesnę, negu radę. Mūsų brangi sesuo, tu pakilki iš patalo sveika ir atplauki su vyru ir vaikais aplankyti savo motulės kapo, ir savo seno tėvo, ir brolių, kurie tavę laukia ir ilgstasi.

Ji nulenė galvą ir tarė atsakydama:

— Taip, aš atlankysiu savo gentį ir savo žemę.

Broliai sėdo į laivą ir, marių dainas dainuodami, grįžo į savo kraštą.

Jiems iškakus, Banguolė kurį laiką buvo linksma ir giedri, nors jautė, kaip gėstajos dienos.

Tada Sigurdas, pavaręs visus žiniuonius, kerėtojus ir daktarus, didžiai nusimines atėjo pas Banguolę ir sušuko:

— Sakyki, ar aš tau buvau negeras, kad nori aplaisti mane, savo sūnus ir dukrelę!

— Ne, tu man buvai geras ir mane mylėjai, ir manim rūpinaisi, — atsakė Banguolė.

— Tai ko tu palieki mano gentį ir rengiesi į dausus kraštą!

— Mano vyre Sigurdai, aš nežinau, kodėl mane dievai šaukia į savo šalį ir nori pasodinti ant vėlių suolelio, kur ilsis mano motinėš. Aš tik žinau, kad jau pasibaigė mano diena.

— Banguole, tu man buvai brangi ir gera, ir sakyki, ką aš turėčiau daryti, kad tu nenuėitumei nuo manęs ir mūsų vaikų?

(nukelta į 4 psl.)

MEKSIKOS MIESTO GATVĖSE

Kelionė į Kaliforniją (11)

Niekada netikėjau, kad teks pamatyti Meksiką, tą legendų kraštą, kur seni rūmai, piramidės, plačios skrybėlės, ilgi ūsai, rudi įdegę veidai, gitaros, peiliai ir rožančiai. Bet nuo Vistos Meksika taip netoli. Poetas Bernardas Brazdžionis ten nuveža ne vieną savo svečią.

Išvažiavome. Diena saulėta, graži. Šilta, nors kovas dar neįpusėjęs. Keliai puikūs. Vaizdai taip pat. Jūra žvilga tokia graži, saulėta. San Diego miesto namai. Pravažiuojame. Iš tolo matome vardus ir nurodymus, ženklus, kad didžioji Amerikos valstybė čia baigiasi. Čia jos kaimynė Meksika.

Už vartų — Meksika

Ženklaai nusuka į parkinimo aikštelę. Geriau eiti pėstiem, nes bus lengviau grįžti pro visus formalumus. Palikę mašiną, turime pereiti tokį tiltą. Tai yra iškeltas takas, kuris tai kyla, tai leidžiasi, susaki. Įeinančių į Meksiką niekas nei sustabdo, nei paklausia kokio popierėlio. Kas tu esi, ką neši. Žmonės eina ir nueina pro vartus. Už jų — Meksika.

Reikia ieškoti taksi nukeliauti į pirmą pasienio miestelį. Vos paėiname keletą žingsnių ir tuoj pat pajuntame, kad kažkas staiga keičiasi. Dar statyba ta pati, bet už kokio 100 metrų viskas neįprastai pasikeičia. Ant gatvės sėdi vaikinai, jauni vyriukai. Basi. Rūko. Šnekučiuojasi. Niekas nedirba ir nemano dirbti. Nešvaru. Ta nešvara taip didėja ir paskui taip krinta į akis, kad negali jos nepastebėti. Šaligatviai nušiukšlinti, žmonės nešvarūs.

Važiuojame į miestą

Randame taksi. Meksikietis kalba angliškai. Turi kalbėti, nes kitaip bus praužęs. Mus keturis nuveža į Tijuanos miestą. Tai labai netoli. Paleidžia antros rūšies gatvėje.

Pirmas įspūdis tiesiog baisus, slegiantis. Nešvara ir skurdas.

Elgetos

Gyvendami Amerikoje, atpratome nuo elgetų, o čia jų begalės. Klykia, šaukia, tiesia rankas. Jei duosi vienam kokius 25 centus, beregint tave iš visų pusių apstos kiti elgetos. Kodėl tu ji išskyrei. Įmesk ir į jų rankas skatiką. Motina su vaiku ant rankų. Basa. Šaukia, ašaroja. Net klausytis baisu.

Pamatomi bažnyčių. Nutarėm užteiti. Laikrodis rodo 12:30 v.

ŽVEJŲ DUKTĖ BANGUOLĖ

(atkelta iš 3 psl.)

— Jei tu nori man visados būti geras, — prašė jinai, — sušauki savo kilnią gentį, padėk mane į juodą laivą ir nuvežęs pakaski mane žvejų kaime šalia mano motinėlės, kai manęs jau nebus.

Sigurdas didžiu balsu graudojo:

— Tu nemirsi ir neisi į vėlių kraštą! Aš šaukiu visus dievus ir visus žmones, kad tujen pasiliktum mano žvejų kaime šalia mano motinėlės, kai manęs jau nebus.

Sigurdas didžiu balsu graudojo:

— Tu nemirsi ir neisi į vėlių kraštą! Aš šaukiu visus dievus ir visus žmones, kad tujen pasiliktum mano žvejų kaime šalia mano motinėlės, kai manęs jau nebus.

Sigurdas didžiu balsu graudojo:

— Tu nemirsi ir neisi į vėlių kraštą! Aš šaukiu visus dievus ir visus žmones, kad tujen pasiliktum mano žvejų kaime šalia mano motinėlės, kai manęs jau nebus.

Sigurdas didžiu balsu graudojo:

— Tu nemirsi ir neisi į vėlių kraštą! Aš šaukiu visus dievus ir visus žmones, kad tujen pasiliktum mano žvejų kaime šalia mano motinėlės, kai manęs jau nebus.

Sigurdas didžiu balsu graudojo:

— Tu nemirsi ir neisi į vėlių kraštą! Aš šaukiu visus dievus ir visus žmones, kad tujen pasiliktum mano žvejų kaime šalia mano motinėlės, kai manęs jau nebus.

Vidurdienis. Prieiname prie dvibokštės, ispaniško stiliaus bažnyčios ir išsigastame. Laiptai iš abiejų šonų apgulti elgetų. Ir vėl tos atkištos rankos, prašymai, riksmas. Skurdas.

Bažnyčioje

Bažnyčia pilna žmonių. Eina mišios. Jaunas kunigėlis sako pamokslą. Jo garsiai kalbis nesutvarkytas, balsas pasidaro tiesiog spiegiantis, labai stiprus, nesuprantama, ką jis kalba. Altorių daug, bet ir jie apšiuę.

Pagrindinėje gatvėje

Išeiname į gatvę ir ieškome kitos pagrindinės gatvės. Sako, ji visai netoli. Ten esą daug švariau. Už bloko ir buvo ta didžioji miesto gatvė. Tiesa, čia vaizdas pasikeitęs — gražios krautuvės, amerikoniško stiliaus. Lange daug prekių. Kainos surašytos Meksikos valiuta ir doleriais. Bet į kainas daug dėmesio nekreipia. Čia visur reikia kietai derėtis. O nuo to esame atpratę. Suvenyrų krautuvėje pirkau tokią meksikietišką statulėlę. Kiek buvo parašyta, tiek ir padaviau nesiderdamas. Padavėjas pats numušė du ar tris dolerius, norėdamas pasirodyti, koks jis dosnus.

Gatvėje karštoka. Noris gerti, bet visur visi įsakė, kad šiukštų niekas neliestų jokio maisto. Negalima gerti vandens. Ir iš maisto ir iš vandens tyko vidurių ligos.

Čia valgyklos, restoranai panašūs į amerikiečių. Įsmunkame į vieną. Pailsėsim nuo dienos kaitros. Padavėja išdidžiai žiūri. Meksikiečiai visi išdidūs prieš amerikiečius, oficialūs ir šalti.

Padavėja kalba angliškai šaltai, lėtai. Jokios šypsenos. Gau name kažkokio meksikietiško ala. Paragaujame, nes norim gerti.

Asiliukai

Bent keliose vietose ant šaligatvio pastatyti vežimukai su asilais. Stovi žmogus ir kviečia nusifotografuoti. Tai turistams. Užmauna plačią skrybėlę, gali prie vežimo atsistoti ar į vežimą įlipti, ir tada nufotografuos. Doleris — vienas šūvis. Tuoj siūlo kitą nuotrauką ir tuoj prašo kito dolerio. Tiesiog reikia pabėgti nuo jų įžūlumo.

Stačiu kampu prasideda gatvė, kur krautuvė prie krautuvės. Einame ten pažiūrėti. Labai daug odos dirbinių, ir ta oda palyginti nebrangi. Ten daugiausia

ir sutinki amerikiečių. Perka rankinukus, krepšius, batus ir net odines kepures.

Rėmų krautuvė. Kiek tik nori rėmų. Ir jie nebrangūs. Drabužiai, batai, džiovintos žuvis, vaisiai, mėsos, atviri saldainiai. Musės skraido visur. Debesiu pakyla ir zumsi. Nutūpia ant jaučienos, pakabintų kumpių, ant saldainių, uogienės. Čia tikrai gera joms. Laisvė.

Gėrimai panašūs kaip Amerikoje. Ir kainos panašios. Daugiausia sustatyta tekilos butelių, bet mes sustojome tik prie suvenyrų krautuvės, kur atvirukai, menki dalykėliai.

Grįžtame atgal

Pavargome ir nuo karščio ir nuo įspūdžių. Skubame namo. Taksis vėl mus nuveža prie Amerikos sienos. Jau čia yra kontrolė. Negali iš Meksikos taip, kaip niekur nieko, šauti tiesiai į Ameriką. Sulaiko. Kadangi einame pėsti, tai turime praeiti takeliu kaip į kokio geležinkelio stotį. Valdininkas gi sėdi ir nuobodžiauja, nes tuo metu nėra žmonių. Visi tie zumsi po miestą ir perkasi.

Valdininkas pažiūrėjo į mus, kad taip anksti grįžtame, ir paklausė, ką pirkome. Paskui nė nežiūrėjo. Mūsų pirkiniai buvo labai kuklūs. Liepė eiti. Nereikėjo net jokio popierėlio parodyti. Tada vėl reikėjo keliauti tuo aukštyn, žemyn besileidžiančiu taku. Nusileidę žemyn, net atsikvėpėm. Esam sugrįžę į žemę, kur taip švaru, kur žmonės švariai apsirengę. Tik dabar pamatai, kokia graži ta šalis, kur gyvenai. Kokie keliai, tiltai, miestai, namai.

Aktuali demonstracija Clevelande

Clevelando jaunimo iniciatyva gegužės 31 vidurdienį miesto centro aikštėj įvyko efektinga protesto demonstracija ryšium su naujuoju sovietinių piliečių įstatymu.

Didokas skaičius lietuvių, estų, latvių ir kitų tautybių atstovų, nešinių gerai suredaguotais plakatais ir vėliavomis, apsupo kalbėtojų podiumą. Minia laikėsi tvarkingai, oriai ir darė kultūringą įspūdį.

Prieš demonstracijos pradžią pasirodė neaiškūs slavų kilmės triukšmadarys, matyti, laukdamas provokacijos. Jo niekas nelietė, ir incidento buvo sėkmingai išvengta.

Demonstraciją pradėjo lietuvių atstovas, energingas ir sumanus jaunuolis Rimas Aukštuolis, kurį daugumas Clevelando lietuvių pažįsta kaip kompetentingą tarptautinės politikos analizuotoją per Lietuvių Balso vandenėlę pirmadienį vakarais, per jo veiklą su lietuviams studentais, per Čiurlionio ansamblį ir t.t. Laisvai sugebėdamas naudoti mikrofoną, savo trumpą, bet efektingą kalbą jis pradėjo demonstruodamas savo pasą.

Lietuvių kilmės teisėjas ir vietinis politinio gyvenimo dalyvis Edvardas Katalinas pasakė ugingą kalbą apie naujojo įstatymo absurdiškumą, reikalą su juo kovoti ir ginti žmogaus teises, jam leidžiant pasirinkti gyvenimo būdą, pilietybę ir teisę gyventi pagal savo įsitikinimus bei skonį. Jo kalbą daug kartų pertraukė audringi plojimai.

Frank O'Bell, taip pat lietuvių kilmės teisėjas, neslėpė savo pasipiktinimo naujuoju įstatymu, paverčiančiu ir jį patį sovietų piliečiu, nes jo tėvai gimę Lietuvoje.

Abu kalbėtojai pabrėžė pasididžiavimą savo lietuviška kilmės ir sena Lietuvos kultūra.

Jonas Nasvytis, pristatęs klausytojams save kaip į JAV atvykusį 1949 naują pilietį, Korėjos karo veteraną, pakvietė senatoriaus John Glenn atstovą Pat Bluso perskaityti senatoriaus sveikinimą ir pranešimą apie jo daromas pastangas šiuo reikalu.

Tuo tarpu du jaunuoliai, televizijos kamerom dūžiant, aikštės vidury sudegino dvi sovietines vėliavas. Tas mostas buvo

Gaila Meksikos

Visiem pagailo Meksikos. Ir didelė, ir turtų turi, bet nemoka gyventi. Nenori dirbti. Vis ta prakeikta gitara rūpi. Dainuškų. Tekila su druska ant nykščio. O kur darbas?

Kai lankėsi Amerikos prezidentas, net nenorėjo jam aliejaus parduoti. O juk uždirbtų pinigų, sumažintų skurdą, kurio taip per akis. Žinia, yra turtuolių klasė, ir ji gerai gyvena, bet per daug vargšų, kurie gyvena skurdžiai. Meksikoje per mažą vidurinioji klasė, kuri Amerikoje yra didelė ir gyvena protinai, išmintingai, dirba, taupo ir turi.

Gaila Meksikos. Ir kokia jos ateitis? Komunizmas? Juk Meksika bene pirmoji buvo pasidariusi komunistinė, persekiojo religiją, šaudė kunigus. Ir dabar ten kunigai su sutonomis nepasirodo gatvėse. Tačiau ir komunizmas nesumažino žmonių skurdo. Jiem reikia tokio žmogaus, kuris mokėtų juos sutvarkyti, paskatintų ir pripratintų prie darbo, apšvarintų.

Dabar šie pasienio miesteliai, miestai išsilaiko tik iš Amerikos turistų. Sako, per tuos vartus, kur mes keliavome, per metus pravažiuoja 11 milijonų turistų. Ir kiek jie palieka pinigų Meksikoje. O jei turistai sustotų šiaurės sienos, kas tada jiems būtų?

Važiuojame toliau. Iš karto vaizdai pasikeičia. Amerika — tu gražuolė. Nuo vieno vandenyno iki kito! Sodų žaluma. Kalniukai, kalnai. Jau sukame į Escondido. Lankysime pažįstamus. Ten gyvena viena šeima net iš Woodhaveno nuvažiavus.

(Bus daugiau) (p.j.)

palydėtas triukšmingu demonstracijos dalyvių pritarimu.

Sen. Metzenbaumo atstovas Anthony Ladd, perdavęs senatoriaus sveikinimus, taip pat pareiškė esąs sąlyty su valstybės departamentu, kad būtų "prieta prie kokios nors išvados šitaime rimtame reikale".

Algis Rukšėnas, apskrities komisionių administracinis patarėjas, pasveikino susirinkusius komisionių

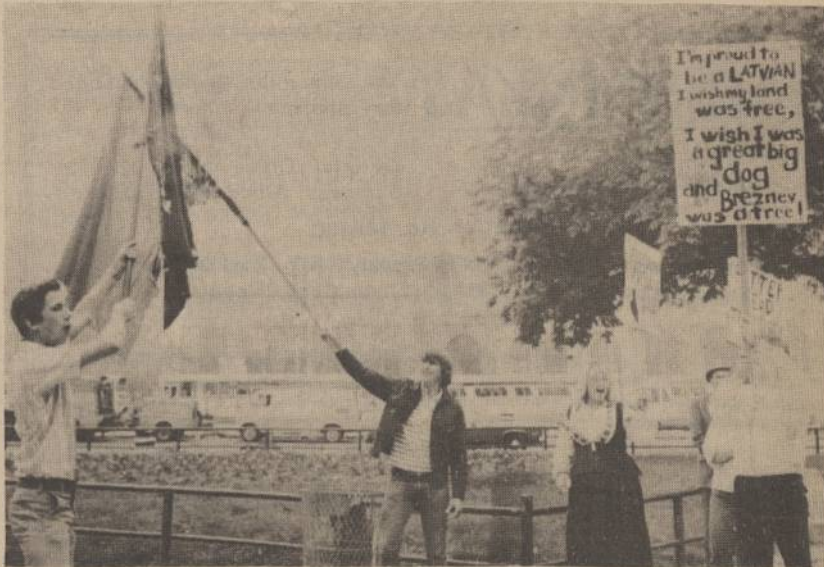
DR. A. MAURAGIUI 70 METŲ

Dr. Aleksandras Mauragis, ne tik Sydnejų, bet ir visoj Australijoje, net už jos ribų lietuviams žinomas visuomenininkas, kultūrininkas, jaunimo organizatorius, spaudos darbuotojas, gegužės 13 šventė savo vaisingo amžiaus sukaktį. Gimęs Žemaičių žemėj, Kelmėj, Raseinių apskr., 1909 gegužės 13, jis su tėviškės oru įkvėpė jos meilę. Išsiugdė tvirtą charakterį ir, ištikimas savo principam, gyvenimo keliu ejo nesvyruodamas.

Jau besimokydamas Kražių gimnazijoje, jis įsijungė į jaunimo organizacijas — pavasarininkų (net kurį laiką buvo Kražių rajono vadas), ateitininkų, skautų. Studijų metu ejo pareigas skautų vyriausiam štabe, Skautų Aido administracijoje. Buvo spaudos bendradarbis.

Baigęs teisės mokslus Vytauto Didžiojo universitete Kaune, kurį laiką dirbo advokatūroje Vilniuje, kur įsijungė okupacijų metu į pagrindinę veiklą ir buvo Lietuvių fronto Vilniaus apylinkės pirmininku. Rusam antrą kartą veržiantis į Lietuvą, A. Mauragis su šeima pasitraukė į Austriją, kur gilino teisės mokslus Innsbruko universitete ir čia savo teisinį pasirėmimą apvainikavo teisių daktaro laipsniu.

Australijoje (atvykęs 1949), dar neturėdamas pastovios vietos, Gretos pereinamojo stovykloje įsteigė (drauge su kitais) Australijos lietuvių draugijos skyrių. Draugijai persiorganizavus, Australijos Lietuvių Bendruomenę, jis buvo renkamas į kraš-

Clevelande pabaltiečių demonstracijose sudegino dvi sovietines vėliavas. Nuotr. Teklės

Lietuviai Clevelande suruošė pabaltiečių demonstracijas. TV pranešimu dalyvavo per 300 demonstrantų. Programą pravedė R. Aukštuolis. Nuotr. Teklės

vardu ir pareiškė jų pritarimą protesto demonstracijai.

Buvo žydų, latvių ir estų atstovai, kurie, nekartodami kitų kalbėtojų minčių, pabrėžė gyvą reikalą kelti balsą Amerikos vyriausybės sluoksniuose, kad tolimesnis Sovietų Sąjungos galios plėtimasis būtų sustabdytas.

Buvo ir gaudų, ir malonų matyti mažus vaikus, nešančius protesto plakatus.

Baigiantis neilgai trukusiai, bet puikiai pravestai demonstracijai, Rimas Aukštuolis pasinė visiem sugiedoti Amerikos himną. Nežiūrint to, kad tai gana sunkus uždavinys, dalyvių vieninga ir pakili nuotaika užpildė spragas, kurių nebūtų buvę galima užpildyti muzikiniu atžvilgiu.

Demonstracijos dalyviai pasirašė po protesto peticija, kuri bus įteikta atitinkamoms įstaigoms.

Tą patį vakarą buvo matomi pranešimai per žinias dviejuose televizijos kanaluose su palankiais komentarais. Tarptautinių žinių metu garsusis Harry Reasoner pranešė per visą Amerikos televizijos stočių tinklą apie Clevelande įvykusią lietuvių suorganizuotą protesto demonstraciją. Kelios didesnės radijo stotys transliavo savo reporterių pranešimus tiesiai iš aikštės, o ir vėliau, juostos užrašų pagalba, perdavė žinių metu kalbėtojų kalbų ištraukas ir vaizdžiai atpasakojo pačios demonstracijos eigą su plakatų teksta ir dalyvių aprašymais. Kitą dieną Plain Dealer laidoj buvo straipsnis ir nuotrauka.

Aurelija Balašaitienė

klubo almanache "Plunksna ir žodis". Su savo dailiojo žodžio kūryba dalyvauja periodinėje spaudoj, literatūros vakaruose, rašytojų ir literatų popietėse. Nors šiuo metu daug dirba rengdamas studijas specialiais klausimais, bet nepertraukia ir jau senokai pradėtų rašyti "Advokato užrašų".

Daug dirba su Australijos lietuvių jaunimu, ypač su skautais. Ilgą laiką buvo rajono vadas. Nuolat dalyvauja skautų išskylose ir jų reikalams atstovauja tarptautiniuose suvažiavimuose.

Dr. A. Mauragis yra daug davęs lietuviškam jaunimui, daug dirbęs Lietuvos labui. Jis tebėra tvirtas kūnu ir dvasia ir dar daug žada savo darbo vaisių.

J. Slavėnas

ROMOS DIENRAŠTIS PRIMENA ITALŲ KOMUNISTAM LIETUVĄ

Vedamajame "Berlingerio nekantumas" Romos dienraštis Il Tempo (1979.II.20) primena "valdžios geidžiančiai" Italijos komunistų partijai padėtį Lietuvoje:

"Paskutinis ELTA-Press numeris išverčia iš Lietuvos savilaidinio žurnalo vyriausio teisimo proceso Vilniuje aprašymą... Viktoro Petkaus nuteisimą... 75-mečio Petro Paulaičio trisdešimt metų kančias Sibiro gulaguose... už religinę veiklą. Tai ne Vietnamas, tai Europa, civilizuota krikščioniškosios Europos sritis. Ten komunizmas pasirodo be kaukės, savo nekinantčio ir nežmonišką tikrovę..." (Elta)

APIE LATVIŲ LITERATŪRĄ — ANGLIŠKAI

Nordland Publishing Co. Massachusetts valstijoje 1977 išleido idomų daugiau kaip 500 puslapių Rolfs Ekmano veikalą, pavadintą "Latvian Literature Under the Soviets, 1940-1975. Gaunama pas latvių knygų platintojus. Kaina \$27.50.

Autorius — prof. dr. Rolfs Ekmanis — gimęs Rygoje, Latvijoje, baigęs gimnaziją Augsburgėje, Vokietijoje (turbūt latvių tremtinių), studijavęs University of Wisconsin ir doktoratą iš slavų kalbų bei literatūros gavęs Indiana University. Dabar profesoriauja Arizonos valstybiniam universitetui, plačiai bendradarbiauja moksliniuose literatūros žurnaluose anglų ir latvių kalbomis. Tokios žinios apie autorių veikalo pradžioje.

Labai plačios knygos bibliografijos minimi ir lietuviai autoriai: Jonas Balys, Vytautas Vardys, Rimv. Šilbajoris, Marija Gimbutienė (angliškai), Jonas Jurašas ("Atviras laiškas"), Justas Paleckis (rusiškai) ir Algirdas Landsbergis (str. apie Orvelį ir Kafką žurnale Kontinent — rusiškai).

Pratarmėje autorius pasisako medžiagą šiai studijai surinkęs Amerikoje, Skandinavijos kraštuose ir Suomijoje. Finansiškai jam padėję pora universitetų ir kelios Amerikos organizacijos kultūrai remti. Žinoma, jam padėję ir daugybė latvių rašytojų bei kultūrininkų, gyvenančių už Sovietijos ribų.

Iš tikro, Rolfs Ekmanis yra surinkęs labai gausią, įvairią medžiagą ir ją veikale įvalgiai bei planingai panaudojęs.

Neįmanoma čia tokios plačios apimties veikalo visą medžiagą ir iškeltus klausimus aptarti; labai būtų naudinga mūsų šios srities specialistams su veikalu susipažinti ir jį pastudijuoti.

R. Ekmanis visą medžiagą knygoje išdėsto istoriniu (ir pažyginamuju) metodu — šiuose skyriuose: 1. Latvijos literatūros vaizdas pirmaisiais okupacijos metais (1940-41), 2. Rašytojai sukomunistintojo Latvijoje 1941-45 metais, 3. Literatūros kritimas "stalinizmo" laikotarpyje, 4. Latvių literatūra pirmame "atlydyje" (1953-57), 5. Literatūra po "atlydžio" (1957-60), 6. Šiandien: kova už kultūrinę autonomiją.

Pirmaisiais okupacijos metais Latvijoje daugelis dalykų dėjosi visai kaip Lietuvoje. R. Ekmanis čia duoda gana aiškų bendrą Sovietų aneksuotos Latvijos politinį vaizdą ir drauge represijų rašytojams bei kitų sričių kūrėjams klaidumą. Nedaugelis latvių rašytojų iš pat pradžių prisitaikė ir pataikavo režimui; minimi vos keli vardai, įsigiję tautos išdavikų epiteta: poetas Janis Sudrabkalnis, novelistas Andrejs Upits, Vilis Lacis... Jie tapo propagandistais, kad komunizmo idėjos greičiau persunktų latvių sąmones. Šiame laikotarpyje ypač mada buvo rašyti apie "seną priešą — vokiečių" ir apie tautų draugystę (žinoma, sovietinę). Apie 1946-9 jau penki latvių rašytojai "užsidirbo" Stalino premijas: Andrejs Upits (1946), Vilis Lacis (1947, kitą — 1952), Janis Sudrabkalnis ir Arvids Grigulis (1948), Anna Sakse (1949).

Rašytojai buvo spaudžiami savo raštuose įrodyti rusų įtaką latvių literatūrai — nuo seniausių laikų. Roberts Pelše gavo "garbingo kultūros darbininko" titulą, kai parašė knygą apie latvių-rusų kultūrų draugystę.

Po Stalino mirties visame Pabaltijy ėmė jaustis daugiau laisvų nacionalinėm kultūrom. Su politinės savivaldos šiokiu tokiu palengvėjimu ėmė kiek giedrėti ir literatūros pasaulyje. Tačiau rašytojai vis tiek turėjo talkinti partijai. 1957 Andrejs Upits išleido veikalą "Socialistinio realizmo problemos literatūroje". To veikalo mintys buvo visur nuolat keliamos. Ėmė daugiau reikštis kritikai ir antikritikai. Pavyzdžiui rašytojo Zigmunds Skujinš novelė "Vienas nakts kronika" 1957 sukėlė visą kritikų ir visuomenės minčių audrą. Savo apsakymu apie autobuso

kelionę mišku, susitinkant "banditus" (latvių partizanų), Z. Skujinš nupiešė idomius novelės charakterius, kurie sukėlė partijos įtarinėjimus ir, žinoma, kritikos (oficialiosios) reiklavimą, kad autorius "prisipažintų klydęs ir pats save pasmerktų". Vieni autorių stipriai kritikavo, kiti užtarė. Tuo reikalu 1958 net buvo suauktas "skaitytojų mitingas", kuris vis dėlto "Skujinš kontroversiją" išsprendė autoriaus naudai. Bet ideologiškai Skujinš nebuvo pagirtas.

Vertėja iš prancūzų kalbos Maija Silmale buvo nuteista už "samizdato" literatūros propagavimą. Vėliau ji pateko į psichiatrinę litoninę, o mirė vėžiu tik 49 metų amžiaus.

Viktors Kalniņš, poetas ir vertėjas, 1962 nuteistas už "pogrindinę veiklą". Gi autorius Dorbe, 80 metų amžiaus, tautos gerbiamas, populiarus rašytojas, po 1945 niekur literatūriškai nesireiškė, užtat režimo buvo visiškai "užmirštas": jo kad ir vertingi ankstesni darbai niekur nebuvo spausdinami nei minimi.

PUTNAM, CONN.

Alkos direktorato pasitarimas

Amerikos lietuvių kultūros archyvo "Alka" direktoratas balandžio 29 posėdžiavo Alkos patalpose.

Direktorato valdyba posėdžiavo dažnokai, bet direktorato posėdžiai šaukiami tik didesnio reikalo atveju. Šiuo laiku tas reikalas yra Alkos priestato užbaigimas ir tolimesni planai.

Dalyvavo: Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, dr. J. Bachulus, prel. P. Juras (Alkos įkūrėjas), prel. V. Balčiūnas, seselė Augusta Sereikytė, prof. A. Vasaitis, dr. vet. A. Stankaitis, A. Miknius, dr. A. Matukas ir dr. J. Kriaučiūnas. J. Kapocius negalėjo dalyvauti, nes tą dieną Toronte įvyko jo išleistų enciklopedijų pabaigtuvių minėjimas ir jam reikėjo ten būti. J. Vembrė nepasiekė Putnamo dėl automobilio sugedimo pakeliui. Prof. J. Cadzow pakvietimas grįžo. Kelių kitų narių neatvykimo priežastys — nežinomos.

Po naujo Alkos priestato apžiūrėjimo posėdis pradėtas prel. Juro malda. Pirmininkavo dr. Stankaitis, sekretorium buvo dr. Kriaučiūnas.

Dr. Matukas, statybos darbų prižiūrėtojas, pranešė apie Alkos praplėtimui priestato statybos eigą ir sunkumus. Reikėjo žiūrėti, kad įvairūs mažesnių specialiųjų darbų vykdytojai gerai juos atliktų ir pateiktų teisingas sąskaitas. Pvz.: elektrikai už tam tikras lempas paskaitė po 44 dol., o parduotuvė už tokias pat lempas mokama po 28 dol. Elektrikai turėjo nusileisti. Pagrindinis statybos kontraktoriaus — labai sąžiningas, ir jokių nesusipratimų su juo neturėta. At-

Tai tik maži pavyzdžiai iš daugelio. Knygoj suminima daugelis rašytojų, kurie buvo areštuoti, ištremti į Sibirą arba "dingę be žinios"...

Paskiausiu laiku minimi jaunesnieji, kurie poezija ir proza mėgina išsikvoti kuo daugiau savo tautai kultūrinės autonomijos. Jų tarpe Aleksandrs Čaks ir jaunesni — Maris Čaklais, Ojars Vacietis, Imants Ziedonis... Pastarojo kūryboje — daug kontrastų, tezių ir antitezių; į poeziją jis įpina nemažai asmeninių motyvų. Taip pat būdinga Ziedonio kūryboje — kova prieš gimimų kontrolę... Priešingai, jis šaukia, kad latviai turi dvigubinti ir trigubinti gimimų skaičių... Rašytoja Monta Kroma į poeziją įvedė daug miesto temų.

Rolfs Ekmanis savo knygoje dažnai mini ir lietuvių autorius (okup. Lietuvoje). O bendrąjį politinį vaizdą (pavergimą, deportacijas, partizanų kovas), kad ir sutrauktai, bet gana ryškiai ir teisingai veikalo pradžioje duoda visam Pabaltijui.

Alė Rūta

Išlikę darbai buvo apžiūrėti direktorato nario inž. V. Izickio ir įvertinti gerai.

Priestato išorė baigta. Reikia baigti vidų. Čia laukia: šildymo sistemos įvedimas (kontraktoriaus jau numatytas), vidaus apšvietimo įvedimas, sienų išdažymas, grindų padengimas, aplinkos apie pastatus sutvarkymas ir kai kas kita. Išbaigimui planuoti pakviesta pritaikomojo meno dailininkė Ina Nenortienė. Ji jau lankėsi Alkoje ir stengiasi įtraukti daugiau meno žmonių užbaigimo ir sutvarkymo planams paruošti. Iš vietinių sutiko talkinti prof. kun. St. Yla.

Išdininko J. Vembrės apyskaitos rodo: Alkos praplėtimo statyboms ligi šiol išleista 88 tūkstančiai su viršum dolerių, aukų surinkta — 60,000 dol., taip Alka jau turi 28 tūkstančių skolų. Priestato pabaigimo darbam ir aplinkos sutvarkymui reikės dar ne mažiau kaip 10 tūkstančių dol. O po, to jau paties muziejaus-archyvo sutvarkymas gali atsieiti apie 100 tūkstančių dol. Reikės gi rūpintis ir išlaikymu, kuris pareikalaus keleto tūkstančių dol. per metus. Direktorato nariai ir visi prisipažino specialistai patarėjai neatlyginami.

Konsulas Simutis sveikino visus prisidėjusius prie Alkos praplėtimo. Jis prisipažino, kad prieš trejetą metų sunkiai patikėjo tokio praplėtimo planais, bet dabar, viską pamatęs, mano, kad bus galima laimingai darbus užbaigti, nors ir su sunkumais. Pažadėjo ir savo pagalbą: patarti besiteiraujantiems lietuviams, kad jie savo archyvus, tautodailės rinkinius, net palikimus nukreiptų į Alką. To dėka vieno tautiečio archyvai yra pakeliui į Alką iš Argentinos. Iš Vokietijos turima jau kelių asmenų archyvai, bent daliniai.

Alkos muziejaus direktorių dalis, posėdžiavusi balandžio 29. Iš k. prel. V. Balčiūnas, dr. A. Matukas, A. Miknius, dr. A. Stankaitis, prel. P. Juras, dr. J. Bachulus, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, A. Vasaitis. Nuotr. J. Kriaučiūno

Yale universitete New Havene, Conn., buvo surengta tarptautinė studentų mugė, kur buvo ir lietuviškas skyrius. Į žiūrovų klausimus atsakinėja iš k. Vaiva Vėbraite-Gustienė, Danutė Ščiukienė ir Lijolė Židonytė.

NEW HAVEN, CONN.

Demonstravo liaudies meną

LMK Federacijos New Haveno klubas balandžio 1 suorganizavo lietuvių liaudies meno ir spaudos parodą Yale universiteto didžiojoje salėje, kur vyko tarptautinio studentų centro surengta mugė.

Parodos rengimo darbam vadovavo klubo vicepirmininkė dail. Lijolė Židonytė. Jai talkino Danutė Ščiukienė iš Seymour, Conn., Danutė Švelnienė iš Ansonia, Conn., Milda Liaukienė iš Huntington, Conn., pademonstravusi kiaušinių marginimą, Vaiva Vėbraite-Gustienė, demonstravusi juostų audimą mažose rankinėse staklėse. Dauguma medžio drožinių buvo Kęstučio Švelnio iš Ansonia, Conn., darbai.

Mugę aplankė per 2000 lankytojų. Parodos darbuotojams teko intensyviai dirbti atsakinėjant į gausius žiūrovų klausimus. Buvo išdalinta nemaža Vliko informacinės medžiagos apie Lietuvą. Tą medžiagą parodai parūpino Viktorija Čecetienė.

Posėdžiautojai svarstė vajeaus pagyvimą. Vėl reikia kreiptis į visus lietuvius tiek per spaudą, tiek asmeniškai laiškais ir per lietuviškas radijo valandėles. Apie Alką ir jos reikalus įkalbėta juostelė išsiuntinėta visom lietuviškų radijo valandėlių vadovybėm.

Naujasis Alkos priestatas yra 40 pėdų pločio ir 80 pėdų ilgio, po juo yra tokio pat ploto rūsys, tai su senųjų pastatų susidarys 8,800 kvadratinį pėdų naudojamo grindų plotas. Priestatą rengiamasi įruošti eksponatų išstatymo salę, rūsy tilps archyvai, o senajame pastate — biblioteka ir skaitykla. Čia pat bus įruoštas ir mecenato Jono Balio vardu tautosakos kambarys.

Nutarimai ir liks tik nutarimais, jei lietuviai neprisidės aukomis prie jų įvykdymo. Visi lietuviai, kuriems rūpi, kad mes galėtume palikti čia savo buvimo pėdsakus, prisidėkim aukomis. Tokios apimties archyvas-muziejus yra vienintelis visoje Amerikoje. Aukom (kurios nurašomos nuo mokesčių) ir pasiteiravimui adresas: Alka, P.O. Box 608, Putnam, Conn. 06260.

LB Connecticuto apygardos suvažiavimas

Putname, Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolyno Raudondvario salė, balandžio 29 įvyko JAV Connecticuto apygardos suvažiavimas. Dalyvavo 24 asmenys. Pirmiausia dalyviai aprodytas Amerikos lietuvių kultūros archyvas Alka su jo nauju priestatu. Pasidžiaugta atliktais darbais ir pamatyta, kad dar reikia nemaža pinigų ir pastangų viskam pabaigti ir sutvarkyti.

Suvažiavimą atidarė LB Putnamo apylinkės pirmininkas dr. J. Kriaučiūnas, kaip šeimininkas. Kun. S. Yla sukalbėjo įkvėpimą, ir pirmininkavimą perėmė A. Lipčienė, apygardos valdybos pirmininkė, su sekretore M. Petrauskiene. Suvažiavimas atvykęs Lietuvos gen. konsulas A. Simutis pasveikino susirinkusius. Jis žinąs, kad Lietuvių

Atsiųsta paminėti

Henrikas Nagys — PRISIJAUKINSIU SAKALĄ. Chicago. 1978. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Knygą apipavidalino Vytautas O. Virkau. Tiražas 700. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Kietais viršeliais. 72 psl.

Šio eilėraščių rinkinio autorių gerai pažįsta visi tie, kurie domisi poezija. Jo pirmieji žingsniai į literatūrą taikliai nusako mi Lietuvos Enciklopedijoje: "Pirmi N. eilėraščiai, pasirodę 1938 Ateityje ir 1939 N. Romuvoje, yra reikšmingi, kaip viena pačių pirmųjų pastangų atsiskirti tradicinės eilėdaros ir atskleisti naują savo kartos tematinį tereną".

Su pirmais savo eilėraščių rinkiniais pasirodęs tremty, dalyvavo 1951 išleistoje penkių poetų antologijoje "Žemė" ir gavo "žemininko" vardą, tiksliai nenusakantį tos poezijos antologijos krypties. Bet, būdamas "žemininkas" ar koks kitoks, jis ir šiame rinkinyje išlieka savaip spalvingas, nepaneigias nė tradicinės eilėdaros (jos ir negalima paneigti). Jis puikiai laviuoja tarp tradicijos ir tarp naujųjų.

Vieną iš geriausių jo "tradicinės eilėdaros" pavyzdžių čia cituojam (antras rinkinio eilėraštis):

Niekad neparduok savęs.
Tegu išrinktieji ieško išrinktųjų.
Tu palik tarp paprastų ir tarp pilkųjų,
būk pažemintųjų broliu ir draugu.

Dalią jų ir duoną jų priimk.
Neišsisadėk jų lig paskutiniųsios.
Ir kalbėk tik jiems ir tik už juosius.
Būki nebylio burna ir neregio akim.

Būki dulke dulkėse ir pelenu tarp pelenų.
Vienišų vienintele viltim, vienintele paguoda.
Tuo, kurs nieko neima ir viską atiduoda:
nuolat alkanu tarp nuolat alkanų.

DRAUGAS. The Lithuanian Friend. 1909-1979. 70 metų suakčiai paminėti. Redagavo kun. V. Rimšelis, MIC. Viršelį piešė Ses. M. Mercedes. Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija. Spausdino Draugo spaustuvė Chicagoje. 1979. Didelio formato. Ilustruota nuotraukomis.

Leidinio pradžioje randam popiežiaus Jono Pauliaus II žodį žurnalistam ir šiuos sveikinimus — Chicago arkivyskupo kardinolo J. Cody, vysk. V. Brizgio, Marijonų provincijolo kun. J. Dambrausko, Illinois gubernatoriaus J. R. Thompson, Lietuvos generalinės konsulės J. Daužvardienės, Illinois valstijos senato sekretoriaus K. Wright ir senato prezidento Ph. D. Rock, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininko V. Kamanto ir vykd. vicepirmininko V. Kleizos.

Straipsnis anglų kalba: Stanley Pieza — Our True Friend — The Draugas; straipsnis lietuvių kalba: Pranas Garšva — Draugo septyniadesimt metų sukaktis.

Po šių straipsnių randam daug sveikinimų.

Kun. Pr. Garšva, Draugo moderatorių, savo straipsnį baigia šiais reikšmingais žodžiais:

"Septyniadesimti Draugo jubiliejiniai metai nesumažina nei redaktorių, nei administracijos, nei leidėjų nei pagaliau skaitytojų pasiryžimų darbus tęsti ir savo pasiuntinybę krikščionybėje ir tautiniam atsparumui atlikti su visu pasiaukojimu. Jo tikslas ir dabar tebėra skleisti tiesos žodį, palaikyti tautinę sąmonę, skatinti krikščionišką gyvenimą, vesti kovą prieš komunizmą ir ateizmą, skelbti Lietuvos išlaisvinimo pastangų vertę."

J. Kr.

Per skautybę — lietuvybei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
s. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421

Vakaronė su LSS vadovybe

Chicagoj, Jaunimo Centre, gegužės 11 įvyko jauki susipažinimo su naująja LSS vadovybe vakaronė. Ruošė Chicagos skautininkų-kių Ramovė, Chicagos skautininkų draugovė ir Lituanicos skautų tuntas. Dalyvavo daugiau kaip 60 skautininkų-kių.

Vakaronę sveikinimo žodžiu pradėjo skautininkų-kių Ramovės pirm. v.s. Pranas Nėdas. Toliau vakaro programai vesti buvo pakviestas v.s. Juozas Toliusis.

Vakaronės dalyviams oficialiai "susipažinus" su naująja LSS vadovybe, žodžio tarti buvo pakviesti: LSS Tarybos pirmininkas v.s. Sigitas Miknaitis, LS Brolijos vyriausias skautininkas s. Vytautas Vidugiris, LS Seserijos vyriausia skautininkė v.s. Irena Kerelienė, ASS pirmininkas fil. s. Raimundas Strikas ir

LSS Tarybos narys v.s. Petras Molis. Visi vadovai trumpai apžvelgė savo ateities darbus.

Vadovybę sveikino nenuilstantis LSS darbuotojas, dabartinis LSS kontrolės komisijos pirmininkas v.s. Vaclovas Tallat-Kelpša. Skautininkų draugovės pirmininkė ir dabartinė Skautų Aido administratorė perdavė j.v.s. Knopfmillerio sveikinimus ir dovanėlę Skautų Aido praeitos kadencijos redaktorei v.s. Sofijai Jelionienei.

Lituanicos tunto tuntininkas j. ps. Kazys Miecevičius oficialią vakaronės dalį užbaigė padėkdamas visiems už atsilankymą ir pakviesdamas sugiedoti "Lietuva brangi".

Po to buvo skautininkų paruošta kavutė ir malonus pabendravimas.

I.R.

ATLANTO RAJONO SESERIJOS VADOVIŲ SĄRAŠAS — 1979 M.

VIENTŲ VADOVĖS

Bostonas — ps. Irena Veitienė, 41 Fox Hill Lane, Milton, MA 02186. Tel: 617 698-1990.

Hartford — s. Audronė Pakšienė, 11 South Ridge Road, Niantic, CT 06357. Tel: 203 739-6710.

Waterbury — ps. Juzė Satkauskienė, 16 Parkman St., Oakville, CT 06779. Tel: 203 274-2648.

New York — s. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Tel: (darbo) 212 827-1350.

New Jersey — v.s. Gilanda Matonienė, 2 Jackson Circle, Ocean, N.J. 07712. Tel: 201 922-1296.

Philadelphia — s. Danutė Surdėnienė, 231 Forrest Drive, Turnersville, N.J. 08012. Tel: 609 227-2837.

Rochester — S. Ilgūnas, 40 Martinot Avenue, Rochester, N.Y. 14609.

Worcester — s. Irena Markevičienė, 17 Agate Avenue, Worcester, MA 01604. Tel: 617 799-5469.

Washington — s. Dalė Lukienė, 10622 Great Arbor Drive, Potomac, MD 20854. Tel: 301 983-0763.

AR SESERIJOS ŠTABAS

Jaun. skaučių skyrius: ps. Rasa Milukaitė, 142 E. 27th St., 2E, New York, N.Y. 10016. Tel.: 212 689-3645.

Skaucų skyrius: j.ps. Genovaitė Treinienė, 108 Cowing St., W. Roxbury, MA 02132. Tel: 617 325-7988.

Prityrusių skaučių skyrius: v.s. Lilė Milukienė, 111 Grohman

Lane, Plainview, N.Y. 11803. Tel: 516 681-6172.

Vyr. skaučių skyrius: v.s. Ramutė Česnavičienė, 85-07 106th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel: 212 849-1581.

Sporto vadovė: s. Danutė Marcinkevičiūtė, 40 Onida Avenue, Worcester, MA 01604. Tel: 617 853-4005.

Iždininkė: s. Meilė Mickienė, 5938 Veranda Drive, Springfield, VA 22152. Tel: 703 451-7385.

Administratorė: s. Aldona Kindurienė, 19304 Madison House St., Olney, MD 20832. Tel: 301 774-9232.

Tautinio lavinimo skyrius: ps. Milda Kvedarienė, 5 Drum St., Iselin, N.J. 08830. Tel: 201 283-1981.

Vyr. skaučių židinys New York: ps. Rima Gudaitienė, 116-18 85th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel: 212 849-4437.

-o-

Vyr. Skautininkė: v.s. Irena Kerelienė, 8710 West 123rd St., Palos Park, IL 60464. Tel: 312 361-4770.

Atlanto rajono vadas: s. Mikas Banevičius, 1378 Boulevard, W. Hartford, CT 06119. Tel: 203 521-2375.

Atlanto rajono vadeivė: s. Regina Petrutienė, 7407 Kipling Parkway, District Heights, MD 20028. Tel: 301 336-3205.

Atlanto rajono vadeiva: s. Paulius Treinys, 108 Cowing St., W. Roxbury, MA 02132. Tel: 617 325-7988.

Skautų puslapiai: Darbininkas: s. B. Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; Draugas: j.s. I. Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629.

Atlanto rajono vasaros stovykla

Šių metų vasaros stovykla įvyks rugpjūčio 18-26 Camp Resolute, Bolton, Mass., toj pačioj vietoj, kur vyko dvi paskutinės šio rajono stovyklos. Vadovų-ių suvažiavimo metu išrinktas stovyklai vardas — Švyturys. Pastovyklės pasirinkimo pavadinimus, atitinkančius bendrą stovyklos pavadinimą.

Visos stovyklos viršininkas — s. fil. Ap. Treinys. Brolijos stovyklos — s. R. Pakalnis. Seserijos viršininkė — j. ps. Genė Treinienė.

Visų vienetų vadovai-ės prašomi pristatyti galinčius-ias stovyklauti vadovus-es stovyklų viršininkam, kad jie galėtų sudaryti stovyklinius štabus, kuriems dar trūksta kai kurių vadovų-ių.

Atlanto rajono vyr. skaučių skyrius nutarė šios stovyklos pabaigoj suruošti vyr. skaučių suvažiavimą. Apie šį suvažiavimą daugiau žinių bus pateikta vėliau per vienetų vadovus.

B.K.

Mieli vadovai-ės,

Šiais metais 22-oji Atlanto rajono sporto šventė įvyks birželio 23-24 Maironio Parke, Shrewsbury, Mass. Šventės pradžia — šeštadienį 10 val. ryto, uždarymas — sekmadienį 5 val. popiet.

Kaip buvo sutarta Atlanto rajono vadovų suvažiavime, taures nupirks Worcesterio Nevėžio tuntas, o vietovės prisiunčia jom nustatytą mokestį s. R. Jakubauskui.

Šventės klausimais prašoma kreiptis į s. R. Jakubauską, (617) 832-6682.

Visi vienetų vadovai jau yra gavę šios sporto šventės taisykles, kuriose yra sužymėta dalyvių klasifikacija pagal jų amžių, taip pat kokiose sporto šakose ir kokiose rungtyse gali dalyvauti sportininkai-ės.

Kaip sporto šventės rengėjų jau buvo pranešta, šių metų šventės mokestis kiekvienam sportininkui-ei yra 14 dol. Į šią sumą taip pat įskaitomas ir įėjimas į šokius šeštadienio vakare.

Skaučių-skautų tėvų dėmesiui

Kaip jau buvo pranešta spaudoj ir per sueigas, New Yorko Neringos ir Tauro tuntų iškyla įvyks birželio 16-17 estų stovyklavietėj, prie Lakewood, New Jersey. Yra pasamdytas 49 vietų autobusas kelionei į iškylą ir atgal. Kiekviena skautė, prityrusi ar vyr. skautė, ar paukštė moką po 10 dol. už asmenį. Tai padengs kelionės stovyklavietės ir maisto išlaidas. Maistas bus gaminamas pačių iškylautojų, padedant vadovėm. Bus miegama palapinėse. Programa pasirūpina vadovės.

Kiekviena stovyklautoja pasima: tvarkingą skautišką uniformą, darbo uniformą (ilgas ir trumpas kelnės), patogius batus (taip pat patartina pasiimti ir antrą porą batų ar "sneakers"), šiltą megztuką ar "sweatshirt", lietpaltį. Taip pat prašomos pasiimti nedužtamus indus valgymui — puoduką, dubenėlį, šaukštą ir šakutę. Miegmaišį

ir gabalą brezento ar plastikos. Popieriaus ar užrašų knygutę ir pieštuką, kišeninę lemputę.

Autobusas išvažiuos nuo Kultūros Židinio birželio 16, šeštadienį, 7:30 val. ryto. Todėl visi prašomi būti Židinio kieme apie 7 val. Sugrįšim sekmadienį, birželio 17, apie 5:30 val. popiet ten pat. Kartu su iškylautojom-ais tuo pačiu autobusu važiuos ir vadovai-ės.

Jei norinčių iškylauti atsirastų daugiau, negu autobuse yra vietų, prašoma tėvų pagalbos — kad turintieji didesnius automobilius nuvežtų ir parvežtų iškylautojus-as. Jei kas gali šiuo būdu padėti, prašoma pranešti tuntininkei s. B. Kidolienėi ar s. B. Nemickui.

s. B. Kidolienė
tuntininkėps. V. Kirkyla
tuntininkas

New Yorko židinetės baigė sezoną

New Yorko vyr. skaučių židiny Vilija birželio 5 turėjo paskutinę šio sezono sueigą sesės Rositos Šlapelienės namuose, Comack, Long Island.

Susirinkus gana gražiam būriui židinetė, pirmininkė ps. R. Gudaitienė apžvelgė praėjusių metų veiklą, o taip pat buvo padiskutuoti ir ateinančių metų planai.

Aptarti tik esami reikalai, nes ši sueiga turėjo ypatingą tikslą — vyr. skaučių įžodį. Židinetė Dana Jakienė pasipuošė mėlynuoju vyr. skautės kaklaraiščiu. Pažymėtina, kad židinetės laikosi senų tradicijų ir tokia proga visos dvi mėlynus kaklaraiščius, nežiūrint pareigų ar laipsnio. Tai tikrai sujungia visos tuo gražiu vyr. skautės įžodžio prisiminimu ir amžinu ryšiu.

Kasmet mūsų židinetės yra gražiai parėmusios skautišką veiklą New Yorko vienetuose. Tad ir ateity jų veikla yra tampriai surišta su lėšų telkimu, kad tuo paremtų vienetus, skautišką

BROLIŲ
IR SESIŲ
DĖMESIUI

Šis skautų puslapis yra paskutinis prieš vasaros atostogas. Kitas puslapis pasirodys rugpjūčio mėnesį. Iki to laiko svarbesnės skautiškos žinios ir pranešimai bus spausdinami šio laikraščio puslapiuose.

Nuotaikingos vasaros visiems! Budėkim!

s. B. Kidolienė
S. Pastogės red.

Duok Darbininką paskaityti savo kaimynui ir paragink užsiprenumeruoti.

LSS vadovybė gegužės 11 Chicagoje surengtoje susipažinimo vakaronėje. Iš k. LSS kontrolės komisijos pirmininkas v.s. Vaclovas Tallat-Kelpša, LSB VS s. Vytautas Vidugiris, LSS VS v.s. Irena Kerelienė, LSS Tarybos pirmininkas v.s. Sigitas Miknaitis, ASS pirmininkas fil. s. Raimundas Strikas ir LSS Tarybos narys v.s. Petras Molis. Nuotr. Jono Tamulaičio

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESUI

Artinasi IV pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Sveikinam rengėjus, atstovus bei vykstantį jaunimą ir linkim geriausios sėkmės.

Lietuvių Skautų Sąjungos vadovybei yra džiugu matyti kongreso atstovų ir rengėjų tarpe skautiškosios šeimos narius. Jūsų darbas ir pasiaukojimas stiprina vyresniųjų viltis, ir tegul jis būna pavyzdžiu mūsų jaunesniems.

v.s. Sigitas Miknaitis,
Lietuvių Skautų Sąjungos
pirmininkas

v.s. Sigitas Miknaitis, LSS Tarybos pirmininkas. Nuotr. V. Noreikos

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1979 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$10.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$13.00.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

B. K.

9 DIENŲ — LIETUVOJE & RUSIJOJE:
5 naktys Vilniuje, 2 Maskvoje

Rugs. 20 — 28 d. \$849.00
Rugs. 27 — Spal. 5 d. \$849.00

11 DIENŲ LIETUVOJE & LENKIJJOJE:
6 naktys Vilniuje, 2 Varšuvoje

Rugs. 6 — 16 d. \$849.00
Spal. 11 — 21 d. \$779.00

12 DIENŲ — LIETUVOJE & LENKIJJOJE:
6 naktys Vilniuje, 3 Varšuvoje

Rugs. 9 — 21 d. \$959.00

1979 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ, RYTŲ IR VAKARŲ EUROPA Nuo devynių iki penkiolikos dienų

15 DIENŲ — LIETUVOJE, RUSIJOJE
& ITALIJOJE:

5 naktys Vilniuje, 3 Maskvoje, 5 Romoje

Liepos 24 d. — Rugs. 7 d. \$1,249.00

VISOMS KELIONĖMS ĮSKAITOMA:

- Išvykimas iš Bostono, New Yorko ir Chicagos via Lufthansa, Northwest Orient ir SAS
- Vienos dienos ekskursija į Kauną, pusė dienos Trakuose
- Įžymybių apžiūrėjimo kelionės
- Prityrusių kelionių palydovų ir vadovų patarnavimai
- Iš kitų miestų galima jungtis su papildomu mokestiu

Atstovai:

Worcester, Mass. — B. Sviklienė
(617) - 798-2888

Dėl daugiau informacijų ir rezervacijoms prašome kreiptis į:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, Ma. 02168
Tel. (617) — 969-1190

Sutvarkome dokumentus norintiems išsiviešinti gimines iš Lietuvos arba norintiems ilgesnį laiką pabūti Lietuvoje.

Tautinis išsilaikymas priklausys nuo mūsų mokyklų

Jei sudarytume statistiką, pamatytume, kad beveik visas šimtas procentų mūsų jaunimo, dalyvaujančio šiandien bet kokiame lietuviškame veikime, yra buvę ar dar tebėra liuanistinėse mokyklose. Lituanistinės mokyklos klasė, pradedant vaikų darželiu, yra tautiniu atžvilgiu pati pagrindinė jaunos, priaugančios kartos organizuota grupė. Kas yra praleidęs keletą metų tokiose klasėse, daug lengviau prisideda ir prie kitokių organizuotų grupių: sporto, tautinių šokių, chorų, ateitininkų, skautų ir kitokių lietuviškų jaunimo sambūrių, kuriuose pratešiamas tautinis auklėjimas. Iš tikrųjų šie suminėti organizuoti vienetai pradedami puoselėti dar pačiose liuanistinėse mokyklos klasėse. Net ir tie mokiniai, kurie nesideda prie jokių organizacijų, mokomi ir šokti tautinius šokius, ir dainuoti, ir deklamuoti, ir vaidinti, ir apskritai rodytis viešumoje įvairiomis progomis, kitaip sakant, pratinami prie visuomeninio veikimo. Taigi liuanistinė mokykla yra ir visuomet bus mūsų tautinio veikimo pagrindinė mokykla. Kol egzistuos liuanistinės mokyklos, tol turėsime prieauglio, iš pradžių jaunimo, o vėliau ir suaugusių organizacijose, tol bus, kas pavaduos pasirašiusius iš rikiuotės vyresnius veikėjus.

Kadangi lit. mokykla ruošia priaugančią kartą tautiniam visuomeniniam veikimui, tai ne tik jos tėvai, bet ir visa lietuviška visuomenė turėtų ne tik domėtis, bet ir kuo aktyviausiai prisidėti prie jaunimo ugdymo ir mokyklų išlaikymo. Turėtų tai daryti ne tik Lietuvių Bendruomenė, kuri tam yra įsipareigojusi, bet ir visos lietuviškos organizacijos be jokios išimties, nes jos visos be jaunesnio prieauglio neišsilaikys ir susilauks tokio pat likimo, kokio yra susilaukusi ne viena ankstesnės ateivių kartos organizacija.

Mokyklos kokybė priklauso daugiausia nuo mokytojų, o jų, ne tik mokinių, jau jaučiamas liuanistinėse mokyklose nemažas trūkumas. Dar šiuo tarpu šiaip taip išsiverčiama, įtraukiant į darbą jaunimą, baigusį tas pačias liuanistines mokyklas. Kad mokyklų kokybė nenu-smuktų ir kad jas lankąs jaunimas gautų tinkamą tautinį išauklėjimą, reikia, kad tie jaunieji mokytojai turėtų progos praplėsti žinias, įsigyti daugiau sugebėjimo ir patyrimo dirbti liuanistinėse mokyklose. Tam reikalui kas vasarą yra mokytojam ruošiamos vienos savaitės studijos. Čia švietimo Tarybos sukviečiami ne tik jaunieji mokytojai, bet ir vyresni, jau profesionalai, vadovėlių ir mokslo priemonių rengėjai, kur jie visi kartu svarsto, kokiais būdais ir metodais vadovaudamiesi, galėtų lengviau prieiti prie jaunimo, kaip ji mokykloje ilgiau išlaikyti, kad jis jį gautų kiek galima daugiau naudingų žinių, kurias galėtų vėliau panaudoti visuomeninėje veikloje.

Šią vasarą tokia studijų savaitė yra rengiama Kennebunkporte, lietuvių pranciškonų vasarvietėje. Pagrindinė šios vietovės parinkimo priežastis yra ta, kad rytinio Atlanto pakraščio liuanistinės mokyklos sudaro visą trečdalį liuanistinių mokyklų Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir kad šių rytinio rajono mokyklų mokytojai Dainavoj rengiamose studijų savaitėse dėl didelių nuostolių negalėdavo dalyvauti. Kitaip sakant, šios studijų savaitės vietos parinkimas yra specialiai rytinio rajono mokytojų labui. Dėl to laukia, kad šio rajono mokytojai rengėjų neapvils ir proporcingai šioj studijų savaitėje jų daugiau dalyvaus negu iš kitų rajonų.

Studijų savaitė prasidės liepos 8 ir baigsis liepos 15. Į ją kviečiami ne tik mokytojai, bet ir organizacijų, ypač LB atstovai ir tėvai, žodžiu, visi, kuriems rūpi liuanistinis švietimas ir tautinis jaunimo auklėjimas. Šitai lengvai galima įvykdyti, suderinant dalyvavimą šiose studijose su savo atostogavimu pranciškonų vasarvietėje, į kurią ir taip sau daugelis važiuoja. Kadangi laikas greit bėga ir studijų savaitė beveik čia pat, reikia jau nedelsiant apsispręsti ir tuoj pat užsiregistruoti tiesiog pas lietuvių pranciškonus.

Nors Kennebunkportas rytinio rajono mokytojam yra nepalyginti arčiau negu Dainava, bet vis tiek ir jiems susidarys su šia studijų savaitę susijusių išlaidų. Negalima reikalauti, kad mokytojai, aukoję beveik visus metų šeštadienius, apmokėtų šią savaitę savomis lėšomis. Dėl to laukiama ir tiki-

Lietuvių Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitė Kennebunkporte

Lietuvių Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitė šiemet bus nuo birželio 30 iki liepos 8 pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte, Maine.

Birželio 30, šeštadienį, po vakariinės bus susipažinimo vakaras.

Liepos 1, sekmadienį, pamaldos vienuolyno koplyčioje. Didžiojoje salėje iškilmingas posėdis ir dr. Juozo Girmiaus paskaita — Išeivijos pareigos tėvynei.

Liepos 2, pirmadienį, pokalbis — Išeivijos likimas. Vadovauja dr. Juozas Sungaila.

Liepos 3, antradienį, pokalbis tema — Lietuvos perspektyvos. Vadovauja dr. Rekašius ir dr. Mačiūka.

Liepos 4, trečiadienį, pokalbis — Jaunimo dėmesys Lietuvai. Vadovauja D. Norvilaitė ir J. Kojelis.

Liepos 5, ketvirtadienį, pokalbis — Ryšiai su Lietuva. Vadovauja dr. K. Ambrozaitis.

Liepos 6, penktadienį, literatūros vakaras. Paskaitą skaito dr. Vincas Maciūnas — Jakštas

Motinos dienos minėjimas Maironio liuanistinėje mokykloje. Kalba mokytoja Rasa Milukaitė, vadovavusi programai. Minėjimas įvyko gegužės 12. Nuotr. P. Bivainio

masi, kad mokyklų vedėjai, tėvų komitetai ir LB apylinkės ar apygardos suras būdų suorganizuoti mokytojam, vykstantiems į šią studijų savaitę, ypač iš tolimesnių JAV vietovių, šokių tokią finansinę paramą. Kadangi mokytojai dirba ne savo naudai, ne dėl kokio viliojančio uždarbio, bet grynai iš tautinės pareigos, ir dirba ne tik tėvam, kurių vaikai lanko lit. mokyklas, bet mum visiem, tad ir paremti juos turim mes visi.

Tikimės, kad visos organizacijos, net ir pavieniai asmenys, kurie skaitys šį kreipimąsi, supras šį reikalą ir prisidės savo finansine parama, įteikdami šiam reikalui savo auką vietiniam mokyklos tėvų komitetui arba LB apylinkės valdybai. Tai bus tikrai geras ir vertingas indėlis mūsų visos lietuviškos išeivijos labui. Jis artimesnė ar tolimesnė ateity atneš gerą dividendą.

A. Masionis

PO LB TARYBOS RINKIMŲ JAV Lietuvių Bendruomenės 9-osios tarybos rinkimų rezultatai

Vyriausioji rinkimų komisija, patikrinusi gautus iš apygardų rinkimų komisijų protokolus ir kitus rinkiminius duomenis, rado, kad rinkimų taisyklių nustatyta tvarka ir laiku skundų negauta ir kokių nors prasilenkimų su rinkiminiais nuostatais nerasta. Komisija, remdamasi rink. taisyklių 58 str., laiko rinkimus įsiteisėjus ir, sutikrūsi atsiųstą iš visų apygardų rinkimų komisijų rinkiminę medžiagą, skelbia galutinius rinkimų rezultatus. Rinkimuose dalyvavo 8375 lietuviai, kurie atskirose apygardose išrinko šiuos tarybos narius:

Bostono apygardoje (išrinkta 4): Izbičkas Vytautas — 58 metų — 399 balsais, Veitas Romualdas — 54 m. — 387, Drunga Mykolas — 30 m. — 359, Mickūnas Česlovas — 54 m. — 337. Kandidatai: Mikalauskas Jonas — 72 m. — 215, Maziulis Antanas — 64 m. — 147.

Connecticut apygardoje (išrinkta 5): Vėbraištė-Gustienė Vaiva — 22 m. — 367, Lipčienė Albina — 62 m. — 356, Zabulis Steponas — 47 m. — 348, Dzikas Alfonsas — 40 m. — 344, Rikteraitis Jonas — 53 m. — 342. Kandidatai: Vileišis Petras — 73 m. — 322, Žiūrys Eugenijus — 40 m. — 268.

Floridos apygardoje (išrinkta 3): Karnienė Angelė — 47 m. — 270, Staškūnaitė Julija — 25 m. — 189, Strazdas Zigmas — 69 m. — 131. Kandidatai: Jasinskienė Gražina — 60 m. — 86.

Michigano apygardoje (išrinkta 4): Abariūtė Violeta — 25 m. — 484, Damušytė Gintė — 22 m. — 417, Kutkus Vytautas — 62 m. — 382, Misiūnas Albertas — 56 m. — 359. Kandidatai: Udrys Nerimantas — 41 m. — 349, Urbonas Jonas — 53 m. — 340.

New Yorko apygardoje (išrinkta 6): Bučmys Kornelijus — 52 m. — 420, Vakselis Aleksandras — 63 m. — 403, Kezys Romas — 49 m. — 379, Miklas Kęstutis K. — 56 m. — 330, Sidas Vladas — 39 m. — 294, Wytenus Peter — 51 m. — 291. Kandidatai: Vilgalys Jonas — 60 m. — 265, Sakaitė Dalia — 24 m. — 256.

New Jersey apygardoje (išrinkta 4): Stukas Jokūbas — 54 m. — 453, Šernas Valentinas — 40 m. — 438, Didžbalienė Dangulė — 40 m. — 434, Masionis Antanas — 69 m. — 423.

Rengėjai tikisi, kad Clevelando visuomenė gausiai į tą vakarą atsilankys, ne tik paremdama jaunimo kongresą, bet ir išgyvendama malonias ir naudingas valandėles su muziku ir žurnalistu. Bilietai gaunami prie įėjimo ir pas Finansų Komiteto narius. Kaina — 4 doleriai, studentams ir pensininkams — 2 dol.

Aurelija Balašaitienė

Kandidatai: Pocius Antanas — 61 m. — 402, Audėnas Vladas — 54 m. — 353.

Ohio apygardoje (išrinkta 6): Bublys Romualdas — 40 m. — 628, Stankus Viktoras — 37 m. — 602, Taoras Gintautas — 26 m. — 563, Bieliauskas Vytautas — 54 m. — 541, Idzelis Augustinas — 37 m. — 536, Kudukis Raimondas — 39 m. — 529. Kandidatai: Širvaitis Algis — 37 m. — 519, Butkus Antanas — 60 m. — 459.

Pietryčių apygardoje (išrinkta 4): Česonis Rimas — 41 m. — 387, Zerr Aušra — 40 m. — 305, Bradūnaitė Elena — 30 m. — 215, Nakas Viktoras — 25 m. — 192. Kandidatai: Stirbys Rimantas — 25 m. — 164.

Vakarų apygardoje (išrinkta 3): Grakauskaitė Asta — 22 m. — 254, Vidugiris Vytautas — 48 m. — 212, Kojelis Juozas — 62 m. — 205. Kandidatai: Dabšys Rimantas — 44 m. — 164.

Vidurio Vakarų apygardoje (išrinkta 21). I Rajonas: Sakadolskienė Emilija — 23 m. — 1747, Razma Antanas — 56 m. — 1581, Šoliūnaitė Rasa — 23 m. — 1528, Kerelytė Vilija — 23 m. — 1463, Vaznelis Jonas — 53 m. — 1427, Kriaučiūnas Leonas — 59 m. — 1423, Kaunas Ferdinandas — 57 m. — 1411, Džiugas Stasys — 59 m. — 1257, Borevičius Jonas — 70 m. — 1219, Jasaitis Jonas — 52 m. — 1169, Šoliūnas Vytautas — 51 m. — 1148, Šaulys Dovas — 25 m. — 1138, Ivanauskas Juozas — 24 m. — 1086, Sušinskas Kęstutis — 28 m. — 1042, Juodelis Bronius — 55 m. — 1041, Jakaitis Modestas — 50 m. — 1038. Kandidatai: Dočkus Kostas — 62 m. — 1004, Germanas Vytautas — 48 m. — 993, Žadeikis Jonas — 62 m. — 940, Rimšelis Viktoras — 64 m. — 931. II Rajonas: Valeika Julius — 35 m. — 158, Janušonis Vytautas — 38 m. — 142, Kažemėkaitytė Rima — 27 m. — 140. Kandidatai: Vilitienė Birutė — 46 m. — 136. III Rajonas: Raškevičius Albinas — 47 m. — 180, Sakalienė Viktorija — 40 m. — 171. Kandidatai: Inganais Stepas — 66 m. — 112.

Vyr. rinkimų komisija, baigdamą savo darbą, nuoširdžiai dėkoja: a) spaudai, populiariuosiui LB Tarybos rinkimus bei jų reikšmę; b) visiem visuomenės veikėjams ir organizacijoms, savo aktualiais pareiškimais prisidėjusiems prie rinkimų sėkmės; c) visų apygardų bei apylinkių komisijų pirmininkams bei komisijų nariams už glaudų bendradarbiavimą ir kruopščiai atliktą darbą ir d) visiem balsuotojams, atlikusiems reikšmingą tautinę pareigą.

Vyriausioji rinkimų komisija: Kazys Gimžauskas, pirmininkas, nariai: Bronius Klorė, dr. Henrikas Lukaševičius, Kazys Sabalis, Pranas Stanelis.

— 1000 laiškų ir 200 telegramų Balio Gajausko išlaisvinimo reikalui į Washingtoną pasiūsta iš Californijos. Akciją už Gajausko išlaisvinimą kongrese veda kongresmanas Robert K. Dorman ir senatorius Robert J. Dole. Senatoriai ir kongresmanai masiškai pasirašo po laiškais Brežnevui, reikalaudami Gajauską iš koncentracijos stovyklos paleisti. Gajausko ir Petkaus klausimą Amerikos kongrese savo pareiškime stipriai suaktualino iš Sovietų lagerių išlaisvintas Aleksandras Ginzburgas.

— S. Lozoraitis Jr., Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto, keletą dienų svečiavosi Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone. Dr. S. Bačkio, Lietuvos atstovo JAV-se, kvietimu jis turėjo progą pasikalbėti ir papieštai su Valstybės departamento pareigūnu Baltijos valstybių reikalams ir kitą dieną su Latvijos atstovu Washingtonu.

— Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos įteikimas buvo birželio 10 Santa Monica, Calif. Premija įteikta poetui Stasiui Santvarui už jo knygą "Rubajatai". Iš Bostono buvo nuvykęs pats laureatas poetas Stasys Santvaras su žmona Ale. Iškilmėse taip pat dalyvavo ir Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM., iš Kennebunkporto. Iškilmes surengė vietos LB apylinkės valdyba.

— Lietuvos pasiuntinybėje Washingtonu gegužės 19 tarėsi Lietuvių Žmogaus Teisių komisijos pirm. dr. D. Krievickas, Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto S. Lozoraitis Jr. ir Lietuvos atstovas JAV-se dr. S.A. Bačkis.

— Solistė Lilija Šukytė, dainuojanti Europos opere, liepos 10, 14, 17 ir 20 Ottawos operoj atliks pagrindinę sopraną partiją "Pikų damos" operoj.

— Lietuvių diena, ruošiamą LB Vidurio Vakarų apygardos, įvyks liepos 1 National Grove Parke. Pelnas skiriamas IV jaunimo kongresui paremti.

— Lietuvių Foto Archyvas pagamino dokumentinį filmą "Kompozitorius Vladas Jakubėnas". Prof. Vytautas Marijoshius kalba su kompozitorium apie jo gyvenimą ir kūrybą. Įgrotos ištraukos iš Jakubėno trijų simfonijų, "Miško šventės" ir kitų kūrinių. Sol. Dana Stanikaitytė, akomponuojanti muz. Alvydai Vasaičiui, dainuoja Jakubėno "Plaukia antelė"; šokėja Vida Galenaitė pašoka "Velniuko" šokį. Ši 30 min. ilgumo spalvotą, garsinį filmą susuko Algimantas Kezys, redagavo Marytė Smilgaitė. Pirmą kartą filmas parodytas gegužės 23 Lietuvių Foto Archyvo metiniam narių susirinkime Jaunimo Centre, Chicagoj.

— Dr. Birutė Vileišytė, dr. Petro ir Vitos Vileišių dukra, baigusi Syracuse, N.Y., Princeton, N.J., universitetus ir Burlington universitetą įsigijusi daktaro laipsnį, paskirta į atsakingas ir aukštas pareigas Smithsonian institute, Washington, D.C.

— Elmhurst, Pa., Nukryžiuotojo Jėzaus seserys birželio 24 Šv. Marijos vilos parke rengia metinę gegužinę. Pietūs bus duodami nuo 12 val. Bus įvairių žaidimų ir atgaivos.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Puskepalaitis, Wakefield, Mass., I. Alis, Springfield, Mass., Mazil Research Co., Ferndale, Mich. Užsakė kitiem: V. Nenartovich, Galway, N.Y. — U. Nenartovich, Highland Falls, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujumiem skaitytojam prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant prenumerata visiem 13 dol. metam.

Konkursas radijo valandoms

JAV LB Kultūros Taryba skelbia konkursą lietuviškom radijo valandom. Konkurso tema — Vilniaus universiteto 400 metų sukaktis. Kas parengs geriausią programą šiai sukakčiai paminėti? Programos laikas — 15 minučių. Ji turi būti transliuota per radiją.

Skiriamos trys premijos: I-ji premija — 500 dol., antroji — 300 dol., trečioji — 200 dol. Premijų mcecnatas — Lietuvių Fondas.

Kultūros Tarybos pirmininkas kreipėsi į P. Jurkų, kad jis suorganizuotų vertinimo komisiją. Į tokią komisiją sutiko įeiti: dramo aktorius Juozas Boley, ilgą laiką dirbęs radijo stotyje ir buvęs pranešėjas, dramo aktorius Henrikas Kačinskas, ilgą laiką

dirbęs Amerikos Balso radijo sistemoje, poetas ir dramaturgas Stasys Santvaras, pianistė Dalia Sakaitė ir rašytojas Paulius Jurkus.

Programas reikia įrašyti į kasėtę arba į špūlinę garso juostą. Jas siųsti šiuo adresu: P. Jurkus — Radijo konkursas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Konkurse kviečiamos dalyvauti visos radijo valandėlės. Premijos skiriamos nemažos, tad verta padirbėti ir sukurti kuo geriausią programą, skirtą Vilniaus universiteto minėjimui.

Programas reikia atsiųsti iki 1980 sausio 1. Komisija tuoj imsis darbo ir premijas numato paskirti sausio mėnesio antroje pusėje.

KNYGOS ANGLŲ KALBA BOOKS IN ENGLISH

For Those Still at Sea, by S. Kudirka \$8.00
Manyland Presents Their Best, by S. Zobarskas \$6.00
Lithuanian Cookery, by I. Sinkevičiūtė. One of the largest collections of Lithuanian traditional recipes. \$8.00
Introduction to Modern Lithuanian, by L. Dambriūnas, A. Klimas, W. Schmalstieg. A Grammar and Textbook for the Lithuanian Language, \$10.00
English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas. \$8.00
Lithuanian-English Dictionary, by B. Piesarskas, B. Sveseivičius. \$8.00
Lithuanian Self-Taught, by M. Variakojytė. \$3.50
Namų-artimos aplinkos žodynis, by Černius. \$2.50.
Mano žodynas, by Richard Carry. For children, Illustrated. \$6.00
The USSR-German Aggression against Lithuania, by B. Kaslas. \$15.00
Lithuanians in America, by Dr. A. Kučas. \$6.00
Lithuania: the Outpost of Freedom, by C.P. Jurgėla. \$15.00
The Lithuanian Short Story 50 Years, by S. Zobarskas. \$12.50
Lithuania 700 Years, by A. Gerutis. \$12.00
Lithuania, Land of Heroes, by L. Valiukas. \$5.00
Fighters for Freedom. Lithuanian Partisans, by J. Daumantas. \$10.00
Lithuania Minor, by M. Brakas. \$15.00
The Baltic Nations, by B. J. Kaslas. \$12.00
Sudiev: Good-bye, by Eve Bates. \$10.00
Samogitia, by Chas L. Thourot Pichel. \$8.00
Cultural Wellsprings of Folktales, by V. Bagdanavičius. \$6.00
A Priest in Stutthof, by Stasys Yla. \$8.00
Crosses, by V. Ramonas. \$4.00
The 40 Years of Darkness, by J. Vaišnora. \$2.00
The Brothers Domeika, by L. Dovydenas. \$6.00
Vytautas the Great, Duke of Lithuania, by J. Končius. \$2.00
History of Lithuania, by J. Končius. \$3.00
House Upon the Sand, by J. Gliada. \$4.00
Bobby Wishingham, by S. Zobarskas. \$2.00
The War Against God in Lithuania, by J. Savasis. \$2.00
The Living Testament of Faith and Courage in Siberia. \$4.50
The Lithuanian Woman, by B. Novickienė. \$3.00
My Will & Fragments of Truth, by M. Brazauskas. \$2.00
The Forest of Anykščiai, by A. Baranauskas. \$4.00
The Seasons, by K. Donelaitis. \$3.00
The Secret Life of the Political Refugee, by E. Narouche. \$5.00
The Adventures of Ziggy Zilch, by J. Neverauskas. \$5.00
We Will Conquer the World, by L. Dovydenas. \$5.00
The Temptation, by V. Krėvė. \$3.00
The Sonata of Icarus, by J. Gliada. \$5.00
Selected Post-War Lithuanian Poetry, selected and translated by I. Zdanys. \$12.00.
Rejuvenation of Siegfried Immerselbe, by I. Seinius. \$5.00
Puzinas, Color monography, album. \$25.00
A Color Odyssey — A. Galdikas. \$16.00
The Way of Nations, album by J. Juodis. \$7.00
Vilnius, the Capital of Lithuania, by T. Vizgirda. \$4.00
The Catholic Church Dissent and Nationality in Soviet Lithuania, by V.S. Vardys \$15.00
Lithuania — popular pamphlet, \$0.50
Map of Lithuania (Color). \$4.00
The Lithuanian Situation, by K. Pakštas. \$1.00
Soviet Occupation of Lithuania, By A. Budreckis. \$1.00
Chronicle of the Catholic Church in Lithuania, Each 1.00
These and other Lithuanian-English Books, Records, Auto stickers, Lithuanian and United States Flags, T Shirts with Lithuanian emblems and other souvenirs are available at:
DARBININKAS ADMINISTRATIVE OFFICE
341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastininiu apłanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė
 Numeris, gatvė
 Miestas, valstija, Zip

SUVENYRAI

Automobiliams lipinukai (decal), Lietuvos Vytis su trispalve ir stilizuota Vytis, lipinama iš vidaus. Lietuvos Vytis su trispalve ir Amerikos-Lietuvos vėliavomis bei Vytim, lipinama išorė. Kaina po 1 dol. Lipinukai išorė LABAS, SVEIKAS ir kitokie po 1.50 dol. ir L.T. LIETUVA 2 dol.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė su pastatymo kaladėle (base) — kaina 1.50 dol. Lietuviška ir JAV vėliavėlės su pastatymo kaladėle — kaina 2 dol.

Baltiniai (T-Shirts) su Lietuvos trispalve ir Vytim su užrašu LITHUANIAN POWER. Vairkam: M 6-8, L 10-12, XL 14-16. Suaugusiems: S 34-36, M 38-40, L 42-44, XL 46-48. Su persiuntimu 5 dol.

Rankšluosčiai su įvairiais įrašais po 20 dol. Odos dirbiniai:

albumai, knygutės, piniginės bei medžio dirbiniai (inkrustuoti), gintaro žiedai bei karoliai.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.
 Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas pavaišluotas — 6 dol.

Persiuntimas 50 c. Graži dovana jaunimui ir suaugusiems visokiomis progomis. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Visos šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

IŠ CLEVELANDO GYVENIMO

Kun. Balio Ivanausko didžioji sukaktis

Clevelando Sv. Jurgio parapijos klebonas kun. Balys Ivanauskas gegužės 20 atšventė savo kunigystės 40 metų sukaktį. Ji buvo iškilmingai paminėta pamaldomis bažnyčioje ir po pamaldų bankete parapijos salėje.

Giedant parapijos chorui, kuriam sėkmingai ir energingai vadovauja Rytas Babickas, buvo aukojamos iškilmingos mišios. DMNP parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas pasakė jautrų pamokslą, kuriame ne vien perdavė sveikinimus jubiliatui, bet ir išdėstė specifiskai sunkų lietuvių kunigo kelią ir kunigystės pašaukimo didybę.

Po pamaldų gausi minia pripildė parapijos šeiminių pastangomis gražiai pavasario žalumynais papuoštą salę. Teko apgailestauti, kad nemažam skaičiui norėjusių kleboną pagerbti nebebuvo vietos. Jubiliatas su jį lydintiais svečiais šventės dalyviai pasitiko ovacijomis.

Parapijos komiteto pirmininkas Pranas Razgaitis, prityręs ir iškalbus ceremonijų meisteris, pasveikino jubiliatą parapičių vardu, vadovavo programai ir pristatė svečius, kurių tarpe buvo Cuyahoga apskrities komisierius Virgil Brown su žmona. Juodu ir komisieriaus asistentą Algį Rukšėną svečiam pristatė Raimundas Kudukis, neseniai tapęs Clevelando dieceizijos patariamąsios tarybos nariu. Svečių tarpe buvo ir du jauni lietuvių kilmės klerikai, Ričardas Ivanauskas ir Juozas Bacevičius. Pastarasis išvyksta lietuviškom studijom į Romą ir teikia vilčių, kad klebonui kun. Ivanauskui pasitraukus iš parapijos, galės bandyti stoti į jo pėdas.

Komisieriaus Virgil Brown kalba buvo trumpa ir maloni, su tikta entuziastingais plojimais.

Šiltą sveikinimo žodį tarė kun. Gediminas Kijauskas.

Amžiumi vyriausia, neseniai atšventusi 80 metų gimtadienį, parapijos šeiminiškė Marija Iesmantienė klebonui įteikė įmantų Šv. Rašto išvaizdos tortą, kurį pagamino p. Juocaitienė.

Organizacijų atstovai, kurių buvo 17, sveikindami ribojosi vienu ar dviem sakiniams, tuo ne tik nenuvargindami jubiliatą ir dalyvių, bet ir nesudrumsdami šventės nuotaikos ilgom kalbom.

Komitetas jubiliatui įteikė skoningą bronzinę plakėtę su talentinga ranka išraižytu jo portretu ir prasmingu įrašu.

Meninę programą atliko trims solo dainomis Nora Brazulienė, akomponuojama G. Karšokienė. Ypač gerai pasirodė parapijos choras, diriguojamas Ryto Babicko, gražiai sudainuodamas tris dainas, kurių paskutinioji nuskambėjo nuostabiai darniai.

Į pabaigą pats jubiliatas pasakė trumpą, jautrų kalbą, kurioje džiaugėsi, galėdamas savo pašaukimo keliu eiti savųjų tarpe.

Pranui Neimanui vadovaujant, buvo sugiedota "Lietuva brangi".

RUOŠIAMA STUDIJA APIE HITLERIO AUKAS

Dr. Bohdan Wytwycky rašo studiją *The Other Holocaust*, apie "dešimt milijonų, žuvusių šalia šešių milijonų žydų Hitlerio mirties lageriuose". Studiją planuoja periodinis leidinys *The Novak Report on the New Ethnicity* (Novako Pranešimas apie Naują Etniškumą), kurio balandžio numerį kalbama ir apie "ukrainiečių, latvių, lietuvių ir kitų patirtas kančias".

Informaciją šiai studijai siųsti šiuo adresu: The Novak Report, 1329 E. Street, NW, Suite 1242, Washington, DC 20004. (Elta)

Daug lietuviškų plokštelių turi Darbininko administracija. Skambink 827-1351 ir prašyk, kad plokšteles atsiųstų į namus.

Clevelando lietuviai ne tik jautriai reagavo į kun. Balio Ivanausko jubiliejų savosios parapijos ribose, bet taip pat buvo jaučiamas ir šiltas bei nuoširdus naujas tarpparapišis ryšys, kuris yra taip reikalingas mūsų bendram visuomenės labai palaikyti ir puoselėti.

A. a. Marija Kijauskienė

Jokubauskų laidotuvių namuose gegužės 6 vakarą, įvyko iškilmingas atsisveikinimas su Marija Kijauskiene, DMNP parapijos klebono kun. Gedimino Kijausko, SJ, motina. Tai buvo kukli, ori lietuvių motina, išauginusi gausią šeimą, kurią neišaiškinami Viešpaties keliai perskyrė vandenynais; motina su likusiais šeimos nariais buvo atskirta nuo trijų Lietuvoje likusių sūnų.

Velionė sulaukė 83 metų amžiaus. Paskutiniuosius savo gyvenimo metus praleido savo dukros Nijolės Botyrienės šeimoje Pensylvanijoje.

Clevelando lietuviai gausiai susirinko paskutiniam atsisveikinimui. Nebuvo prakalbų. Atsisveikinimo dalyviams jaunimo atstovės dalino skoningai išspausdintą maldų ir giesmių tekstą; tuo būdu buvo suteikta galimybė drauge su liūdinčiais atiduoti tikrą pagarbą mirusiajai. Studenčių vokalinis vienetas Nerija sugiedojo "Domine nobis pacem" ir "Žemės kryžkelę". Kun. G. Kijauskas po maldų ir giesmių papasakojo apie savo motiną, išskeldamas jos tvirtą ir krikščioniškos moralės rėmuose susiformavusio charakterio bruožus.

Rytą po iškioningų gedulingų pamaldų, dalyvaujant kun. Gediminui Kijauskui, kun. J. Kidykui ir kun. Algimantui Keziui, ilga vilkstinė automobilių išlėdo velionę į paskutinio poilsio vietą Visų Sielų kapinėse.

Motinos diena

Motinos dienos minėjimas Clevelande vyko Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos iniciatyva.

Po pamaldų susirinkę svečiai stebėjo trumpą scenos vaizdą "Laiškas močiutei", kurį parašė mokyklos direktorė V. Augulytė ir surežisavo mokytojas Stasienė. Kanklės ir lūmzeliai nuskambėjo švariai ir nuotaikingai, o taip pat ir vyresniųjų moksleivių pasirodymai buvo paruošti gerai. Minėjimas buvo baigtas vykusia moksleivių eiseną nuo scenos į salę su gėlėmis rankose savo mamytėms. Ypatingas dėmesys teko jaunam akordeonistui Rimui Biliūnui, patraukusiam klausytojus.

Po minėjimo buvo tėvų komiteto suruoštos vaišės.

Aurelija Balasaitienė

Šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas Clevelande kun. B. Ivanauskas atšventė savo kunigystės 40 metų sukaktį. Nuotraukoje — komiteto nariai V. Civinskas ir L. Nagevičienė įteikia plakėtę. Stebi kun. G. Kijauskas, SJ, ir R. Bernotas. Nuotr. V. Bacevičius

D.M.N.P. lietuvių parapijos komitetas surengė poezijos pavasario šventę. Nuotraukoje kun. G. Kijauskas dėkoja programos dalyviams: B. Gaidžiūnui, B. Auginui, D. Staniškienei, S. Santvarui ir I. Kuprevičiūtei. Nuotr. V. Bacevičius

Poetas Stasys Santvaras autografuoja dailininkei Nijolei Palubinskienei savo knygą "Rubajatai". Nuotr. V. Bacevičius

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuvių parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, SJ, skaito maldas prie savo motinos Marijos Kijauskienės karsto Visų Sielų kapinėse. Nuotr. V. Bacevičius

1979 VISIT LITHUANIA, MUNICH & ROME 1979

(Audience with Pope John Paul II. Group to be specifically mentioned by the Holy Father. Audience arranged courtesy of Lithuanian College, Rome. Accommodations in Rome at Villa Lithuania)

TOUR NO.	DEPART N.YORK	RETURN N.YORK	CITIES/NIGHTS	TOTAL INCL. AIR FARE
304	August 15	August 29	Vilnius 5, Moscow 2 Munich 2, Rome 4	\$1430
305	Sept. 19	Sept. 28	Vilnius 5, Moscow 2 Helsinki 1	\$895

Cost per person, double occupancy; add \$3 US departure tax; tour director will accompany tours with minimum 30 participants

Reservations/Information:
UNION TOURS, INC.
 6 East 36th Street
 New York, N.Y. 10016

SAS

SCANDINAVIAN AIRLINES

Jerry Zaborowski
 Tour Manager

Yes, I am interested in yourdeparture

Name

Address, City, Zip

Phone No.

LITUANISTIKOS INSTITUTO SUVAŽIAVIMAS KULTŪROS ŽIDINY BROOKLYNE

Praeitų metų gegužės mėnesį Kultūros Židinyje lankėsi tuometinis Lituanistikos Instituto pirmininkas dr. Jurgis Gimbutas ir čia sudarė Talkos komitetą, kuris vietoje pagelbėtų surengti septintą Lituanistikos Instituto suvažiavimą. Suvažiavimas skiriamas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paminėti.

I Talkos komitetą įėjo: pirmininkas Aleksandras Vakselis, nariai — kun. dr. V. Jaškevičius, SJ, Tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM, Kazimieras Bačauskas, Aloyzas Balsys, Paulius Jurkus, Vincas Padvarietis.

Komitetas pradėjo darbą ir taip privedė prie šio suvažiavimo. Kiek keblumų sudarė Lituanistikos Instituto vadovybės pasikeitimas, nes buvo išrinkta nauja valdyba. Pirmininku buvo išrinktas prof. dr. Rimvydas Šilbajoris, kuris gyvena Columbus, Ohio. Instituto vadovybė parūpino programą, o visa kita atliko Talkos komitetas.

Talkos komitetas sutvarkė ir įrengė patalpas, suorganizavo banketą ir pusę programos Vilniaus universiteto minėjimui, rūpinosi svečių priėmimu ir maitinimu.

Vilniaus paroda

Pradžioje paroda nebuvo numatyta. Ji atsirado tik paskutinį mėnesį, kai ji buvo surengta Chicagoje ir ten sėkmingai praėjo. Gegužės pradžioje buvo išstatyta Bostone. Iš ten ją atvežė dr. Jurgis Gimbutas.

Šią parodą surinko ir sutvarkė Bronius Kviklys, įvairių daiktų rinkėjas, turįs nepaprastai didelę privačią kolekciją. Anksčiau jis buvo sudaręs parodėlę apie dr. Joną Basanavičių, paskui apie partizanus, laisvės kovotojus.

Paroda buvo įrengta didžiojoje salėje. Ekspozitai buvo sukabinti ant sienų, ant trijų didelių stendų ir išdėti ant stalų. Viso parodoje galėjo būti apie 700 vienetai.

Paroda skirta ne tik Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai, bet drauge ir Vilniaus miestui, jo istorijai. Buvo perfotografuota iš knygų, buvo ir pačių įvairių daiktų, daiktelių.

Ant rudų kartonų buvo susegta daug ekspozitų. Sugrupuota pagal istorijos tėkmę arba temomis. Ant vieno karto kartoninio skydo buvo iki 10 įvairių vienetai. O tokių kartonų buvo 50. Kartonai buvo sukabinti ant sienų ir stendų.

Ant stalų buvo sudėtos knygos, laikraščiai, įvairūs dokumentai. Ypač įdomios buvo senosios knygos, spausdintos Vilniaus universiteto spaustuvėje, įdomūs lenkų okupacijos leidiniai, senoviškos maldaknygės, kantičios. Buvo išstatyti ir įvairūs privilegijų raštai.

Knygos buvo uždengtos celofanu ir jų vartyti nebuvo galima. Tuo tarpu iškabintų skydų buvo galima gerai apžiūrėti. Čia buvo Vilniaus u-teto architektūra, jos praeities garšiej profesoriai, draugijos. Buvo išstatytos beveik visų lietuvių profesorių nuotraukos, kas dabar profesoriauja, studentų knygų, diplomų pavyzdžiai.

Surinkta ir tai, kas dabar Vilniuje išleista ryšium su universiteto sukaktimi. Tai buvo daugiausia suvenyriniai daiktėliai — plakatai, skarelės, ženklai.

Parodos atidarymas

Parodą atvežė gegužės 25, penktadienį. Tuo buvo pradėti visi įrengimo darbai. Vakare jau paroda buvo baigta ir sutvarkyta.

Atidarymas buvo skelbtas 7:30 v.v., bet buvo pusvalandžiui atidėtas, nes dar nebuvo atvykęs pats Lituanistikos Instituto pirmininkas. Atidaryme trumpą žodelį tarė dr. Jurgis Gimbutas. Jis kalbėjo apie rinkėją ir organizatorių Bronių Kviklį. Apie pačią parodą kalbėjo Jonas Dainauskas, kuris ir Chicagoje ir čia padėjo parodą išstatyti. Gerai jis pažįsta įvairius leidinius, knygas. Jis at-

kreipė dėmesį tai į vieną, tai kitą leidinį.

Tuo metu atsirado ir pats pirmininkas prof. dr. Rimvydas Šilbajoris ir perėmė vadovavimą, padėjo visiems talkininkams.

Apžiūrėję parodą, visi paskui nusikėlė į žemutinę salę, kur buvo kokteiliai ir kava. Prie stalų susėdę, visi turėjo progos pasikalbėti porą valandėlių. Į atidarymą atsilankė apie 60 svečių.

Suvažiavimo atidarymas

Lituanistikos Instituto septintasis suvažiavimas pradėtas gegužės 26, šeštadienį, 10 val. didžiojoje salėje. Ant scenos uždangos buvo prikabinata Lituanistikos Instituto emblema, papuošta rūtų šakelėmis. Žemai posėdžiui parengtas stalas.

Pradėjo Talkos komitetas, pristatydamas visus atliktus darbus ir perduodamas viską Lituanistikos Instituto pirmininkui prof. dr. Rimvydui Šilbajoriui. Jis toliau ir vadovavo visiem posėdžiam, paskaitom.

Šio suvažiavimo proga Institutą sveikino Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, Katalikų mokslo Akademijos New Yorko židinio pirmininkė dr. Aldona Janačienė, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos vardu Irena Banaitienė, pranciškonų vardu Tėvas Paulius Baltakis.

LIETUVIŲ FONDO VARDYNAS

Lietuvių Fondas vis auga savo įnašais. Nemažas skaičius lietuvių, šalia savo asmeninių reikalų, nepamiršta dalį pajamų skirti ir lietuvių tautos reikalams per L. Fondo. Jų idealizmas teikia vilčių, kad lietuviškąji išeivija supranta savo pareigas ir jas pilnai atliks.

Tačiau vienas svarbus dalykas dar lieka tartum užmirštas ar nustumtas į šalį: tai Lietuvių Fondo Vardyno reikalai. Šalia 570 jau užsisakiusių tą knygą prenumeratorių turim beveik dešimteriopai didesnį skaičių L. Fondo narių, kurie tos knygos dar neužsisakė.

Kadangi knyga apims ne tik aukotojų pavardes ir jų nuotraukas, bet ir L. Fondo įsikūrimo aplinkybes bei visą jo išsivystymą, tai ji bus kartu svarbus indėlis ir į lietuviškos išeivijos kultūros istoriją. Jų atsispindės pirmųjų L. Fondo iniciatorių darbai, pastangos ir kova su pasitaikiusiomis kliūtimis.

Didžiausia kliūtis L. Fondui atsirasti buvo mūsų lietuviškosios visuomenės abejingumas ir kai kurių lietuvių neigiamas nusistatymas. Lietuvių išeivijos garbei tenka pripažinti, kad neigiamų pasisakymų būta nedaug — vos vienas kitas. Daugumas lietuvių milijoninio fondo mintį sutiko gana palankiai. O nemažas skaičius mūsų visuomenės veikėjų parodė ir nemenką entuziazmą.

A.P.B.

Nuertingeno-Schw. Gmuendo gimnazijų suvažiavimas

Gegužės 27 Jaunimo Centre Chicagoje įvyko Nuertingeno ir Schw. Gmuendo gimnazijos mokinių ir mokytojų suvažiavimas, sutraukęs apie 70-80 dalyvių. Ši gimnazija veikė pokariniais metais Vokietijos pietvakariuose ir 1945 rudens — 1950 vasaros laikotarpyje gražiai pasidarbavo jaunimo švietimo baruose.

Suvažiavimas prasidėjo mišiomis, kurias aukėjo buvęs kapeilonas kun. A. Stašys. Po mišių buvo pusryčiai, kurie nusitęsė net į popietę. Pusryčių metu buvo pokalbiai, pažinčių atnaujinimas. Vakarp buvo kokteilių valandėlė, buvusio gimnazijos inspektoriaus S. Vasaičio — Vasiliausko paskaita ir mokytojos J. Kregždienės komentuojamų gimnazijos laikų skaidrių rody-

mas. Visa programa buvo įdomi, įvairi ir gerai paruošta.

Be minėtų, dar dalyvavo buvęs gimnazijos direktorius kun. Pijus Dambrauskas ir dar keli kiti mokytojai. Ir iš mokytojų ir iš mokinių gauta sveikinimų raštų. Didžiumą dalyvių sudarė Chicago apylinkių gyventojai, tačiau buvo malonu matyti Lilę Liniauskaitę-Pažemėnienę iš San Francisco, Ramūną Bužėną su žmona iš Los Angeles, Benį ir Daną Sulsčius (Omaha), Vytautą Kugį su žmona (New Jersey).

Suvažiavimą organizuoti padėjo mokytoja J. Kregždienė ir buvę mokinės — Vida Augulytė, Irena Lozaitytė-Pemkienė. Chicagoškių rengimo komitetui pirmininkavo Viktoras Jautokas.

A.D.

Talkos komitetas, padėjęs surengti Lituanistikos Instituto suvažiavimą ir Vilniaus Universiteto 400 metų sukakties minėjimą. Iš k. — Aloyzas Balsys, Kazimieras Bačauskas, Vincas Padvarietis, Aleksandras Vakselis — Talkos komiteto pirmininkas, Paulius Jurkus, aktorius Vitalis Žukauskas, dalyvavęs minėjimo programoje, prof. dr. Rimvydas Šilbajoris — Lituanistikos Instituto pirmininkas, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, Vliko garbės pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas. Nuotr. L. Tamošaičio

Tada visi persikėlė į žemutinę salę, kur prasidėjo paskaitos. Šią pirmą dieną buvo net šešios paskaitos, dvi iki pietų, po pietų — keturios. Pirmoji paskaita buvo Vinco Trumpos — "XIX amžiaus pradžios Vilnius Stanislovo Moravskio atsiminimuose". (p.j.)

(Bus daugiau)

ST. PETERSBURG, FLA.

"Lietuvių Žinių" biuletenis, leidžiamas Floridos Amerikos Lietuvių Klubo ir redaguojamas redakcinės komisijos, sulaukė trejų metų sukakties.

Motinos diena lietuvių klube paminėta gegužės 13. Salė buvo pilna svečių, kuriems pataravo vyrai. Šventę pradėjo klubo vicepirm. K. Urbšaitis. Programą atliko lituanistinės mokyklos mokiniai. Jiem vadovavo mokyklos vedėja R. Durickaitė-Moore ir mokytojos S. Vaitienė ir B. Klorienė. Prie įvairios programos paruošimo daug prisidėjo S. ir S. Vaškiai, S. Velbasis ir K. Vaitys. Visai programai vadovavo E. Prekeris. Jis irgi padėkdamas keletą V. Kudirkos eilėraščių.

Romo Kalantos minėjimas įvyko klubo salėje gegužės 9. Kalbą pasakė Vliko pirm. dr. K. Bobelis. Minėjimą ruošė vietos Romo Kalantos šaulių kuopa.

St. Petersburgo Balso 143-čio skyriaus metiniame narių susirinkime į valdybą išrinkti: pirm. J. Valauskas, sekr. O. Galvydienė, izd. V. Kriaučiūnas. Revizijos komisija: pirm. A. Plepys, nariai J. Babrys ir N. Navickienė. Rudens talkos rinkliavai atlikti išrinkti: S. ir S. Vaškiai, O. Kindurienė, A. Miliauskienė, O. Galvydienė, J. Valauskas, R. Plepienė ir V. Kriaučiūnas. Balso centro valdybos garbės

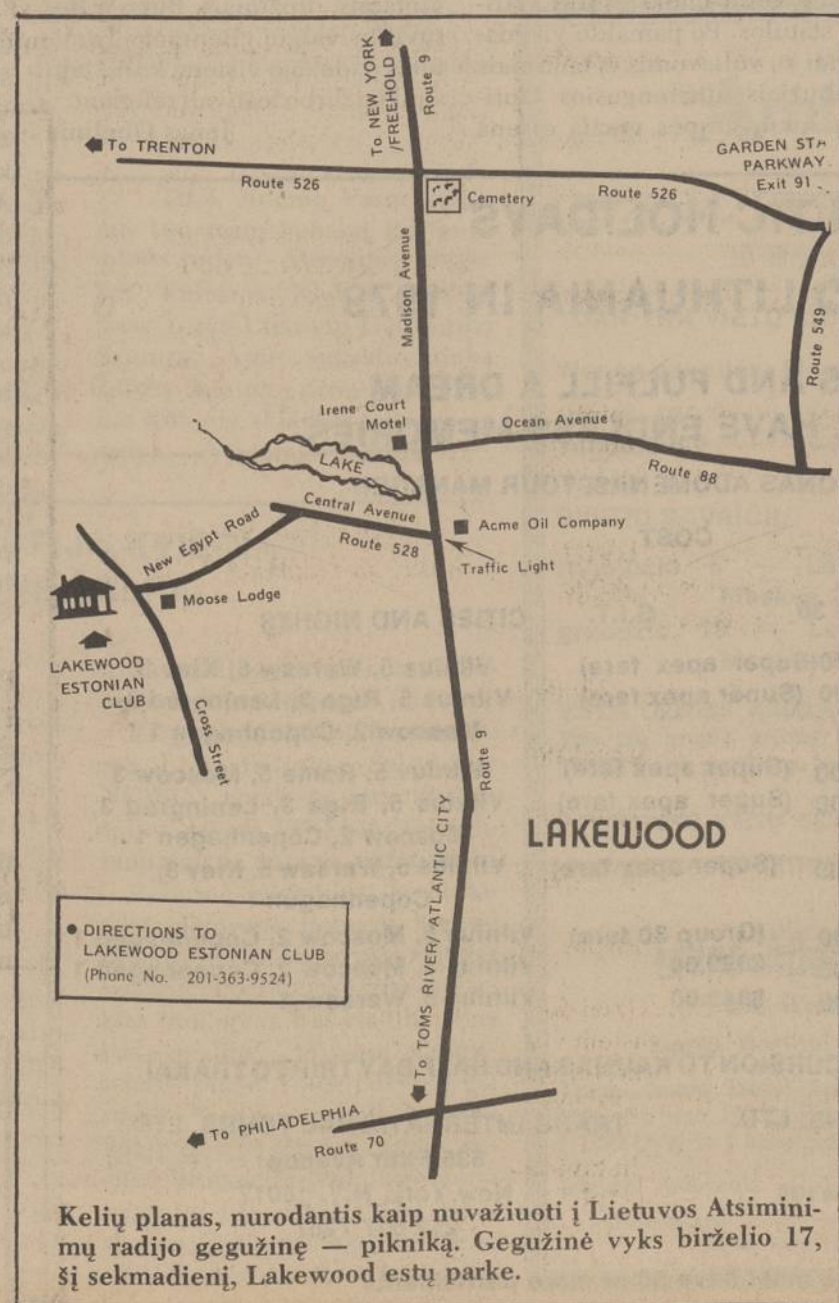
ženklais apdovanoti šie nariai: A. Miliauskienė, O. Galvydienė, V. Kriaučiūnas, A. Plepys, R. Plepienė, O. Kindurienė, T. Liutkienė, S. ir S. Vaškiai. J. Valauskas pakeltas garbės nariu. Pažymėjimus įteikė prel. J. Balckūnas, P.A.

Lietuvių Fondo naudai vakarą balandžio 25 surengė St. Petersburgo LB apylinkė. Sol. E. Blandytė pasigėrėtinai atliko dainų ir dailiojo žodžio rečitalį. Lietuvių Fondo tarybos pirm. dr. A. Razma skaičiais paremtame pranešime supažindino dalyvius su Lietuvių Fondo paskirtimi ir padėtimi. Šio vakaro programa iš viso suaukšta 4290 dol.

Lietuviška radijo valandėlė St. Petersburgo lietuviams transliuojama šeštadieniais 5:30 val. popiet iš WTIS stoties banga AM 1110.

St. Petersburgo lietuvių žuvautojų ir medžiotojų klubo visuotiniame susirinkime į naują valdybą išrinkti: pirm. Benas Pakis, vicepirm. Jonas Butkus, sekr. Alfonsas Vidutis, izd. K. Steponkus, parengimų vadovė Aleksandra Lukienė ir jos pavaduotojas Petras Vasiliauskas.

Vasario 16 gimnazijai remti būrelis Nr. 18, kurio vadovė yra S. Vaškienė, 1979 aukų pasiuntė 171 dol., o būrelis Nr. 31, kurio vadovė yra I. Valauskienė, 1979 aukų pasiuntė 156 dol. — L.Ž.K.

Kelių planas, nurodantis kaip nuvažiuoti į Lietuvos Atsiminimų radijo gegužinę — pikniką. Gegužinė vyks birželio 17, ši sekmadienį, Lakewood estų parke.

IŠ VISUR

— Aukų vaju IV-jam pasaulio lietuvių jaunimo kongresui vyksta per visas JAV LB ir Kanados LB apylinkes. Iki gegužės 21 dr. Algio Pauliaus vadovaujamas IV PLJK finansų komitetas gavo aukų 22,800 dol. arba 25% reikalingos sumos. Tikimasi, kad LB apylinkės, lietuvių organizacijos ir paskiri asmenys stipriau parems jaunimą, nes iki jaunimo kongreso liko tik mėnuo laiko. IV PLJK finansų komiteto adresas yra: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill., 60636.

— Jaunųjų kūrėjų vakarui, įvyksiančiam jaunimo kongreso metu Koenigsteine (Vak. Vokietijoje) liepos 27, numatyti šie programos atlikėjai: Beatrice Bacevičiūtė iš Brazilijos (klasiikinė gitara), Mirga Bankaitytė iš JAV (solo kanklės), Regina Giniotienė iš Kanados (išraiškos šokis), Veronika Kriaušaitė iš Kanados (pianinas), Eglė Juodvalkytė iš Vokietijos (poezija), Violeta Maksvytytė iš Australijos (išraiškos šokis) ir Kristina Grabnickaitė iš JAV (pianinas). Šiuo metu baigiama tartis su kitais programos atlikėjais.

— Dr. John Cadzow, Kent State universiteto profesorius, kalbėjo LST Korpl Neo-Lithuania surengtame Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjime Chicagoje ir ta proga po minėjimo pasitarė su PLB pirm. Vytautu Kamantu, vicepirm. Romu Sakadolskiu, sekr. Daina Kojelyte, Lietuvių Fondo tarybos pirm. dr. Antanu Razma ir valdybos pirm. dr. Gediminu Baluku apie lituanistikos katedros įsteigimo galimybes, Kent State universitete, reikalingas lėšas ir kitus klausimus.

— Algimantas Gureckas, darbštus visuomenininkas ir politinės srities darbuotojas, gyvenąs prie Washingtono, yra pakviestas būti PLB valdybos atstovu JAV sostinėje, Washingtone. Ten jis palaikys ryšius su Lietuvos pasiuntinybe ir su kitų valstybių ambasadomis bei konsultatais, atstovaudamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenei. Kartu jis bus ir PLB ryšininkas prie Vliko.

— Antanas Gustaitis, rašytojas ir poetas, Bostono lituanistinės mokyklos vedėjas, dalyvaus mokytojų studijų savaitės rengiamose kultūrinėse programose. Mokytojų studijų savaitę bus liepos 8-15 Kennebunkporte.

— Lietuvių dienos Clevelande įvyks lapkričio 3-4. Lietuvių Bendruomenės apylinkė pakvietė Dainavos ansamblį iš Chicago. Svečiai suvaidins naują muzikinį veiklą Emiliją Platerytę. Veikalas su pasisekimu buvo vaidintas Chicagoje ir Toronte.

— Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas birželio 30 — liepos 2 įvyks Hollenden House, Clevelande.

Hot Springs LB apylinkės visuotiniame narių susirinkime išrinkus dalį naujų valdybos narių, apylinkės valdybą sudaro: Stepas Ingaunis (pirm.), Liucija Gudeliene (vicepirm.) ir renginių vadovė, dr. Viktorija Sakalienė (sekr. ir vicepirm. kultūriniam ir organizaciniam reikalams), Pranė Žeruolienė (izd.). Henrikas Dūda (knyginkas), Marija Dymšienė ir Vincas Mozūraitis (nariai socialiniam reikalams). Įgaliotiniu prie valdybos išrinktas Vyt. Tamošaitis. Revizijos komisiją sudaro Petras Balčiūnas, Bronius Gudonis ir Bronius Užemis.

— IV PLJ kongrese Venecuelai atstovaus: Virginija Ignatavičiūtė, Regina Zavadskaitė, Elena Baronaitė ir Louis Stankus-Rosales. Pastarieji du atstovai šiuo metu lanko Vasario 16 gimnaziją.

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO RĖMĖJAI

Iki 1979 birželio 1 šie asmenys ir organizaciniai vienetai aukėjo stambesnes sumas jaunimo kongresui paremti. Pilnas aukotojų sąrašas bus paskelbtas aukų vajui pasibaigus.

\$3000 — Lietuvos Fondas; po \$1000 — Illinois Lietuvių Gydytojų Sąjunga, Vacys Slotkus, Kolumbija; \$615.07 — LB Floridos apygardos valdyba; po \$500 — dr. K. Ambrozaitis, Chesteron, IN, dr. Antanas Razma, Joliet, IL, 350 DLK Birutės D-ja, Chicago, IL; \$300 — Lietuvos Labdaros Draugija, Maironis Park, MA; po \$250 — Chicago Lietuvių Golfo Klubas, E. ir dr. D. Giedraičiai, Elgin, IL, drs. M. ir A. Vygantai, Chicago, IL; po \$200 — LB Waterburio apylinkės valdyba, dr. A.B. Gleveckas, Chicago, IL, Petras Karalius, Worcester, MA, dr. A. Lipskis, LA Grange Park, IL, dr. A. Paulius, Libertyville, IL, dr. V. Tumasonis, Palos Park, IL; \$170 — LB Palm Beach apylinkės valdyba; po \$150 — Jūros Šaulių kuopa "Klaipėda" Cicero, IL, LJS-gos Chicago skyrius; po \$100 — ALTS-gos East Chicago skyrius, Ateitininkų Sendraugių Sąjunga, Dzūkų Draugija, Chicago, IL, Floridos Amerikos Lietuvių Klubas, St. Petersburg, FL, LB New Haven apylinkės valdyba, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Chicago skyrius, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorko skyrius, LŠST Vytauto Didžiojo rinktinė, Chicago, IL, Miami Pensininkų Klubas, FL, Panevėžiečių Klubas, Chicago, IL, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, vysk. V. Brizgys, Chicago, IL, kun. Jurgis Gaili-

šis, Kennebunkport, Maine, dr. Gediminas Balukas, Chicago, IL, Jonas Diminskas, Chicago, IL, Mr. Mrs. Zachary Fisher, New York, NY, Andrius ir Audronė Gaiziūnai, Rockford, IL, DR. A. Garūnas, Chicago, IL, Kristina Gražys, Chicago, IL, Benis ir Gražina Grigaliūnai, St. Charles, IL, dr. K. Jablonskis, Westchester, IL, dr. J. Jakševičienė, Chicago, IL, dr. Ferdinandas Kaunas, Cicero, IL, Irena ir dr. Leonas Kriaučeliūnai, Palos Park, IL, DR. Irena Kuraitė, Chicago, IL, Albinas Kurkulis, Wheaton, IL, dr. Marija Linienė, Chicago, IL, dr. Pranas Mažeika, Chicago, IL, dr. Pranas Mažeika, Lake Zurich, IL, Pranė Prankienė, Chicago, IL, dr. Leonidas Ragas, Itasca, IL, Rimvydas ir Genė Rimkai, Western Springs, IL, Liudvikas ir Laima Šmulkščiai, Chicago, IL, dr. Pranas ir Ada Sutkai, Homewood, IL, dr. Jonas Valaitis, Western Springs, IL, Danutė Venclouskaitė, Wolcott, CT, V. ir E. Vidugiriai, Palos Verdes, CA, J. ir dr. R. Vienužiai, Elgin, IL.

Finansų Komiteto vardu už aukas nuoširdžiai dėkoju,

M. Šilkaitis
Fin. Kom. Iždininkas

BALTIMORĖS ŽINIOS

Vincas Kezenius, naujos kartos lietuvis, ir jo giminaitis Vytautas Siaurusaitis, Open Heart restoran savininkai, Dundalk, Baltimorės priemiestis, kviečia visus lietuvis į savo restoraną. Prie restorano yra daržas, kuriame Vincas pasodino gražių gėlių ir rožių.

Birželio tragiškus įvykius Baltimorės lietuviai prisiminė 11:30 val. mišiose birželio 10, sekmadienį, Šv. Alfonso bažnyčioje. Jau septini metai Baltimorėje, miesto valdybai padedant, vyksta etniniai vasaros festivaliai. Lietuvių festivalis šiemet įvyko birželio 9 ir 10 Charles Plaza aikštėje. Lietuviai paminėjo tragiškus birželio mėnesio įvykius. Mišias užprašė LB apylinkės valdyba. Jas aukėjo kun. Antanas Dranginis. Jis taip pat pasakė šventei pritaikytą pamokslą lietuvių ir anglų kalbomis. Mišių metu giedojo Dainos choras. Pamaldom iškilmingumo teikė maldininkų gausumas ir Amerikos Lietuvių Posto Amerikos legionierių organizacijos įneštos JAV ir Lietuvos vėliavos. Tautiniais drabužiais pasipuošęs jaunimas atnešė mišių auką ir džiulę gėlių puokštę prie Marijos statulos. Po pamaldų visi dalyviai su vėliavomis ir tautiniais drabužiais apsirengusios tautinių šokių grupės gražia eiseną

Pavasario šventėje, kuri buvo gegužės 20 Kultūros Židinio kieme, veikė "Giraitės" užkandinė. Romas Kezys pilą alų, kairėje A. Razgaitis, dešinėje P. Baltrušionis. Nuotr. P. Bivainio

Koncertų atlikėjai jaunimo kongrese

Raminta Lampsatytė akomponuos fleitistui P. Odiniui IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atidarymo koncerte Londone ir solistui R. Daunorui uždarymo koncerte Koenigsteine.

R. Lampsatytė baigė pianino ir germanistikos studijas Valparaiso universitete, Amerikoje. Daktarės laipsnį iš muzikologijos įsigijo Vakarų Berlyne, Technische Universitaet. Nuo 1978 ji yra docentė Hamburgo muzikos ir taikomojo meno aukštojo mokykloje. Dažnai koncertavo ir akomponavo Vakarų Vokietijoje, Belgijoje, Didžiojoje Britanijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, JAV-bėse ir Kanadoje. Yra Pasaulio Lietuvių bendradarė. Šiuo metu planuoja lietuvių koncertų seriją Šiaurės ir Pietų Amerikoje su fleitistu P. Odiniu.

Petras Odinis atliks programą kongreso atidarymo koncerte Londone.

Jau nuo jaunų dienų P. Odinis domisi muzika. Lietuvoje grojo Vilniaus valstybiniame pučiamųjų orkestre "Trimitas". Lankė Vilniaus valstybinę konservatoriją, studijavo fleitą pas A. Vizgirdą. 1974 atvyko į Vakarų Vokietiją ir 1979 studijas užbaigė Essen Volkwang aukštojo mokykloje. Yra koncertavęs Vak. Vokietijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, JAV-bėse ir Kanadoje.

nužingsniavo į Charles Plaza. Iškilmes trumpa kalba atidarė festivalio pirmininkas Kęstutis Česonis. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Dranginis, Dainos choras sugiedojo JAV ir Lietuvos himnus. Miesto burmistras W. Donald Schaefer pasveikino festivalio dalyvius, kalbėjo ir kiti žymūs asmenys. Publika pasižavėjo lietuvių rankų darbais, gintarais, drožiniais. Buvo ir lietuviškų valgių. Rengimo komitetas padėkojo visiems, kurie taip sunkiai dirbo festivalį rengiant.

Jonas Obelinis

Ričardas Daunoras atliks programą kongreso uždarymo koncerte Koenigsteine.

1963 R. Daunoras įstojo į Vilniaus valstybinę konservatoriją, dainavimo mokėsi pas savo brolių Vaclovą. Baigęs konservatoriją, dalyvavo sovietinių respublikų jaunųjų atlikėjų konkursuose ir laimėjo I-ąją vietą. Dainavo Lietuvos akademiniam liaudies dainų ir šokių ansambly "Lietuva". Vėliau dirbo Vilniaus operos ir Kauno operetės. Dirbdamas Vilniuje, dainavo

LOS ANGELES, CALIF.

Californijos Lietuvių Diena, rengiama pagal ilgametę tradiciją, įvyks birželio 16-17. Šeštadienį 7:30 val. vak. atidaromos Vilniaus universiteto 400 metų sukaktuvinė ir dail. Jurgio Račkaus parodos. Sekmadienį lietuviškų pamaldų metu pamokslą sakys Tėv. Leonardas Andriuskas, OFM, Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas 1:30 val. popiet Marshall aukštesniosios mokyklos salį koncertas, kurio programą atliks solistė Genė Ugianskienė, pianistė Raimonda Apeikytė, spaudinčių dainos vienetas Nerija iš Clevelando. Programai vadovaus Birutė Dabšienė.

Emanuelis Jarašūnas, profesorius Californijos Valst. Universitete, Long Beach, Calif., gegužės 7 Floridos universitete gavo inžinerijos mokslų daktaro laipsnį. Dr. Jarašūnas yra veiklus LB ir vyrų kvarteto narys.

Kun. dr. Vincas Bartuška, užbaigęs profesoriavimą Manhattan kolegijoje, Bronx, N.Y., nuo gegužės 21 įsijungė į pastoracinį darbą Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje.

Pirmąją komuniją gegužės 6 Šv. Kazimiero parapijoje priėmė šie lietuviukai: Teresė Giedraitytė, Vilija Žemaitaitytė, Arūnas Lešys, Rima Prišmantaitė, Erikas Petraitis, Andrėja Nelsaitė, Aras Gedgaudas, Andrėja Daidaitė, Kęstutis Gorodeckas, Andrius Gedminas, Algis Banionis. Juos paruošė Dalilė Polikaitienė ir Vita Polikaitytė.

Dainų ir tautinių šokių šventė birželio 24, sekmadienį, 4 val. popiet Hollywood Palladium salį rengia LB ansamblis Spindulys, minėdamas 30 metų veiklos sukaktį. Programoje dalyvauja per 200 jaunuolių: šokėjų ir dainininkų. Iš Hamiltono atvyksta Gyvataro ansamblis.

Birželio įvykių minėjimas įvyks liepos 1, sekmadienį, 12:30 val. popiet Šv. Kazimiero parapijos salį. — L.Ž.K.

Pratinkite savo jaunimą prie lietuviškos knygos. Gimtadienio, vardinio ir švenčių proga padovanokime jam bent po vieną lietuvišką knygą.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmė:

15 dol. — A. Moriarty, Quincy, Mass.

14 dol. — K. Milukas, Richmond Hill, N.Y.

Po 12 dol. — B. Sakalas, Stony Point, N.Y., A. Sinkevich,

Toscoj, Bohemoj, Aidoj, Sevilijos kirpėjų, Fauste, Carmen. Koncertavo Suomijoje, Danijoje, Austrijoje, Jugoslavijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Anglijoje, Vakarų Vokietijoje, Italijoje, JAV-bėse, Kanadoje ir Australijoje. 1976 būdamas Prancūzijoje, koncertinėje keilionė su Vilniaus universiteto liaudies dainų ir šokių ansambliu, paprašė politinio prieglobsčio. Pasilikęs Vakaruose, dainavo Briuselio karališkajame teatre Egipto karaliaus rolę Verdi operoje "Aida". Šiuo metu gyvena Vakarų Vokietijoje ir studijuoja Stuttgarto valstybinėje aukštojo mokykloje.

CAPE COD, VASARV. BANGA SIŪLO ATSKIRUS NAMUKUS, PARUOŠTUS PATIEMS GAMINTI VALGIUS

Norintiems duodamas pilnas pensonas, su skaniais lietuviškais valgiais. Kreiptis: Pakštienė, P.O. Box 188, Centerville, Mass. 02632. Telef. 617 775-4633.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo modernius apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirties.

Nor įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELI, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

VITAS TRAVEL SERVICE

94-10 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN, N.Y. 11421
(212) 847-5522

1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

VIENOS SAVAITES:	Is Bostono ar New Yorko	Is Chicago
Gegužės 14 ir 21 d.	\$850.00	\$980.00
Birželio 11 d. — <i>įparduota</i>		
Liepos 9, BIRŽELIO 18	\$875.00	\$1010.00
Rugp. 20, Rugs. 3 ir 10	\$875.00	\$1010.00
Rugs. 17	\$850.00	\$980.00
1 naktis Maskvoje, 5 naktys Vilniuje; 1 naktis Maskvoje		

DVIEJŲ SAVAITIŲ:		
Birželio 25, Liepos 16.	\$1200.00	\$1330.00
Rugpjūtio 6		
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 3 naktys Rygoje, 3 naktys Leningrade, 2 naktys Helsinke		

Liepos 2	\$1375.00	\$1500.00
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje, 5 naktys Romoje		

Liepos 23	\$1400.00	\$1530.00
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje, 2 naktys Lucerne, 2 naktys Mūnche, 1 naktis Baden-Baden, 1 naktis Zūriche		

Rugpjūtio 14	\$1375.00	\$1500.00
1 naktis Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje, 6 naktys Paryžiuje		

Visas grupes lydės patyrę vadovai. Įskaitoma ekskursijos į Kauną ir Trakus, ir vizų mokestiai. Kainos asmeniui, dviese kambariye (are subject to changes and/or government approval). Vienam kambariye 1 savaitel reikia primokėti \$100.00; 2 savaitėms — \$175.00.

Kainos apskaičiuotos 30-čiai ar daugiau kelių.

BALTIC HOLIDAYS COME TO LITHUANIA IN 1979

JOIN US AND FULFILL A DREAM
THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES

CONTACT: JONAS ADOMĖNAS, TOUR MANAGER

COST

DEPART	RETURN	GROUP 30	G.I.T.	CITIES AND NIGHTS
June 26	July 10	\$1249.00(Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3
July 04	July 19	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
July 24	Aug. 07	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Rome 5, Moscow 3
Aug. 08	Aug. 24	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
Aug. 21	Sept. 05	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3, Copenhagen 1
Sept. 06	Sept. 15	\$849.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Sept. 20	Sept. 29	\$849.00 \$899.00		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Oct. 15	Oct. 25	\$779.00 \$849.00		Vilnius 5, Warsaw 2

TOURS INCLUDE FULL DAY EXCURSION TO KAUNAS AND HALF DAY TRIP TO TRAKAI

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
ONE SUTTER STREET
SAN FRANCISCO, CALIF. 94104
415 391-6185

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697 7257

Group 30 fare must have 30 or more participants

Publika Lietuvių Kultūros Fondo susirinkime. Nuotr. L. Tamošaičio

Kun. V. Piktornos sukaktis

Kun. Vytautas Piktorna, Angelių Karalienės parapijos vikaras, birželio 3 paminėjo savo kunigystės 40 metų sukaktį. Padėkos mišias 11 val. koncelebravo drauge su kitais dviem to paties kurso draugais — su kun. Jonu Pakalniškiu ir kun. dr. Vaciu Širka iš Brocktono, Mass. Be jų, dar koncelebravo ilgametis tos parapijos klebonas kun. Juozas Aleksionas, dabartinis klebonas kun. Antanas Petrauskas ir Tėv. Placidus Barius, Tėv. Paulius Baltakis, abu pranciškoniai.

Pamokslą pasakė pats kun. Vytautas Piktorna, prisimindamas, kaip jis mokėsi, kas padėjo jam baigti kunigų seminariją ir kam dabar dėkoja. Į kunigus jis buvo įšventintas birželio 3. Laimingiausi buvo jo pirmieji metai, kai buvo kapelionas Kauno IV gimnazijoje. Prisiminę praleistas dienas Dachau koncentracijos lageryje.

Mišių metu gražiai giedoto tos parapijos choras, kuriam sumaniai vadovauja vargonų virtuožas Albinas Prižgintas. Giedoją lietuviškai ir lotyniškai. Bažnyčia buvo artipilnė. Mišiom pasibaigus, kun. V. Piktorna visus pakvietė į salę.

Į salę tiek prisirinko, kad jau kiti nebetilpo prie stalų. O buvo apie 130 svečių. Salę deko-

ravo Paulius Jurkus. Tamsiai ruduose skyduose buvo pavaizduoti kunigystės simboliai, įrašyti sukaktviniai metai, monograma ir k. Pradžioje sugiedota Ilgiausių metų, pakeltas šampano tostas. Visas vakšes parengė ir nemokamai patiekė Elena Mickeliūnienė, pa-

Parapiečiai pagerbė kleboną

500 parapiečių ir pažįstamų gegužės 13 susirinko Pere Marquette salėje, South Bostone, suruošame bankete, kurio tikslas buvo pagerbti buvusį Šv. Petro parapijos kleboną kun. Antaną Baltrušįnį, su juo atsiveikinant.

Tryliką metų išklebonavęs South Bostone, kun. Baltrušius išėjo į pensiją.

Trumpai vakaro programai sklandžiai vadovavo kun. Juozas Svirkas, buvęs Šv. Petro parapijos vikaras. Iškilnėse dalyvavo šie kunigai: Albertas Kontautas, dabartinis Šv. Petro parapijos klebonas, S. Saulėnas, A. Abraščinskas, A. Jurgelaitis, OP, A.

gerbdama sukaktvininką. Vakšės buvo puikios. Jų metu atsilankė ir trys kunigai iš Apreiškimo parapijos: kun. J. Vencuskas, S.J., kun. A. Račkauskas, kun. L. Budreckas.

Sukaktvininko pageidavimu nebuvo nė vienos sveikinimo kalbos. Šiaip žmonės prie vaišių ir prie kavos puodelio pasišnekučiavo porą valandėlių. Išsiskirstė apie tris, palinkėję ir toliau uoliai tarnauti Bažnyčiai ir savo tautai. (p.j.)

Kun. Antanas Baltrušius

Naudžiūnas, MIC, J. Bernatonis, J. Žuromskas, J. Naudžiūnas. Pažymėtina, kad jie visi yra arba kilę iš South Bostono, arba vikaravę šioj parapijoj. Kiti dalyvavę kunigai: P. Šakalys, V. Martinkus, E. Serino, klebono bendradarbis Haverhill, ir A. Liolin, albanų Ortodoksų Bažnyčios kancleris. Iš viso dalyvavo trylika kunigų.

Atsiveikinimo kalbas pasakė ir dovanas įteikė: Balfo vardu — A. Andriulionis ir K. Šimėnas; Bostono miesto tarybos vardu — Ray Flynn, tarybos narys; Sodalicijos — O. Pečiulienė; vyčių — A. Akalė; legionierių — A. Marino; visų dalyvių vardu — Albertas Kleponis, vyriausias banketo rengėjas.

Atsiveikinimo kalboj kun. Baltrušius priminė, kad nuo pašaukimo negalima atsipalaiduoti. Kiekvienas asmuo gimsta su Dievo duotais talentais, ir jie turi būti vystomi savo ir kitų gerovei. Neužtarnauti gauti, jie turi būti dosniai naudojami. Amžius ir pajėgų susilpnėjimas apriboja žmogaus veiklą, bet pašaukimas vykdomas iki mirties; jis vykdomas visų — senų ir jaunų, vedusių ir nevedusių, kunigų ir pasauliečių. Kitaip būtų didelis nuostolis ir nusižengimas gamtai, žmonijai ir pačiam Dievui.

Padėkojo visiem už darnų bendradarbiavimą ir palinkėjo šviesios ateities Šv. Petro parapijai.

NEWARKO VYSKUPIJA KVIEČIA LIETUVIŲ RELIGINĘ ŠALPĄ

Kun. Petro Žemeikio, Elizabeth lietuvų Šv. Petro ir Povilo parapijos klebono, iniciatyva Newarko vyskupijos misijom remti įstaiga pakvietė Liet. Religinės Šalpos reikalų vedėją kun. Kazimierą Pugevičių praveisti rinkliavą Lietuvos Bažnyčios

reikalui ne tik Elizabeth lietuvų parapijoje, bet dar trijose kitataučių parapijose: St. Catherine, Hillside, St. Aloysius, Newark, ir Our Lady of Mercy, Jersey City.

Tai bus pirma proga, kada kitataučiai aukos Lietuvos Bažnyčios išlaikymui ir jos apgynimui. Praeitą vasarą Kanadoje

Po to vyko šokiai ir asmeniškai atsiveikinimai su geriausiais linkėjimais naujam pensininkui kun. A. Baltrušiu.

Banketo komitetą sudarė: Albertas ir Eleonora Kleponiai, pirmininkai, Lilian Bazzionotti ir Theo Wisniewski, bilietų platintojai, ir Birutė Balukonis, kasininkė.

Motinos dienos minėjimas Bostone

Motinos dienos minėjimas gegužės 13 praėjo gražiai.

Rytą, Šv. Petro parapijos klebonui kun. A. Kontautui aukojant mišias, Moterų Federacijos narės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, meldėsi už Lietuvos mirusias motinas. Pamaldos buvo pajvairintos menine dalim, kurią atliko Elena Dausienė, sopranas, Iz. Vasyliūnas, smuikas, vargonais pritarė Jeronimas Kačinskas.

Po pietų Tautiniuose namuose minėjimas sutraukė pilną salę žmonių. Programą pradėjo klubo pirmininkė Elena Vasyliūnienė. Ji pabrėžė motinos reikšmę kiekvieno žmogaus gyvenime. Tarp kitko ji pažymėjo, kad šie laikai yra motinos paniekimo ir motinystės pažeidimo laikai, todėl motina turi būti dar labiau gerbiama. Lietuviai, pagerbdami savo tikras motinas, kartu pagerbia ir savo bendrą motiną — Lietuvą.

Dramos aktorė ir režisierė Aleksandra Gustaitienė paskaitė St. Santvaro, B. Brazdžionio, Putino ir kitų poetų eilėraščių, skirtų motinai. Malonu buvo klausytis aktorės gražaus žodžio, kurį vis rečiau pasitaiko išgirsti.

Elena Dausienė padainavo kelias lietuviškas dainas, akomponuojant jos sūnui Gregoriui. Gregorius yra 12 metų amžiaus, ir jis gerai grojo pianinu. Savo mamai jis pirmą kartą viešai akomponavo. Motinos diena tai labai tiko.

Įnž. Kazys Daugėla parodė 102 skaidres, sugrupuotas pagal metų laikotarpius — pavasarį, vasarą, rudenį ir žiemą. Labai įdomiai prelegentas aiškino, kaip jis žiūri ir pamato gamtos grožį. Rodė motinas iš senos Lietuvos, motinas pavergtoji Lietuvoje, motinas lagery. Ši dalis buvo ypatingai įdomiai perteikta ir susilaukė didelio dėmesio.

Po programos dalyviai vaišinosi skaniais valgiais. Padėka Irenai Ulpaitei, vyriausiai šio parengimo šeimininkei, jai padėjusiom ponai Ulpienei, Teresei Stankūnaitai, poniom Lendraitienei, Vilėnškiei, Andriūšienei, Skudinskienei ir kitom, prisidėjusiom maistu ir darbu.

Pasišnekučiavę ir pabendraavę, dalyviai patenkinti skirstėsi namo.

E.J.

Dail. Adomo Varno gimimo 100 metų sukaktį Bostonas minės rudenį. Minėjimą rengia LB Kultūros Klubas, talkina New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga. Apie sukaktvininką kalbės Sąjungos pirmininkas Jonas Rūtenis, skaidres telkia ir jas rodyt — Viktoras Vizgirda.

NEWARKO VYSKUPIJA KVIEČIA LIETUVIŲ RELIGINĘ ŠALPĄ

Kun. Petro Žemeikio, Elizabeth lietuvų Šv. Petro ir Povilo parapijos klebono, iniciatyva Newarko vyskupijos misijom remti įstaiga pakvietė Liet. Religinės Šalpos reikalų vedėją kun. Kazimierą Pugevičių praveisti rinkliavą Lietuvos Bažnyčios

reikalui ne tik Elizabeth lietuvų parapijoje, bet dar trijose kitataučių parapijose: St. Catherine, Hillside, St. Aloysius, Newark, ir Our Lady of Mercy, Jersey City.

Tai bus pirma proga, kada kitataučiai aukos Lietuvos Bažnyčios išlaikymui ir jos apgynimui. Praeitą vasarą Kanadoje

Po to vyko šokiai ir asmeniškai atsiveikinimai su geriausiais linkėjimais naujam pensininkui kun. A. Baltrušiu.

Banketo komitetą sudarė: Albertas ir Eleonora Kleponiai, pirmininkai, Lilian Bazzionotti ir Theo Wisniewski, bilietų platintojai, ir Birutė Balukonis, kasininkė.

Marija Mockienė 8 metus dirbo Tufts universitete kaip tyrimų techninė, o vėliau 10 metų New England Medical Center Hospital. Tai irgi to paties universiteto dalis — The Clinic Unit of the Tufts. Ligoninės direktorius atsiuntė M. Mockienei laišką, kuriame įvertinamas jos darbas ir pasiaukojimas pareigom. Pranešama, kad jai bus įteiktas Service Award.

Savo draugams švenčių progą užprenumeruok Darbininką!

Dalia Ivaškienė, turinti magistro laipsnį iš biologijos, šiais metais Worcester Polytechnical Institute įsigijo magistro laipsnį iš Natural Science. Dalia augina studentę dukrą ir du sūnus, kurie sekmadieniais per mišias Šv. Petro parapijos bažnyčioje skaito maldas. Dalios vyras yra advokatas Rimantas Ivaška.

Keleiviui paskelbus, kad gegužės 15 Bostono ir apylinkių lietuvių savaitraščio leidimas sustabdomas, Darbininkas išreiškia užuojautą Keleivio leidėjui, redakcijai, administracijai ir skaitytojams. Jei šioje srityje neatsiras kito lietuviško laikraščio, Darbininko administracija siūlo naujiems skaitytojams už 5 dol. užsisakyti Darbininką iki šių metų galo. Atsiuntus 15 dol., laikraštis bus siunčiamas 1979 ir 1980 metus. Kiekviename Darbininko numeryje yra ir Bostono žinių skyrius. Adresas: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Darbininko skaitytojais kviečiami šią žinią pranešti tiems Keleivio skaitytojams, kurie iki šiol Darbininko dar neskaitė.

LAŠVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Višcinskas 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209 BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Paroduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY-MAIL is
Greitai, patogu, privčiai, saugiai, nemokamai.
mai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj patraukia sumą į sąskaitą. Prisidėda ir užtikrinamas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Del lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500
NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Galloway Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon. Thru. Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

"Amber Holidays"

1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ iš Bostono/New Yorko

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Vienos savaitės: Maskva/Vilnius

liepos 12	— \$865.00	rugsėjo 26	— \$829.00
rugpjūčio 2	— \$865.00	spalio 10	— \$829.00
rugsėjo 19	— \$829.00		

DVIEJŲ SAVAIČIŲ

rugpjūčio 8	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00
gruodžio 19	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1045.00

VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc.

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIS IR ALBINA RUDZIŪNAS.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

IGNUI VASILIAUSKUI,

mūsų choro nariui, mirus jo tėvui Lietuvoje, reiškiamo gilią užuojautą.

New Yorko vyrų choras
PERKŪNAS

Toronte mirus

A.A. JONUI ŠILEIKIUI,

reiškiamo gilią užuojautą jo broliui Edvardui su žmona ir kitiems artimiesiems.

Valerija ir Jonas Šileikiai
Povilas Ališauskas

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Maironio lituanistinė mokykla mokslo metus baigė birželio 9 ir 10. Birželio 9 dar buvo pamokos mokykloje, o sekmadienį, birželio 10, Kultūros Židinyje buvo mokslo metų baigimo iškilmingas aktas. Buvo apdovanoti geriausi mokiniai ir įteikti pažymėjimai mokyklą baigusiem. Šiemet mokyklą baigė 17 mokinių. Tai buvo mokyklos 25 laida. Platesnis aprašymas bus kitam Darbininko numeryje.

Vilniaus Universiteto 400 metų paroda, kurią parengė Bronius Kviklys, Draugo dienraščio redaktorius, ir kuri buvo išstatyta Kultūros Židinyje gegužės 25-28, persiūsta į Los Angeles. Persiuntė Darbininko redakcija. Ten paroda bus išstatyta birželio 17, kada bus Šv. Kazimiero parapijos rengiama lietuvių diena. Į parodą iš Chicagos vyks ta ir pats Bronius Kviklys.

Darbininkui atsiuntė bent keli asmenys angliškų laikraščių iškarpy, kur aprašomi popiežiaus paskirti kardinolai ir kur minima, kad penkioliktas kardinolas esąs vysk. Julijonas Steponavičius. Visiems iškarpas atsiuntusiems redakcija dėkoja.

Elizabeth, N.J., miesto vadovybė birželio pabaigį rengia mieste gyvenančių tautybių festivalį. Ta proga birželio 26, antradienį, 8 val. vak. naujosios High School patalpose tautinių šokių grupė "Liepsna" pasoks tautinių šokių. Bus taip pat surengta ir rankdarbių parodėlė. Lietuvių pasirodymu rūpinasi vietos LB apylinkės darbuotojai ir Danguolė Didžbalienė ir Arūnas Bitėnas.

Lietuvos Atsiminimų radijo gegužinė — piknikas vyks birželio 17, šį sekmadienį, Lakewood estų parke. Kaip į tą vietą nuvažiuoti, nurodoma plane, kuris spausdinamas 9 puslapy.

Nuo a.a. Kęstučio Šimanavičiaus mirties sueina penkeri metai. Birželio 23, šeštadienį, 11 val. ryto lietuvių pranciškonų koplyčioj Brooklyne bus aukojamos mišios. Draugai ir pažįstami kviečiami Kęstutį prisiminti savo maldose.

Vykstantieji automobilių į Kennebunkport, Maine, birželio 30 ar liepos 1 ir galį už atlyginimą paimti vieną asmenį, prašomi skambinti kasdien tarp 7 ir 10 val. vak. arba visą dieną savaitgaliais 441-4831.

LB New Jersey apygardoj rinkimuose į 9-ąją LB tarybą iš penkių apylinkių balsavo 633 asmenys. Negaliojančių kortelių buvo 6. Kandidatai gavo balsų: J. Stukas 453, V. Šernas 438, D. Didžbalienė 434, A. Masionis 423, A. Pocius 402, V. Audėnas 353, O. Karašienė 318.

PADĖKA

Birželio 3, sekmadienį, buvo pagerbtas Brolis Kazimieras Gulbinas, OFM, jo 50 metų amžiaus sukakties proga.

Šia proga širdingai dėkojam visiem prisidėjusiem prie pagerbimo pobūvio. Dėkojam šeimininkėm, kurios aukoją maistą ir darbą visiems, kurie tvarkė salę bei skoningai papuošė stalus gėlėmis.

Ypatinga padėka Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininkui Tėvui Pauliui Baltakiui, OFM, poetui Leonardui Žitkevičiui, bei Marijai ir Vitaliui Zukauskam už nuoširdų pritirimą ir pagalbą.

Rengėjai

MECHANICAL-DESIGNER for machine manufacturer in Queens, N.Y. Will consider partnership with right person. Write Joseph Gurksnis, 23-02 124 St., College Point, N.Y. 11356, or phone 212 445-4242.

Dr. Martin Abend, žinomas televizijos komentatorius, kalbėjo Pabaltiečių Moterų Tarybos susirinkime birželio 10 Estų namuose Manhattane.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas bus birželio 20, trečiadienį, pas klubo pirmininkę Genę Donohue, 85-56 79 Street, Woodhavene. Pradžią 7 v.v. Esant geram orui, susirinkimas bus kieme. Tai bus paskutinis susirinkimas prieš vasaros atostogas, visos narės prašomos dalyvauti.

Moterų Vienybės susirinkimas bus birželio 19, antradienį, 7:30 v.v. įprastinėje vietoje, Congregational Church salėje, 91 St. Tai bus paskutinis susirinkimas prieš vasaros atostogas. Visos narės prašomos dalyvauti.

Rimas Klivečka, Cosmos futbolo komandos vadovas ir treneris, praeitą savaitę bent kelis kartus buvo paminėtas New Yorko spaudoje, buvo įdėta ir jo nuotrauka.

Darbininko spaudos kioskas dalyvaus Lietuvos Atsiminimų radijo piknike birželio 17 Estų tautiniame parke, Lakewood-Jackson, N.J.

Bayonne, N.J., Šv. Mykolo parapijos naudai 37-tas metinis piknikas įvyks birželio 24, sekmadienį, gražiame parapijos parke, 15 East 23rd St., Bayonne. Bus įvairių laimėjimų ir užkandžių. Šokiama po 5 val. vak. gros orkestras. Įėjimas suaugusiems 2 dol., vaikai tėvų priežiūroje įeina nemokamai. Pradžią 2 val. popiet. Klebonas kun. Albertas Matulis nuoširdžiai kviečia parapiečius ir svečius gausiai dalyvauti.

A. a. Magdalenai Galdikienei mirus, jos garbingam atminimui Bronė ir Antanas Reventai, Gulfport, Fla., Kultūros Židiniui aukoja 25 dol. Nuoširdus ačiū.

Lietuvių diena, rengiama Lietuvos Atsiminimų radijo valandos, bus birželio 17, šį sekmadienį, Estų tautiniame parke, Lakewood-Jackson, N.J. Pikniko pradžia 1 v., programos pradžia 3 v. Programoje bus prisiminta pabaltiečių deportacijos, tautinius šokius šoka Liepsna, vadovaujama D. Didžbalytės, estų tautinių šokių grupė, latvių gimnasčių grupė. Bus renkama iškilioji lietuvių tėtė. Tėvų dienos proga bus pagerbiami tėvai. Visus atsilankyti kviečia dr. Jokūbas Stukas, radijo valandos direktorius.

Lietuviška spauda laikosi lietuviškas gyvenimas. Paremk auka lietuvišką spaudą ir platink ją!

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖ KENNEBUNKPORTE

Pranciškonai visus lietuvius kviečia atostogauti savo vasarvietėje, Kennebunkporte. Čia ideali vieta ir fiziniam, ir dvasiniam poilsiui. Pavargusias nuo darbo jėgas stiprina didinga Malno gamta — jūra, miškal, tyras oras, o taip pat geras maistas, patogūs kambariai. Dvasiai atgaivos teikia meniška aplinka — monumentinės skulptūros lauke, nuostabaus grožio koplyčia, dailės parodos, koncertai, literatūros vakarai, paskaitos. Pranciškonų vasarvietė JAV ir Kanados lietuviams yra tapusi visokerlopo poilsio vieta karštais vasaros mėnesiais.

Atostogavimo sezonas prasideda birželio 30 ir baigiasi rugėjo 3. Informacijų ir rezervacijų reikalais kreipiamasi šiuo adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, ME 04046. Tel. 207 967-2011.

New Yorko pašonėj — Locust Valley mieste (71 Buckram Road) yra "Perception" galerija. Ten gegužės 27 — birželio 30 bus rodomos rinktinės premijuotos nuotraukos. Jų tarpe galima pamatyti seriją (Photo Essay) inž. K. Daugėlos nuotraukų "Mano kaimo žmonės". Dalis tų nuotraukų prieš porą metų buvo atžymėta pirma premija Chicagos Foto Archyvo metinė parodoj. Apie lankymo valandas galima pasiinformuoti telefonu (516) 676-2792.

A. a. Michalinos Narvydienės atminimui Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai aukojo po 30 dol. — Marija Šaulienė, John Narvydas, po 10 dol. — Marytė Šalins, Irena Banaitienė. Ačiū aukotojams.

Lietuvių Kultūros Fondo susirinkime birželio 9 Kultūros Židinyje. Iš k. Genė Donohue ir Magdalena Ulėnienė, susirinkimo sekretorės, kalba dr. Vytautas Vygantas, už stalo sėdi advokatas Marius Jakulis, padėjęs paruošti sutartį, Tėv. Paulius Baltakis, OFM, Aleksandras Vakselis. Nuotr. L. Tamošaičio

KULTŪROS ŽIDINIO PASTOGĖJE Susirinkimas balsavo už sutartį

Birželio 9 Kultūros Židinyje įvyko specialus Kultūros Židinio rėmėjų—Lietuvių Kultūros Fondo korporacijos narių susirinkimas. Jo tikslas buvo apvainikuoti 3 metų intensyvaus darbo užbaigtuves, ruošiant K. Židinio administracijos perėmimo sutartį. Apie visuomenės aktyvų dalyvavimą ir sutarties būtinumą jau buvo daug rašyta šiame laikraštyje, kalbėta per radijo valandėles ir asmeniškai kreipiasi į Židinio rėmėjus. Kam tik buvo įdomu ir svarbu, tam buvo duota proga savo nuomonę išreikšti apklausinėjimo anketoje arba asmeniškai dalyvavimu balandžio 20 informaciniam susirinkime — vakaronėje. Visos pastangos labai gerų vaisių neatnešė, nes į anketas atsiliepė vos šimtinė, vakaronėje dalyvavo tik saujelė, o šiam svarbiam susirinkime asmeniškai dalyvavo tik 40, o įgaliojimo lapeliais 56, nors sąrašuose jau turima virš dviejų šimtų LK Fondo narių.

Susirinkimas buvo pradėtas pranciškonų viceprovincijolo Tėvo Pranciškaus Giedgaudo, OFM, paskaityta trumpa, bet giliai reikšminga malda ir Lietuvos himnu. Pristačius mandatų komisiją, susirinkimo eiga tuoj pat žengė į svarbiausią tikslą — LK Fondo korporacijos įkūrimo raidos, teisinės sutarties išvystymo ir sutarties išaiškinimo pranešimą. LK Fondo valdybos pirmininko Aleksandro Vakselio ir Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininko Tėvo Pauliaus Baltakio, OFM, žodžiuose išryškėjo, kad K. Židinio korporacijos idėja nėra nauja. Apie korporacijos steigimą ir Kultūros Židinio išlaikymo atsakomybę buvo kalbama dar prieš pradėdant statyti Kultūros Židinį. Jau tada daugumas aukotojų baiminosi, kad Židinyje ilgainiui gali patekti į kitataučių bažnyntinių ar valstybinių institucijų rankas. Laikui bėgant,

korporacijos mintis brendė, ir pranciškonų pastangomis buvo gautas jų vyresnybės sutikimas Židinio aukotojus padaryti partneriais, tuo būdu teisėtu kelių išvengiant Kultūros Židinio perėjimo į kitataučių rankas. Taip 1975 metais ir gimė Lietuvių Kultūros Fondo korporacija, kuriai galų gale atėjo laikas imtis savo uždavinio.

LK Fondo korp. tarybos pirmininkas dr. Vytautas Vygantas susirinkimui pristatė teisinio susitarimo santrauką, paeiliui išaiškindamas sutarties sąlygas ir pagrindinius principus. Savo kalboje dr. Vygantas pastebėjo, kad turbūt čia yra pirmas atvejis, kad bažnytinė institucija dalinasi nuosavybės valdymu su pasaulietiška organizacija ir kad Chicago lietuvių jėzuitų Jaunimo Centras eina tos pačios idėjos keliu. Jis taip pat išryškino dėkingumą pranciškonam už jų pasitikėjimą ir pastangas lietuvių visuomenės labui.

Po pranešimų įvyko diskusijos ir pasisakymai dėl sutarties sąlygų ir tolimesnių santykių su pranciškais. Į klausimus atsakinėjo dr. V. Vygantas, Tėvas Paulius ir vienas iš sutartį paruošusių advokatų — Marius Jakulis. Labiausiai rūpimi klausimai lietuvių visuomenės ir pranciškonų santykių kėlimas. Prelegentai paaiškino, kad pajamos Židiniui išlaikyti ateis iš tų pačių šaltinių, kaip ir iki šiol, tačiau LK Fondo narių skaičius ir jų įnešamos metinio mokesčio aukos taip pat bus labai svarbios Židinio išlaikymui.

Pasibaigus klausimam, buvo įneštas nutarimas balsuoti už arba prieš LK Fondo tarybos įgaliojimą pasirašyti 3 metų sutartį su pranciškais. Kadangi pasiūlymo balsuoti prieš įgaliojimą nebuvo, tai balsavimas vyko už sutarties pasirašymą. Iš 96 susirinkime galiojančių balsų 83 balsavo už pasirašymą, 11 su-

silaiškė ir 2 balsavo prieš. Tokiu būdu LK Fondo specialus narių suvažiavimas balsų dauguma įgaliojo LKF tarybą pasirašyti sutartį ir oficialiai perimti K. Židinio administracijos, priežiūros ir išlaikymo darbus. Buvo tačiau pabrėžta, kad ši atsakomybė gali ne vien ant LK Fondo vadovybės, bet ir ant visų Židiniu besinaudojančių organizacijų bei visuomenės pečių.

Sutarties pasirašymas ir pareigų perėmimas turėtų įvykti dar šiais metais — liepos arba rugpjūčio mėnesį.

Įdomu išryškinti stebėtiną trūkumą opozicijos prieš Lietuvių Kultūros Fondą ir sutarties pasirašymą. Iš grąžintų apklausinėjimo anketų tik vienoje buvo pasisakyta prieš LK Fondo veiklą, o susirinkime tik du balsavo prieš sutartį. Reikia tikėtis, kad "tylioji dauguma", jeigu netuo pat, tai laikui bėgant taip pat įsijungs į aktyvių korporacijos narių tarpą ir nuoširdžiai dalyvaus bendrose pastangose išlaikyti Kultūros Židinį.

LK Fondo Informacijos Komitetas

PAPILDYMAS

Pereitoj Darbininko laidoj tilpusiam informacinių brožuų apie Lietuvių Kultūros Fondo korporaciją apibūdinime per klaidą buvo praleista direktorių tarybos nario Vlado Sido pavardė.

Vl. Sidas yra aktyvus tarybos narys ir kultūrinės bei visuomeninės veiklos komiteto pirmininkas, kurio priežiūroje yra Židinio bibliotekos išlaikymas, lietuvinistinių kursų globojimas, meno eksponatų inventorius ir kultūrinių parengimų puoselėjimas. Už praleidimą atsiprašome.

LK Fondo Informacija

Lietuvių pranciškonų spaustuvė Brooklyne veikia nuo 1951 metų. Šiemet jau yra 28 metai. Per tą laiką kiek ji atspausdino lietuviškų knygų, žurnalų. Ji palaikė ir pratęsė mūsų lietuvių. Tad jei turi spaudos darbų, kreipkis į šią lietuvių pranciškonų spaustuvę Brooklyne. Adresas: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Telefonas — 212 827-1350.

LIETUVIŲ KRYŽIAUS KOMITETAS VISUS KVIEČIA ATŠILANKYTI Į LIETUVIŲ, LATVIŲ IR ESTŲ MASINIŲ DEPORTACIJŲ Į SIBIRĄ

MINĖJIMĄ

BIRŽELIO 17, SEKMADIENĮ, 1:30 VAL. POPIET MEDITATION GARDEN FLUSHING MEADOW CORONA PARK, N.Y.

Bus taip pat protestuojama prieš Pabaltijo ir kitų pavergtų kraštų okupavimą. Kryžiaus parodą ruošia Wallace B. Rogers.

Garbės sargybą sudarys Simo Kudirkos šaulių kuopa. Invo-kaciją sukalbės Tėv. Paulius Baltakis, OFM. Garbės svečiai: Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, Kongreso atstovė Geraldine Ferraro, Senatorius Martin Knorr, assemblymanai John T. Flack, Joseph Lentol, Frederick Schmidt, councilmanas Walter Ward.

Peter Wytenus, Pres., American Friends of Anti-Bolshevic Bloc of Nations; Dr. A.K. Bogdanovics, Council of Latvian American Organizations of N.Y.; Elmar Lipping, Estonian War Veterans of N.Y.; Dr. Ivan Docheff, Hon. Mem. Captive Nations Committee; Horst Uhlich, Chairman Captive Nations Committee; Micael Spontak, President Ukrainian Division New York State; Helen V. Kulber, Knights of Lithuania.

Komitetas: Peter Wytenus — pirm., Wallace B. Rodgers — vicepirm., John Klashus — vicepirm., Bette Wytenus — sekr., V. Padvarietis — išd., Helen Kulber — visuom. reikalam.

“LIETUVOS ATSIMINIMŲ” RADIJAS

ruošia

LIETUVIŲ DIENĄ — RADIOJO PIKNIKĄ

birželio (June) 17 d., 1979 mt., sekmadienį,

gražioje vietoje su visais patogumais:

ESTŲ TAUTINIAME PARKE ir SALĖSE

Route 528, Lakewood — Jackson, N.J.

PROGRAMOJE:

- ◆ Ekumeninis Susikaupimas, prisimenant tragiškas Pabaltiečių deportacijas
- ◆ Tautinių Šokių Grupė "Liepsna", vad. D. Didžbalytei
- ◆ Estų Šokėjų Grupė, vad. Ferdinand Rikka
- ◆ Jaunų Latvių Gimnasčių Grupė, kuriai vad. Aina Ozols
- ◆ Iškiliųjų lietuvių konkursas išrinkti "Miss Lithuania", 1979
- ◆ Tėvų Pagerbimas — Tėvų Dievos proga

Pikniko pradžia: 1:00 val. p.p.

Programa: 3:00 val. p.p.

Šokiai nuo 5 val. p.p. grojant M. Matulionio orkestrui

(Programa vyks 1000 vietų amfiteatre po atviru dangum)

(Prie parko yra didelis sklypas automobiliams pastatyti — nemokamai)

Įėjimas \$4.00, studentams ir moksleiviams — \$2.50. Vaikams iki 12 metų — nemokamai.

Veiks turtingas gėrimų ir lietuviškų valgių bufetas. Maloniai kviečiame atsilankyti į šią tradicinę šeimynišką Radijo Šventę!

Jūsų gausus dalyvavimas užtikrins mūsų tolimesnę radijo veiklą...

Direktorius, Dr. JOKŪBAS J. STUKAS

Šis Radijo Piknikas — Lietuvių Diena — įvyks bet kokiame orui esant!